

ბურის

REGION

ყოველთვიური გამოცემა

ფასი 1,50 ლარი

№2 2015 მარტი

*გელა მუხამაშვილი გვარდემუხიანი,
რომ ნიდაბი მხოლოდ მისი
პროფესიის ატრიბუტია*

ლენი მუხომეზის ფოტო

მიყვარხარ დედა	2	„სანამ ადიდებული მდინარე სახლის ჯართან მოგვადგება, წაგვიღებს და წაგვლოყავს, დახმარება მანამდე გვჭირდება“	13
„გურია REGION“-ის ფულადი დახმარება გურიაში სოციალურად შეჭირვებულ ოჯახებს და შშმ ბავშვებს	3	რამინ მიქაბერიძის 70 წლის იუბილე	14
პოლიტიკა შესაძლებლობების ხელოვნებაა	5	დადის ჩვენს გვერდით ეს დროული ჯაცი...	16
თავად უფალი შეგარჩევს სასიკეთო საქმისთვის	7	ადამიანის ოთხი ტიპი ქართულ ტრადიციულ მედიცინაში	20
ოხურგეთში გურიის ნარდის ფედერაცია დაფუძნდა	8	თემს რაც სწადიან, მას იზამს...	24
ვინ შეუძლია ხელი ოხურგეთის მერს ქალაქის აღმშენებლობაში?	9	აქ გრძნობ ბუნების გულისცემას, ეს უნდა ნახო და განიცადო	27
„ქართულმა ოცნებამ“ ქალაქ ოხურგეთის საჯრებულოში უმრავლესობა დაჯარგა	10	ოხურგეთის თეატრს საინტერესო შემოქმედებითი გეგმები აქვს	29
გარემოვაჭრებს ამჯერად არ გააძევებენ, მაგრამ სამომავლოდ მათ აქ მუშაობის პერსპექტივა არა აქვთ	11	ოხურგეთის თოჯინებისა და მოხარდმაყურებელთა თეატრი	30
„აპი-ფიტო“-ს მეფუტკრეობის შემსწავლელი ჟურნალები	11	მოდა თავისუფალი უნდა იყოს	32
ყოფილი საავადმყოფოს მიტოვებული შენობის ბინადარი მრავალშვილიანი დედა		მოხარული ვიქნები, თუ გურიაში რაგბის სტადიონი აშენდება	33
სოციალური შემწეობის მოხსნას აპროტესტებს	12	ერთი ლამაზი დღე ჩოხატაურის ხანდაზმულთა დღის სოციალურ ცენტრში	34
		ანზორ გოთუას პოეზია	34
		ნუნუ ბერიშვილის პოეზიის საღამო	35
		გურული ხუმრობები	36

<p>დამფუძნებელი — ანა თოხაძე მთავარი რედაქტორი — ლელა სურგავა მისამართი: თბილისი, ვ.გაბაშვილის 5 №38 ტელ: 558 25 65 50; 555 55 98 44; 790 46 48 01 ელფოსტა: Guriaregion14@mail.ru</p>	<p>კვირფასო კითხველავო! მოგვანოდეთ თქვენი პუბლიკაციები, მოთხრობები, ჩანახატები, ლექსები, ისტორიები, იდეები, გაგვიზიარეთ თქვენი პრობლემები და მოგვიყვით საინტერესო ამბები. გაითვალისწინეთ, მონოდებული მასალის ყურნალში განთავსება ფასიანია.</p>
--	--

რედაქციაში შამოსული მასალების სიზუსტეზე ვასუხს ანაზს ავტორი, ხოლო სარედაქციო ბაჟსზე ვასუხისმგებლობა რედაქციის შამაჟეთს ეპისრება.

მიყვარხარ დედა

დედა ეს ხომ საოცარი სიტყვაა, დედა გულია ძალიან დიდი, მისი ცრემლი ჩვენი – შვილების გულის ტირილია. დედის წუხილი გულისტკივილია, დედა საუნჯეა შეუცვლელი, ერთადერთია, ვისაც უნგაროდ ისეთი უყვარხარ, როგორც ხარ, ისეთს მიგიღებს, როგორსაც ცხოვრება გაგხდის, ეყვარები და არაფერს მოგთხოვს სანაცვლოდ, გულს ატკენ და ცრემლნარევი მაინც გაგიღიმებს.

არასწორად მოიქცევი და ფეხზე წამოდგომაში ისევ დაგეხმარება, შეცდომას დაუშვებ და გაპატიებს.

ხშირად გვტკენია, განგვიცდია, გვითრია, მივსულვართ, მის ნაწვალზე ხელებსა და გულს ჩავხუტებივართ და დავმშვიდებულვართ.

გვიფიქრია, რა მოხდება ეს სიმშვიდის გრძნობა ყოველთვის თან გაგვყოლოდეს, მაშინ, როდესაც დედასთან არ ვიქნებით, მაგრამ არა! დედა ის საოცრებაა რომელიც თუ გულთან ახლოს

არ გყავს, ძალა გეკარგება.

მითიც კი არსებობს დედის უშრეტ სიყვარულზე: გოგონას უზომოდ შეუყვარდა ბიჭი, დაივიწყა დედა. ბიჭს მხოლოდ ადამიანის გული გადაარჩენდა სიკვდილისაგან, როცა ეს გოგონამ დედას უამბო, დამწუხრებულმა უპასუხა: შენ ბედნიერი მყავდე და ჩემი გული წაუღეო. გოგონამ ამოაცალა დედას გული და სიხარულით შეეყვარებულთან მიჰქონდა. მან სისწრაფისაგან ფეხი ქვას წამოკრა და დედის გული გაუვარდა, იქედან კი ხმა მოისმა: ხომ არ დაშავდი შვილო? – მითების გარეშეც თუ დავფიქრდებით, მივხვდებით, რომ დედაშვილობაზე ძლიერი სიყვარული არ არსებობს. ეს კი უბრალოდ ისაა, რასაც გულით ვგრძნობ და მინდა მას ვუთხრა:

დედა იცი დიდი ვარ, მაგრამ მაინც მიყვარს შენთან ჩახუტება.

დედა იცი მე დიდი ვარ, მაგრამ მაინც მიყვარხარ, მე ხომ დაბადებისას შენს მკერდზე ვიწექი.

დედა იცი, როგორ მიყვარხარ. ვერც კი წარმოიდგენ.

იცი, ყოველი წამი შენი ჩხუბის როგორ მტკენს გულს? მაგრამ ჩუმად ჩემთვის ვინახავ გულში.

იცი, როგორ მინდა ყველაფრის შეცვლა და თავიდან გავჩნდე, რომ შეცდომები აღარ დავუშვა.

რაც არ უნდა მართალი ვიყო, გულის სიღრმეში სულ შენ გამართლებ დედა.

შენი ცრემლები დედა ჩემთვის იცი რა დიდი ტკივილია?! ძალიან მიყვარხარ.

გაუფრთხილდით დედებს, სანამ დროა მოეფერეთ მათ და ნუ ატკენთ გულს.

17 წლის მარიამ სალუქვაძე

ძვირფასო ქალბატონებო

მოგილოცავთ გაზაფხულის ულამაზეს დღესასწაულებს. გისურვებთ ღირსეული შვილების აღზრდას და ქალურ ბედნიერებას.

ჩოხატაურის მუნიციპალიტეტის სოციალურ საკითხთა და კულტურის სამსახურის უფროსი ნუკრი დუმბაძე.

ჩემო გურულებო

მოგილოცავთ დედის და ქალთა საერთაშორისო დღეს. გისურვებთ ყოველივე საუკეთესოს.

ჩოხატაურის მუნიციპალიტეტის საკრებულოს სამანდატო, საპროცედურო საკითხთა და ეთიკის კომისიის თავმჯდომარე მარინე ბერაძე.

„ბურია REGION“-ის ფუნდის დახმარება ბურიაში სოციალურად შეჭირვებულ ოჯახებს და შშმ ბავშვებს

მოგესალმებით გურულებო, მეც დედით გურული ვარ, ჩემთვის გურიის სიყვარული დედის სიყვარულთან ასოცირდება. ჟურნალ გურია REGION-ი ერთი წელია არსებობს, ჩვენ პირველმა მოვამზადეთ რეპორტაჟი შეკვეთილში ამფითეატრის მსგავსი საკონცერტო დარბაზის, ხუთი ვარსკვლავი პლიუს სასტუმროს მშენებლობებზე და უცნაურ პირსზე, რომლის იდეა ბიძინა ივანიშვილს ეკუთვნის, ასევე ასკანაში ღვინის მარნის მუზეუმზე, რომელსაც კომპანია „კახური ტრადიციული მეღვინეობის“ დირექტორი ზურაბ ჩხაიძე აშენებს.

დღეს, რესტორან ბერმუხაში ჩვენი შეხვედრის მიზანია ბავშვების სამ კატეგორიაზე გესაუბროთ. გაეროს ბავშვთა ფონდის მონაცემებით საქართველოში 57 000 უკიდურესად გაჭირვებული ბავშვი ცხოვრობს, ისინი მინიმალური შემოსავლის ნახევარზე ნაკლებს იღებენ. დამეთანხმებით, სავალალო სტატისტიკაა და მართო ქულების დაანგარიშების გამარტივებით მათი მდგომარეობა არ შეიცვლება.

მეორე კატეგორია – მშობლების აქტიურობის შედეგად, მთავრობა დათანხმდა და შშმ ბავშვების სოციალური პაკეტი მოიმატებს და 150 ლარი გახდება, ცვლილება 2015 წლის სექტემბრის თვიდან განხორციელდება. 150 ლარი დღესაც საგრძნობლად ჩამორჩება საარსებო მინიმუმს.

რა არის მთავარი? ვერ ხერხდება შშმ ბავშვების ჯანდა-

ცვისა და სოციალური სერვისებით სრულად მოცვა. ქვეყანაში არ გვაქვს ზუსტი სტატისტიკა, რამდენი შშმ ბავშვია. არსებობს რამდენიმე სახელმწიფო და მუნიციპალური პროგრამა მთის – ბორჯომი და ზღვის – ურეკი, მაგრამ არიან ისეთი ბავშვები, რომლებსაც ახტალის ტალახი და წყალტუბოს როდონის ვანები ესაჭიროებათ.

მესამე კატეგორია – 2006 წლიდან დღემდე 250 000-ზე მეტ ახალშობილს და პირველკლასელს აქვს სმენა სკრინინგულად გამოკვლეული, რაც აუდიოლოგიის ეროვნული ცენტრის და პროფესორ ზურაბ ქვეციანიშვილის დამსახურებაა. ამ პროგრამამ ქალაქი ბათუმი მოიცვა, სასიცოცხლოდ მნიშვნელოვანია, ეს პროექტი საქართველოს ყველა რეგიონში განხორციელდეს.

საქველმოქმედო ღონისძიებაში მონაწილეობა მიიღეს გურულმა ბიზნესმენებმა: ზურაბ ჩხაიძემ (1500 ლარი), ბეგი სიორიძე (500 ლარი), ბათუმის ბოტანიკური ბაღი (500 ლარი), მაილო ჯაში (500 ლარი), ავთო კობიძე (500 ლარი), სოსო ჩხაიძე (500 ლარი). ღონისძიებაზე შემოსული 3000 ლარით ჟურნალი გურია REGION-ის რედაქცია დაეხმარა შშმ ბავშვებს, ასევე ცვლებრალური დამბლით დაავადებულ ლადო ინასარიძეს. ღონისძიებაზე სულიკო ბარამიძემ ბადრი შათირიშვილის ფეხის ოპერაციის დაფინანსების სურვილი გამოთქვა.

ლელა სურმავა

სახლი უმძიმეს მდგომარეობაშია, დაზიანებულია სახურავი, სადაც წყალი ჩამოდის. ყველაზე უმცროსი მეორე კლასშია, უფროსი კი 14 წლის. ოჯახის უფროსი 3 წელია გარდაიცვალა.

მიქაძეები პატარა სახლში ცხოვრობენ, სადაც მხოლოდ ერთი ოთახია, ეზოში მეორე სახლიც დგას, თუმცა ის საცხოვრებლად უფარგისია, არა აქვს ფანჯრები და სახურავი, დაზიანებულია კედლებიც.

ოჯახის შემოსავალი ბებიის, ნაზი მიქაძის პენსია და სოციალური შემწეობაა. როგორც მუნიციპალიტეტის გამგებელი, მერაბ ჭანუყვაძე ამბობს, ოჯახს სახურავის მასალა უკვე გადაეცა და პრობლემაც მალე მოგვარდება. ასევე, ფულადი დახმარება გაენია სოფელ ბოხვაურში, 35 წლის მიხეილ ძიძიგურს, რომელიც ავტოსაგზაო შემთხვე-

ჟურნალ „გურია REGION“-ის საქველმოქმედო აქციის ფარგლებში გურიაში მცხოვრებ მრავალშვილიან, სოციალურად დაუცველ და შეზღუდული შესაძლებლობების მქონე ბავშვებს ფულადი დახმარება გადაეცათ. რედაქცია გურული ბიზნესმენების შემოწირულობით გურიის სამივე მუნიციპალიტეტში მცხოვრებ სოციალურად დაუცველ რამდენიმე ოჯახს 500 და 1000 ლარით დაეხმარა. განსაკუთრებული საჭიროების მქონე 11 ოჯახი ოზურგეთის მუნიციპალიტეტის გამგებელმა, მერაბ ჭანუყვაძემ, ჩოხატაურის საკრებულოს სოციალურ საკითხთა კომისიის თავმჯდომარემ, დავით შარაშიძემ შეარჩიეს. ჟურნალ „გურია REGION“-ის დამფუძნებელმა, ანა თოხაძემ ფულადი დახმარება სოციალურად დაუცველ ოჯახებს პირადად გადასცა.

ოზურგეთის მუნიციპალიტეტის სოფელ მელექედურში, მიქაძეების 10 სულიანი ოჯახი წლებია უკიდურეს სიღარიბეში ცხოვრობენ. ოჯახში დედა, ბებია და 8 ობოლია,

ვის შედეგად მძიმე მდგომარეობაში აღმოჩნდა და 4 წელია სანოლს არის მიჯაჭვული. სოფელ შემოქმედში, სავარძელს მიჯაჭვულ 41 წლის მანანა მამულიაშვილს, რომელიც ცერებრალური დამბით იტანჯება, სოფელ ნატანებში, უკიდურეს სილატაკეში მცხოვრებ 80 წლის გულნარა სიორიძეს, სოფელ შრომაში მცხოვრებ ბრეგვაძეების მრავალსულიან ოჯახს. ასევე, მაკვანეთში მცხოვრებ სხვის კერას შეფარებულ გიორგი ძამსაშვილსაც, რომელიც ყოველთვის ოცნებობდა, მასთანაც მისულიყო ვინმე და მიეტანა თანხა, რომლითაც ველოსიპედს შეიძენდა.

დახმარება გადაეცათ. ორივე ოჯახში შეზღუდული შესაძლებლობის ბავშვი ცხოვრობს.

განსაკუთრებით მძიმე მდგომარეობა დაგვხვდა ჩოხატაურის მუნიციპალიტეტის სოფელ მინიეთში მცხოვრები კალანდაძეების 5 სულიან ოჯახში. პატარა ხის სახლის ერთ ოთახში 2 შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე ბავშვი, მშობლებთან და სანოლად ჩავარდნილ ბებიასთან ერთად ცხოვრობს. უკიდურეს სიღარიბეში მყოფი ოჯახის შემოსავალი პენსია და სოციალური შემწეობაა.

500 ლარი გადაეცა ლანჩხუთში მცხოვრებ სავარძელს

რაც შეეხება ჩოხატაურის მუნიციპალიტეტს, სოფელ სურებში მცხოვრებ ბადრი შათირიშვილს 1000 ლარი გადაეცა. ის 74 წლისაა და ფეხის ძლიერი ტრავმა ხიდან ჩამოვარდნის შემდეგ მიიღო, ოპერაცია გაუკეთდა, თუმცა მოგვიანებით პრობლემა მეორე ფეხზეც შეექმნა. ამჯერად ბატონი ბადრი გადაადგილებას შვილისა და ორი ხელჯოხის საშუალებით ახერხებს, მას სასწრაფოდ ოპერაცია ესაჭიროება, ამისათვის 3 ათასი ლარია საჭირო, თუმცა ოჯახს თანხის მოძიება უჭირს.

მიჯაჭვულ ამირან ჩხაიძესაც, რომელიც 16 წელია ცერებრალური დამბლით იტანჯება, ოჯახს სახსრები არ გააჩნია, რომ მას სარეაბილიტაციო კურსი ჩაუტაროს, რაც მის მდგომარეობას მცირედით მაინც შეამსუბუქებს.

პატარა გიორგის მსგავსად, ჟურნალ „გურია REGION“-ის ორგანიზებითა და გურული ბიზნესმენების შემოწირულობებით გურიაში 11 ოჯახში იმ იმედის ნაპერწკალი აენტო, რომლის გაღვივებაც კეთილი ადამიანების ქველმოქმედებას შეუძლია და რომელსაც ხშირად იმაზე მეტი ფასი აქვს, ვიდრე განუვალ უბრალოდ ფინანსურ დახმარებას.

ცინო ონიანი

პოლიტიკა უსაკლავლოებაის სელოვნება

ქალი ბევრად ორგანიზებული, ძლიერი და საქმიანია, ვიდრე მამაკაცი. ეს პათეტიკური განწყობა არ არის და არც ვინმეს განაწყენება გვსურს. ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის საკრებულოს ჩუღურეთის მაჟორიტარ წევრს, ფრაქცია „ქართული ოცნება-დემოკრატიული საქართველოსთვის“ თავმჯდომარეს რიმა ბერაძეს კონკრეტულად განერილი სამოქმედო გეგმა აქვს, რაც მამაკაც პოლიტიკოსებს „თეთრი შურის“ საფუძველს უტოვებს. ჩუღურეთელები გაკვირვებული კითხულობენ – რატომ მოდის ხშირად შეხვედრებზე ჩვენი წარმომადგენელი, ქალბატონი რიმა, წინასაარჩევნო კამპანია ხომ არ არის? მას მუდმივად დატვირთული გრაფიკი აქვს, დეპუტატის საქმიანობას ფიარი არ სჭირდება. ჟურნალ გურია REGION-ის ყურადღება თავისი კუთხის მიმართ განსაკუთრებული სიყვარულით მიიქცია. ქალაქ ოზურგეთში რიმა ბერაძეს ყველა იცნობს.

ქალაქ სოხუმის დაცემამდე, სამი დღით ადრე მთელი საქართველოს მასშტაბით რეჟისორ ქეთი დოლიძის თაოსნობით გაემგზავრა მატარებელი წარწერით „თეთრი მანდილი“, 500 ქალბატონიდან, ყველაზე მეტი გურიიდან, მათ შორის ჩვენი რესპონდენტი და 32 ოზურგეთელი ქალბატონი იჯდა. ისინი გალის რაიონამდე ჩავიდნენ, თუმცა ქალაქ სოხუმში არ შეუშვეს, სახლში დაბრუნებულებმა კი საინფორმაციო პროგრამა „მომამბის“ საშუალებით სოხუმის დაცემა შეიტყვეს. არაორდინალურ ქალბატონს, რიმა ბერაძეს საინტერესო ისტორია აქვს, ის იყო ოზურგეთის რაიონის რაიკომის მდივანი, თბილისში გამართული საპროტესტო აქციების აქტიური მონაწილე, სადაც მიტინგის მეგობრებიც შეიძინა.

– ძალიან გიყვართ გურია, ქალაქი ოზურგეთი, სადაც დაიბადეთ და გაიზარდეთ.

– ჩემ პიროვნებაში რაც კი დადებითია, ეს ოზურგეთის დამსახურებაა. ქალაქის მეორე საჯარო სკოლა დავამთავრე, ჩვენი დირექტორი იყო ანგარდაცვლილი გიორგი კალანდარიშვილი. 29 თანაკლასელიდან 25-მა უმაღლეს სასწავლებელში ჩა-

რიმა ბერაძე

ვაბარეთ. ოჯახში 5 დედამამიშვილი ვიზრდებოდით, ოთხი და და ერთი ძმა. რეპეტიტორების საშუალება არ გვქონდა, თუმცა ჩვენი მონდომებით და მშობლების ხელშეწყობით ყველამ უმაღლესი განათლება მივიღეთ. დედ-მამა გენო და ფენია ბერაძეები ოზურგეთში გრიბოედოვის ქუჩაზე ცხოვრობენ. სოფელ მთისპირში დავიბადე, სადაც ბენტონიტური თიხა მოიპოვება, ამ ბუმბერაზი მთების ნიაღში გავატარე ბავშვობა. როცა მძიმე ტონიანი მანქანებით თიხა გადაჰქონდათ, იქ მსურდა რაღაც აღმოემჩინა, ამიტომ გეოლოგობა მოვინდომე, თუმცა დედა არ დამეთანხმა და ეკონომიკურ ფაკულტეტზე ჩავაბარე.

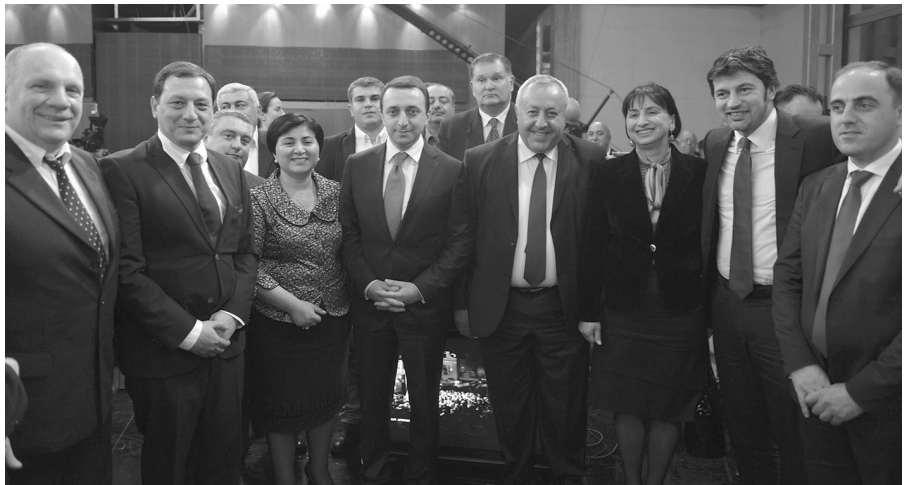
– როგორ დაიწყო თქვენი კარიერა?

– ინსტიტუტის დამთავრების შემდეგ მალაროთა სამმართველოში ავიდგი ფეხი, რომლის უფროსი თეიმურაზ ქილიფთარი ჩემი პირვე-

ლი მასწავლებელი იყო. იქ 600 თანამშრომელი, ყველა თავისი საქმის პროფესიონალი იყო. გავიარე სხვადასხვა საფეხური – ეკონომისტი, კადრების სამსახურის სპეციალისტი, იმ ეტაპზე განთავისუფლებული პარტიული კომიტეტის მდივანი, შემდეგ ოზურგეთის რაიონის რაიკომის მდივანად დამნიშნეს. ჩემთვის სამუშაო კაბინეტის კარები არ აუჭედავთ, რაც ბედნიერებაა. კურორტ ურეკის სანატორიუმში „მთის ბროლი“ გენერალური დირექტორობის დროს შენობა სათანადოდ მოვანესრიგე, შემდეგ ოზურგეთის საკრებულოს პირველი მოადგილე გავხდი. ამ დროს გავთხოვდი, მერაბ სიორიძეს პირველი მეუღლე და შვილები ჰყავდა. ჩვენი ქალიშვილი, ქეთევანი თბილისის პირველ საჯარო სკოლაში სწავლობს, წარმატებული გოგონაა, სურს არქიტექტორის პროფესია აირჩიოს. თბილისში გადმოსვლის შემდეგ პრეზიდენტის აპარატში კონფლიქტებისა და მშვიდობიანი კავკასიის საქმეთა სახელმწიფო ბიუროში გელა ჩარკვიანთან ვმუშაობდი, მ.სააკაშვილის გუნდის ხელისუფლებაში მოსვლის შემდეგ ძველი თანამშრომლები სამსახურიდან გამოგვიშვეს, თბილისის საგადასახადო აპარატის უფროსად გადამიყვანეს, სადაც ოზურგეთელი, კარგი სპეციალისტი ილია კალანდაძე მუშაობდა.

– ქალბატონო რიმა ბუნებით დიდი დენტი ხართ?

– დიახ, უსამართლობას ყოველთვის ვაპროტესტებდი. 7 ნოემბერი, რიყესთან განვითარებული მოვლე-

ნები, 2010 წლის გაერთიანებული ოპოზიციის აქციები, მყავს მიტინგის მეგობრები, ყოველთვის ერთად დავდიოდით. როცა ბიძინა ივანიშვილს მოქალაქეობა ჩამოართვეს, ექვსმა ქალბატონმა ყველაზე მეტი, 3000 ხელმოწერა შევაგროვეთ. „ქართული ოცნების“ ოფისმა დაიწყო ფუნქციონირება, შემდეგ რაიონული ორგანიზაციები შეიქმნა, 18 წელი ჩულურეთის რაიონში ვცხოვრობდი, რაიონული ორგანიზაციის თავმჯდომარედ დამასახელეს, წარმატებით მოვიგეთ 2012 წლის საპარლამენტო არჩევნები, ვიქტორ დოლიძემ გაიმარჯვა, ვერასდროს წარმოვიდგენდი, მე და ვიქტორს თუ სხვადასხვა ხედვა გვექნებოდა, დღეს, ის ოპოზიციამა და „ქართული ოცნების“ გავლილ გზას აკრიტიკებს. წინასწარჩვენო კამპანიის დროს, ერთ-ერთ შეხვედრაზე მანქანა დამაჯახეს და ფეხი 18-ჯერ გამიჭრეს. მთელი საათი ჯოხით ხელში მაინც ვახერხებდი ამომრჩევლებთან მისვლას. სწორედ, მაშინ გადავწყვიტე, რომ ჩულურეთელებს აუცილებლად დავეხმარები. ჩემი მობილურის ნომერი ყველა კედელზეა გაკრული და ნებისმიერ ადამიანს შეუძლია დამიკავშირდეს.

– დღეს, საქართველოს ყველა რეგიონში, მათ შორის გურიაში რთული სოციალური ფონია.

– დიახ, როცა შვილი დედას საჭმელს მოთხოვს და მშობელმა არ იცის, რა აჭამოს, მაღალ ღირებულებებზე საუბარი შეუძლებელია.

ბევრი პრობლემა მოწესრიგდა – სოციალური პაკეტი, საყოველთაო ჯანდაცვა, უფასო სახელმძღვანელოები. ხუთი თვის მანძილზე 1600 მოქალაქეს შევხვდი, 350-ს მედიკამენტებით და ოპერაციით დავეხმარე, რამდენიმე საზღვარგარეთ გავაგზავნეთ. თბილისის საკრებულომ მიიღო გადაწყვეტილება, სოციალურად დაუცველ ბავშვს, რომელსაც სწავლას 50%-ით ვუფინანსებდით, თუ კარგად ისწავლის 100%-ით დავაფინანსებთ. მოვამზადეთ კარგი პროექტი უფასო სასადილო, რომელსაც „ცხელი სადილი“ დავარქვით. ჩემი მიზანია ყველა ქალს, დედას ჰქონდეს სარეცხი მანქანა, მაცივარი, კომპიუტერი, ტელევიზორი, შუშა. ბევრ თემაზე ვმუშაობთ, ძალიან მეხმარება ჩემი გუნდი. ყველა ღონეს მივმართე, რომ ჩემს რაიონში 6 მილიონი ლარით მეტი წამომეღო. ეს თანხები იმ ოჯახების ყოფითი პრობლემების გაუმჯობესებას მოხმარდება, რომლებსაც ძალიან უჭირთ. ოთხშაბათ დღეს 50-60 ადამიანს ვხვდები. ყოველ შაბათს სამი-ოთხი ქუჩის მცხოვრებლების პრობლემებს ერთად ვისმენ, ხშირად ვაწუხებ მერიას, სხვადასხვა სამინისტროს. შექმნილი გვაქვს რაიონის პასპორტი, სადაც აღწერილია ყველა ქუჩა, ყველა სახლი, მუზეუმი,

ხომერიკი წარმოშობით ოზურგეთიდან არის, მივიყვანეთ ქალაქის მერი დავით წარმანია. მსურს, ფიროსმანის ქუჩაზე ახალი შარდენი მოვანყო. იქ არის ფიროსმანის 3 კვ.მ. ნახევარი, ყველაზე მცირე მუზეუმი მსოფლიოში, სადაც მხატვარი ცხოვრობდა. შემდეგ დაემატა ორი ოთახი. ეს ქუჩა ფიროსმანის სამუზეუმო უნდა გახდეს, გავხსნით მისი ეპოქის სამიკიტნოებს, სალონებს, სადაც შემოქმედებითი მუშაობა წარიმართება, მოვიზიდავთ ტურისტებს, შეიქმნება სამუშაო ადგილები. ამ იდეას მხარი დაუჭირა თბილისის საკრებულოს თავმჯდომარემ გიორგი ალიბეგაშვილმა.

– მარტი ქალბატონების თემა.

– გაზაფხული და შემოდგომა გამორჩეულად მიყვარს. ბუნებით რომანტიული ვარ, ლექსებსაც ვწერდი, ასევე მიყვარს მუსიკა, მოგზაურობა. სადაც ვმუშაობდი, ჩანანერებს დღიურებში ვანთავსებდი. დიდ პატივს ვცემ ჩემს წარსულს, წარმატებებს შრომით და მონდობით მივაღწიე. დღემდე მომყვებიან ოზურგეთელი მეგობრები – ნატო ბერძენიშვილი, ციცო დოლიძე, ალექო ტულუში, ლადო ჟღენტი, ნატო ქარცივაძე, რომელიც ტრაგიკულად დაიღუპა. გურიაში ჯანსაღი ძალა უნდა შეიკრიბოს, ვისაც თავის კუ-

ბიბლიოთეკა. 2015 წელს 106 ქუჩა უნდა მოვანერვიო. ვეხმარები შშმ პირებს, მრავალშვილიან დედეებს, მყავს ეტლში მჯდომი 9 ბავშვი. ჩემი მიზანია ამომრჩევლების ნდობა გავამართლო.

აღმამენებლის №36-ში სახლს, რომელსაც ერმიტაჟს უწოდებენ, გამაგრებით და აღდგენით სამუშაოებს ჩავუტარებთ. თბილისის განვითარების ფონდის ხელმძღვანელი თემურ

თხეზე გული შეტკივა და გადარჩენის პროგრამა შეიმუშაონ. მთავარია, ხალხის სოციალურ მდგომარეობაზე გავამახვილოთ ყურადღება. შეიქმნას მათი დახმარების ფონდი, მეც ჩავერთვები ამ საქმიანობაში. ჩემს გურულებს სიკეთეს, ბედნიერ ქვეყანაში ცხოვრებას ვუსურვებ, სიცოცხლისუნარიანი ყოფილიყოს მათთვის ეს გაზაფხული.

ლელა სურმავა

თავად უფალი შეგარჩევს სასიკეთო საქმისთვის

ჩვენი რუბრიკა – „შეგიძლიათ გვიპასუხოთ?“ – მოიცავს შერეული სახის კითხვებს, როგორც სამსახურეობრივს, ასევე პოლიტიკურს, ცხოვრებისეულს თუ შემეცნებითს. ჩვენი ნომრის სტუმარია დეპუტატი, ჩოხატაურის მუნიციპალიტეტის საკრებულოს საფინანსო-საბიუჯეტო კომისიის თავმჯდომარე მაია პაიჭაძე.

მაია პაიჭაძე

– შეგიძლიათ გვიპასუხოთ?

– სიამოვნებით, მოგესალმებით, გმადლობთ.

– თქვენი ბიოგრაფია დღემდე?

– დავიბადე ქალაქ ბათუმში. მქონდა ძალიან ლამაზი ბავშვობა. ჩოხატაურის №1 საშუალო სკოლა დავამთავრე ოქროს მედლით 1996 წელს უკვე როგორც მეან-გინეკოლოგმა ჩემს რაიონში შევუდექი პროფესიულ მოღვაწეობას. მოგვიანებით გავიარე ექოსკოპიური საქმიანობის ლიცენზია. მიწვეული გახლდით ქ. ოზურგეთში, ქ. ქობულეთში. 2014 წელს მონაწილეობა მივიღე ადგილობრივი თვითმმართველობის არჩევნებში. ვარ დეპუტატი, მუნიციპალიტეტის საკრებულოს საფინანსო-საბიუჯეტო კომისიის თავმჯდომარე.

– რატომ იზიდავთ ექიმებს პოლიტიკა... ისეთი სფეროები, რომელიც ექიმობის გარდა სხვადასხვა მიმართულებებს მოიცავს?

– ალბათ როდესაც პირველი პაციენტი მივიღე, პოლიტიკაშიც სწორედ მაშინ მოვედი... ეს კომუნიკაციაა, ზრუნვაა ადამიანებზე, რაღაც ეტაპზე სურვილი გიჩნდება, შენი საქმიანობა უფრო ფართო სპექტრით გაშალო, მიზეზი მარტივია, შენ ეს შეგიძლია.

– როგორ ფიქრობთ, ამართლებენ ექიმები შეცვლილ პროფესიებში?

– როცა ექიმი პროფესიას და პოლიტიკურ გავლენებს მხოლოდ საკუთარი მიზნებისთვის იყენებს, ეს არ რჩება საზოგადოებას შეუმჩნეველი, უფრო მეტიც, ასეთი ექიმი თავისი უპასუხისმგებლო გადაწყვეტილებით ანგრევს ათეული წლებით ნასათუთე, თაობებისთვის განკუთვნილ საკუთრებას. სხვა შემთხვევაში ექიმები არათუ ამართლებენ შეცვლილ პროფესიაში, არამედ საუკეთესო მენეჯერები არიან, სიამოვნებით მოიყვან დავით სერგეევკოს მაგალითს, როგორც პიროვნების, როგორც მინისტრის, რომელიც გულწრფელად შეიყვარეს მედიკოსებმა.

– თქვენ ხართ წარმატებული გინეკოლოგი, თავად მედიცინის ეს დარგი – გინეკოლოგია უდიდეს პასუხისმგებლობას მოიცავს... თქვენს თვალწინ ჩნდება ახალი სიცოცხლე, თქვენ ადამიანის დაბადების მოწმე ხდებით, გაქვთ ამ ყველაფრის მიმართ ნოსტალგია?

– უფალი შეგარჩევს ამ არაჩვეულებრივი საქმისთვის. ყოველთვის ჩემი პაციენტების გვერდით ვარ, მუდმივად შევიგრძნობ ჩემი პატარების სურნელს. ჩემი დამოკიდებულება, ჩემი ემოცია გაცილებით მეტია, ვიდრე ნოსტალგია, უბრალოდ ეს ჩემი ცხოვრებაა...

– ერთიც შერეული სახის კითხვა, – რომელ წელს აღმოაჩინეს მცხეთა – არმაზში არქეოლოგიური გათხრების შედეგად ანტიკური ხანის დამწერლობის ძეგლები და ქართულის გარდა, კიდევ რა სახის წარწერაა მასზე?

– ეს გახლდათ 1940 წელს. მეორე საუკუნის საფლავის ქვაზე აღმოაჩინეს სერაფიტას წარწერა, შესრულებული

ბერძნულ და არაულ ენებზე.

– რომელ მხარეს იხრება კარიერის მხრივ სასწორი?

– კარგი შეკითხვაა. ჩემი პოლიტიკაში მოსვლა ჩემმა შეაძლებლობებმა და ჩემდამი ადამიანების დამოკიდებულებამ განსაზღვრა. კარგად მახსოვს, იმ მძიმე პოლიტიკური რეალობის ფონზე, რაც ქვეყანაში ხდებოდა, ქართული ხმების წინასაარჩევნო კონცერტი და უამრავი ფოტო, სადაც იქ მყოფ ადამიანებს გვაფიქსირებდნენ. თავისუფლება, რომელიც მაშინ გავაცნობიერე, წარმოუდგენლად აღმატებული გახლდათ. საჯარო გავხადე ჩემი პოლიტიკური ვექტორი და უშიშრად გავიხედე წინ. სამწუხაროდ, დღესაც გვხვდება იმ ადამიანების პოლიტიკური სი-

ხარბის ცქერა, მაგრამ დრო ყველაფერს დააღაგებს, საზოგადოება ფართოდ გახელილი თვალებით იცქირება.

– როგორია თქვენი ერთი ჩვეულებრივი დღე?

– ჩემს ცხოვრებაში თითქმის არ მახსენდება ერთი ჩვეულებრივი დღე. ყოველი დღე დატვირთულია ემოციურად, გონებრივად, ეს სასიამოვნო სამუშაო პროცესია, თუ კი დრო გამოინახა, რელაქსაციის საუკეთესო საშუალება ჩემთვის სიმღერაა. რაც შეეხება საოჯახო საქმეებს, გვერდით მიდგანან დედაჩემი და ჩემი დედამთილი, რისთვისაც მათ ვუხხიდი და ვუხხი მადლობას.

– იოლად შეეგუეთ და აუღეთ ალღო ახალ ამბლუსას?

– რა თქმა უნდა, მით უმეტეს, როცა ურთიერთობ იმ ადამიანებთან, რომლებიც შენთვის ძვირფასია არა მხოლოდ პოლიტიკური თვალსაზრისით. ვცხოვრობ უზარმაზარი პასუხისმგებლობით და ვარ მიზანდასახული ადამიანი. არსებულ პოზიციაზე მაქვს აბსოლუტური პროფესიული კომფორტი.

– კიდევ ერთი ინტელექტუალური კითხვა, – რისი ანალოგიით შეიქმნა წყალქვეშა ნავის კორპუსის ჩასაცმელი? (გარსაფარი)

– როგორც ვიცი წყალქვეშა ნავის წყალსაფარი მკვრივი მეტალისგანაა ნაწარმოები, რომელიც მაღალ წნევას უძლებს. მეტალი შეიძლება იყოს რკინა ან ტიტანი, გარშემორტყმული შავი ფერის რეზინის, ლოგიკურად კუს ჯავშნის ანალოგიით შექმნეს.

– იზიარებთ იმ აზრს, რომ საჯარო სამსახურში მამაკაცებთან შედარებით ქალის როლი ნაკლებია?

– როცა ქალი არის კომუნიკაბელური და საუკეთესო უნარ-ჩვევების მქონე, საჯარო სამსახურში მისი როლი მნიშვნელოვანია. ქალბატონების ჩართულობა პოლიტიკაში უფრო იზრდება, რაც ძალიან კარგია. ვფიქრობ, რომ ქალბატონებს, რომლებიც საზოგადოებამ აღიარა, იგივე საზოგადოების მუხლჩაუხრელი მსახურების დიდი შესაძლებლობები აქვთ.

– წინა ხელისუფლების დროს თქვენმა ოჯახმა ტკივილი განიცადა, შეგიძლიათ რაიმე გვითხრათ მაშინდელი ვითარების შესახებ?

– სააკაშვილის რეჟიმმა ჩემს ოჯახში რეალურად ოცდაჩვიდმეტი წელი მოიტანა. პატარა ისტორიას მოგიყვებით, როცა წლების უკან ჩვენს რაიონში ულამაზესი ეკლესია გაიხსნა (ვასილ ჩიგოგიდის ქველმოქმედებით) და პატრიარქი, მისი უწმინდესობა ჩამობრძანდა, მამა გიორგის (ყლენტი) უდიდესი თანადგომით, ოფიციალურად განვაცხადე უარი

ხელოვნურ აბორტზე. ეს გახლდათ ჩემი საუკეთესო გადაწყვეტილება. უფალი განსაცდელისთვის მამზადებდა და ვფიქრობ, ის წლები ღირსეულად გადავიტანე. ეს იყო დამნაშავე ხელისუფლება და თავისი უმსგავსო ქმედებების შესანიღბად საჭირო იყო შენირული ადამიანები და მათი ოჯახები, რომელთა მომავალზე, ძირითადად, ადგილობრივი, პატარა ადამიანები იღებდნენ გადაწყვეტილებას. კონკრეტულად არ შევჩერდები, თუმცა ვიტყვი: – არ მსურს, შური ვიძიო, ვაპატიებ, ვინაიდან საკმაოდ ძლიერი ადამიანი ვარ და იმდენად ბედნიერი, დავივიწყებ კიდევ.

– ერთ-ერთ საკრებულოს სხდომაზე გამოსატყვევებელი დამოკიდებულება სამეანო განყოფილების სავალალო მდგომარეობაზე.

– საკითხი, რომელიც სამედიცინო სისტემისთვის ჩოხატაურის რაიონში აქილევსის ქუსლად იქცა, საკრებულოს სხდომაზე პირადი ინიციატივით შევიდა განხილვისთვის. ინფორმაცია მიენოდა მოსახლეობას. ბედნიერი ვარ, რომ ამ ეტაპზე შესაძლებელი გახდა პერსონალის ფინანსური მდგომარეობის შედარებით გაუმჯობესება, ვიმედოვნებ, რომ შემდგომში ეტაპები სასიკეთოდ წარიმართება.

– თქვენი საექიმო პრაქტიკის პერიოდში დამდგარხართ კრიტიკული მომენტის წინაშე?

– არა ერთხელ, მითუმეტეს როცა მიხდებოდა ბინაზე, მაღალმთიან სოფლებში მშობიარე ქალზე პასუხისმგებლობის აღება. პროფესიონალიზმთან ერთად, იღბალი არასოდეს მტოვებდა.

– ვინ მიგაჩნიათ საქართველოს მასშტაბით ყველაზე ღირსეულ პოლიტიკოსად?

– პიროვნება, ღირსეული პოლიტიკოსი, რომელიც ქვეყნის და კონკრეტულად ჩემი ოჯახის გადარჩენასთან ასო-

ცირდება ბიძინა ივანიშვილია. მსოფლიო პოლიტიკიდან მარგარეტ ტეტჩერი.

– ვინ გინდათ გამოვიდნენ თქვენი შვილები... შევინააღმდეგებით არჩევანში, თუ სრულ თავისუფლებას მისცემთ?

– გვყავს ორი ქალიშვილი და ერთი ვაჟი. უფროსი-მარიამი ბიზნეს-ადმინისტრირებას ეუფლება საქართველოს უნივერსიტეტში (პარალელურად გრენობლეს უნივერსიტეტის სტუდენტი) ასევე სტაჟირებას გადის ქ. თბილისში საერთაშორისო აუდიტორულ კომპანიაში, უმცროსი-ნინიკო, ფლექსის გაცვლითი პროგრამის გამარჯვებული გახლავთ, 2014 წლის 13 აგვისტოს ერთი წლით გაემგზავრა ჰიუსტონში (ტექსასის შტატი) ნინიკო მომავალი იურისტი. გიორგი მეექვსე კლასის წარჩინებული მოსწავლეა, მღერის, ცეკვავს და მომავალი გამარჯვებებისთვის ემზადება.

– რას გულისხმობს ტერმინი „ზოგადი უნარები“.

– პირდაპირი მნიშვნელობით.

– თვლით, რომ პიროვნების კარიერული წარმატება უნარებზეა დამოკიდებული?

– პირდაპირ პროპორციულია. საჭირო უნარ-ჩვევების გარეშე კარიერა არ არსებობს. „თუ გინდა გაიმარჯვო, ისწავლე მოთმინება!“ ამასაც გეტყვით.

– მიმართეთ თქვენი მუნიციპალიტეტის მოსახლეობას.

– კიდევ ერთხელ მაღლობს ვუხდი ჟურნალ გურია REGIONს, პირადად თქვენ და მივმართავ ჩემს საყვარელ მოსახლეობას: გქონდეთ ჩვენი იმედი, ყველაფერს გადაკეთებთ თქვენი მდგომარეობის გასაუმჯობესებლად. ამისთვის ძალღონეს არ დავიშურებთ, ჯანმრთელობა, სიხარული, სიკეთე და სიუხვე არ მოაკლდეს თქვენს ოჯახებს. ყოველთვის თქვენს გვერდით გვიგულეთ.

ირინა რამიშვილი

ოზურგეთში ბურის ნარდის ფედერაცია დაფუძნდა

2015 წლის იანვარში ქალაქ ოზურგეთში გურიის ნარდის ფედერაციის დაფუძნების წარდგენა გაიმართა, რომელსაც საქართველოს ნარდის ფედერაციის პრეზიდენტი თემურ ქურციკიძე ესწრებოდა, ორგანიზაციის დამფუძნებლები ოზურგეთელი ცნობილი სახეებია: ფედერაციის პრეზიდენტი ოზურგეთის მუნიციპალიტეტის გამგეობის საფინანსო სამსახურის უფროსი, გია მამაკაიშვილი, ვიცე-პრეზიდენტი – ს.ს. „იმედის“ გენერალური დირექტორი ოლეგ გობრონიძე, აღმასრულებელი მდივანი, ჭადრაკის გურიის ფედერაციის პრეზიდენტი ზურაბ ანდლულაძე, დამფუძნებელთა შორის არის ოზურგეთის სახელმწიფო დრამატული თეატრის სამხატვრო ხელმძღვანელი, ვასილ ჩიგოგიძე და პროფესიონალი მონარდე ტარიელ ჭანტურია. გურიის ნარდის ფედერაციამ ფუნქციონირება უკვე დაიწყო, ორგანიზაციის სამომავლო გეგმებზე ფედერაციის პრეზიდენტი, გია მამაკაიშვილი გვი-საუბრა:

– გურიაში ნარდი საკმაოდ პოპულარულია, ვერ დავიჩემებ, რომ მხოლოდ ჩემი იდეა იყო ფედერაციის შექმნა, ჩემთან ერთად შეიქმნა ბირთვი ადამიანებისა, რომლებიც დაინტერესებული იყვნენ ამ იდეით, მოხდა აზრთა შეჯერება და ფედერაციის გადაწყვეტილება. ეს იქნება სამოყვარულო დონეზე, რომელიც სპორტის ამ სახეობას პოპულარიზაციას გაუწევს გურიის რეგიონის სამივე რაიონში. ჩვენ გვყავს ვიცე-პრეზიდენტები ლანჩხუთსა და ჩოხატაურში, ვხელმძღვანელობთ ოლიმპიური პრინციპით და უკვე დავინწყეთ სოფლებში შესარჩევი ტურნირების ჩატარება, 1-4 ადგილზე გასულებს ვახალისებთ დიპლომებით და საჩუქრით და შესაბამისად გამარჯვებულები ფედერაციაში წევრიანდებიან. დანესებული გვაქვს სანწევროები სიმბოლური თანხა წელიწადში 12 ლარი. ფუნქციონირებს სამოყვარულო კლუბი, ნებისმიერ მსურველს შეუძლია მივიდეს და ითამაშოს, მაგრამ მას არა აქვს აზარტული დატვირთვა და არ არის ფსონებზე გათვლილი. სოფლების შემდეგ შესარჩევი ტურნირი ჩატარდება ქალაქ ოზურგეთის ტერიტორიაზე. შესარჩევი ტურის დასრულების შემდეგ ჩატარდება გურიის ჩემპიონატი, ვგეგმავთ ურეკში, აქ გამოვლენილი გამარჯვებულები უკვე საქართველოს ჩემპიონატში მიიღებენ მონაწილეობას. თამაშში მონაწილეობის სურვილი გამოთქვას მანდილოსნებმა, მათთვის ჩვენ ტურნირს ცალკე ჩავატარებთ. ასაკი არ არის შეზღუდული და არც არსებობს ისეთი შეზღუდვა, რითაც შეიძლება კარგი მოთამაშე ტურნირში ვერ მოხვდეს. ვფიქრობ, ამ ეტაპისთვის კარგი დასაწყისია, განსაკუთრებით ასაკოვანი სექტორისთვის საინტერესო სპორტის სახეობაა, კიდევ უფრო პოპულარული გახდება და აქტიურად ჩაერთვება გურული საზოგადოება. (დ)

ვინ შეუძალა ხელი ოზურგეთის მერს ქალაქის აღმშენებლობაში?

მერის ინიციატივა ჩავარდა-დეპუტატებმა კანონპროექტს უარი უთხრეს

საკითხი, რომელშიც საქმე ქალაქ ოზურგეთის საკრებულოს განკარგულების პროექტს: „ქალაქ ოზურგეთის მუნიციპალიტეტის ქონების პირდაპირი განკარგვის წესით სარგებლობის უფლებით გაცემის შესახებ“ – ქალაქ ოზურგეთის მუნიციპალიტეტის მერისათვის თანხმობის მიცემის თაობაზე შეეხო, ოზურგეთის საკრებულოს სხდომაზე ჩავარდა, 15 დეპუტატიდან მას მხარი მხოლოდ 6 დაუჭირა.

ქალაქის მერი – ბეგლარ სიორიძე, საკრებულოსაგან ითხოვდა თანხმობას, რომ მან დაინტერესებულ ფიზიკურ და იურიდიულ პირებზე პირდაპირი განკარგვის წესით გასცეს მიწები – ქალაქ ოზურგეთის ცენტრალურ უბნებში აპოლონ ნულაძისა და გურიის ქუჩებზე, შესაბამისად 10 და 35 წლის ვადით.

მერის წინააღმდეგ ხმა მისცეს: ნათია შარაშენიძე; თამილა ნადირიძე, გოჩა ძიმისტარიშვილი, ირინა საჯაია, ლევან მგელაძე, გოჩა მგელაძე, ნინო ტაბატაძე, თემურ სალუქვაძე, კვაჭაძე სხდომას არ ესწრებოდა:

მხარი დაუჭირეს: ნანული ორაგველიძე, მედეა მახარობლიძე, ლევან თოიძე, ლავრენტი ბიგვავა, ნინო გოგუაძე, გელა კობალაძე.

გთავაზობთ განკარგულების პროექტს:

ქალაქ ოზურგეთის საკრებულოს განკარგულების პროექტი:

ოზურგეთი; 2015 წ. თებერვალი;

პროექტი: „ქალაქ ოზურგეთის მუნიციპალიტეტის ქონების პირდაპირი განკარგვის წესით სარგებლობის უფლებით გაცემის შესახებ“ – ქალაქ ოზურგეთის მუნიციპალიტეტის მერისათვის თანხმობის მიცემის თაობაზე.

„საქართველოს ორგანული კანონი „ადგილობრივი თვითმმართველობის კოდექსი“ 122 მუხლის და ქალაქ ოზურგეთის მუნიციპალიტეტის პრივატიზების, სარგებლობისა და მართვის უფლებებით გადაცემის საწყისი საპრივატიზებო საფასურის, ქირის საფასურის, ქირის საწყისი საფასურის განსაზღვრის, ანგარიშსწორების წესებისა და საჯარო აუქციონის წესით ქონების პრივატიზებისას საკუთრების უფლების დამადასტურებელი მოწმობის ფორმების დამტკიცების შესახებ ქალაქ ოზურგეთის მუნიციპალიტეტის საკრებულოს 2015 წლის 5 თებერვლის №11 დადგენილების დანართის – „ქალაქ ოზურგეთის მუნიციპალიტეტის ქონების პრივატიზების, სარგებლობისა და მართვის უფლების გადაცემის, საწყისი საპრივატიზებო საფასურის, ქირის საფასურის, ქირის საწყისი საფასურის განსაზღვრის და ანგარიშსწორების წესები“-ს 13-ე მუხლის თანახმად:

1: მიეცეს თანხმობა, ქალაქ ოზურგეთის მუნიციპალიტეტის მერს, წინამდებარე განკარგულების დანართით წარდგენილი ქალაქ ოზურგეთის მუნიციპალიტეტის საკუთრებაში არსებული ქონების პირდაპირი განკარგვის წესით დაინტერესებული ფიზიკური და იურიდიული პირისათვის სარგებლობის უფლებით გაცემის თაობაზე. კერძოდ:

ა) ქალაქ ოზურგეთის მუნიციპალიტეტის (237 113 850)

საკუთრებაში არსებული ქონების 42 კვ.მ-ის, მდებარე ქალაქ ოზურგეთი ა.ნულაძის ქუჩა) სასყიდლიანი ფორმის სარგებლობის უფლებით, სასყიდლიანი იჯარით 10 წლის ვადით, ავტოსადგომის მოწყობის მიზნით,

ბ) ქალაქ ოზურგეთის მუნიციპალიტეტის საკუთრებაში არსებული ქონების (მდებარე ქალაქი ოზურგეთი, გურიის ქუჩა) 4 ათას 724 კვ.მ მიწის ფართიდან 160 კვ.მ მიწის სასყიდლიანი ფორმის სარგებლობის უფლებით, სასყიდლიანი აღნაგობის 35 წლის ვადით თაობაზე. აღნიშნულ ადგილზე სავაჭრო ობიექტის აშენების მიზნით.

2. მიეცეს თანხმობა ქალაქ ოზურგეთის აღმასრულებელ ორგანოს, მერს ამ განკარგულების პირველი მუხლით გათვალისწინებული ქონება სასყიდლიანი სარგებლობის უფლებით გასცეს ქალაქ ოზურგეთის მუნიციპალიტეტის აღმასრულებელი ორგანოს მიერ განსაზღვრული სასყიდლიანი გაცემის უფლებით განსაზღვრული ქირის საფასურით.

3. ამ განკარგულების მეორე მუხლით განსაზღვრული სასყიდლიანი გაცემის უფლებით განსაზღვრული ქირის საფასური. განისაზღვროს არანაკლებ „ქალაქ ოზურგეთის მუნიციპალიტეტის ქონების“...

4. განკარგულება დაინტერესებული პირის მიერ შესაძლოა გასაჩივრდეს ოზურგეთის რაიონულ სასამართლოში მისი ოფიციალური გაცნობიდან ერთი თვის ვადაში.

5. განკარგულება ძალაშია გამოქვეყნებისთანავე. ქალაქ ოზურგეთის მუნიციპალიტეტის საკრებულოს თავმჯდომარე – გელა კობალაძე (იბეჭდება მცირეოდენი შემოკლებით)

სხდომაზე, დეპუტატები, თამარ ნადირიძე და ლევან მგელაძეს იმ პირების დასახელებას მოითხოვენ, ვისაც აღნიშნული ტერიტორიების იჯარით აღება სურდათ, ან აღნიშნული ტერიტორიების იჯარით გაცემა ტენდერით მომხდარიყო. დაჟინებული მოთხოვნის მიუხედავად, პასუხი ვერ მიიღეს.

დეპუტატების გადანყვეტილებით უკმაყოფილო დარჩა ქალაქის მერი, ბეგლარ სიორიძე, როგორც მან სხდომაზე განაცხადა, ქალაქის აღმშენებლობაში ხელის შეშლას ცდილობდნენ: „მე მინდა ჩვენი ქალაქი ავაშენოთ, თუ ასე გაგრძელდება, არაფერი გამოვა,“ – აღნიშნა მერმა.

„თავისუფალი დემოკრატებიდან“ ამავე საკრებულოს დეპუტატის, თემურ სალუქვაძის განცხადებით, საკითხის ჩავარდნაში, რომელიც ბუნდოვანი იყო, საკრებულომ პრინციპული გადანყვეტილება მიიღო:

„მე, როგორც საკრებულოს დეპუტატი, ირაკლი ალასანიას გუნდის წევრი, თავისუფალი დემოკრატი, არასდროს მხარს არ დაუჭერ ისეთ გადანყვეტილებებს, რომლებიც არ იქნება ბოლომდე გააზრებული, გამჭვირვალე, ხალხის ინტერესებზე ორიენტირებული. ვფიქრობ, რომ დღეს საკრებულო იყო პრინციპული, რაც ფრიად მისასალმებელია“ – აცხადებს სალუქვაძე.

სხდომის დასრულების შემდეგ, თამარ ნადირიძემ, ნათია შარაშენიძემ და ლევან მგელაძემ ბრიფინგი გამართეს და კოლეგებს გადანყვეტილების გამო მადლობა გადაუხადეს, ისიც აღნიშნეს, რომ ამით ქალაქის მერს კარგი საქმე გაუქეთეს:

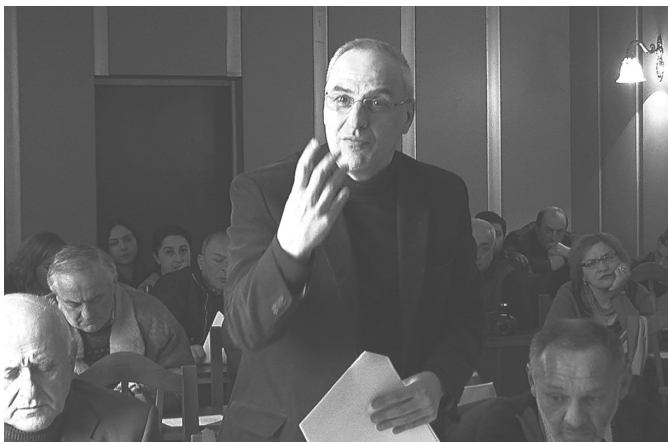
ოზურგეთის საკრებულოს 2015 წლის 20 თებერვლის სხდომა თავისი მნიშვნელობითა და შედეგებით ყველა სხვა სხდომაზე განსაკუთრებულია, რადგანაც ამ დღემ აჩვენა, რომ საკრებულოს აქვს იმის პოტენციალი, რომ სრულფასოვნად განახორციელოს თავისი უფლებამოსილებები, ამასთანავე ცხადი გახდა, რომ საკრებულო არ აპირებს შე-

ეგოს ოზურგეთზე აბსოლუტურ კონტროლს ნებისმიერი პირის მხრიდან.

მიმაჩნია, რომ მერიის მხრიდან სრულიად დაუსაბუთებლად და შესაბამისი დოკუმენტაციის წარმოდგენის გარეშე ორი მიწის ნაკვეთის პირდაპირი წესით განკარგვაზე თანხმობის მოთხოვნა გარდა იმისა, რომ კორუფციის მაღალი რისკის შემცველი მოქმედება გახლდათ, ამასთანავე იყო კანონმდებლობისა და საკრებულოს ამკარა უპატივცემულობა“, – აღნიშნა ნადირიძემ.

ნინო ონიანი

„ქართულმა ოცნებამ“ ქალაქ ოზურგეთის საკრებულოში უპრავლესობა დაკარგა

„თავისუფალი დემოკრატების“ წარმომადგენლის, თემურ სალუქვაძის ოპოზიციაში გადასვლის შედეგად კოალიცია „ქართულმა ოცნებამ“ ქალაქ ოზურგეთის საკრებულოში უპრავლესობა დაკარგა.

დღეისათვის ოპოზიციონერ წევრთა რაოდენობა ქალაქ ოზურგეთის საკრებულოში: – „პატრიოტული ალიანსი“ – გოჩა ძიმისტარაშვილი, ნანული ორაგველიძე, „ბურჯანაძე-დემოკრატები“ – თამარ ნადირიძე, „ნაციონალები“ – ირინა საჯავია“ „საქართველოს გზა“ – ნინო ტაბატაძე, „ლეიბორისტები“ – ნათია შარაშენიძე; „თავისუფალი დემოკრატები“ – თემურ სალუქვაძე; ასევე დამოუკიდებელი მაჟორიტარი დეპუტატები: ლევან მგელაძე და გოჩა მგელაძე;

ელემენტარული მათემატიკით, 15 კაციან ოზურგეთის საკრებულოში ოპოზიციის რიცხოვნობა ცხრას აღწევს. ხოლო მმართველი პარტიის მხარდამჭერთა რაოდენობა ექვსს – მედეა მახარობლიძე, გელა კობალაძე, ნინო გოგუაძე, ლავრენტი ბიგვავა, ლევან თოიძე და კახა კვაჭაძე.

ოპოზიციის გაერთიანების შემთხვევაში, იმასაც თუ გავითვალისწინებთ, რომ ხელისუფლების მხარდამჭერებიდან ლევან თოიძე და ლავრენტი ბიგვავა არა კოალიციის წარმომადგენლები, არამედ დამოუკიდებელი, უპარტიო მაჟორიტარები არიან. სავსებით შესაძლებელია ადგილზე, საკრებულოში ხელისუფლება მალევე შეიცვალოს.

ზემოთ უკვე აღვნიშნეთ, რომ „თავისუფალი დემოკრატების“ წარმომადგენლის, თემურ სალუქვაძის ოპოზიციაში გადასვლის შედეგად კოალიცია „ქართულმა ოცნებამ“, ქალაქ ოზურგეთის საკრებულოში უპრავლესობა მყარად დაკარგა.

შესაძლებელია თუ არა ოზურგეთში აჭარის სცენარის განმეორება, ამაზე ქალაქ ოზურგეთის საკრებულოს დეპუტატებს გავესაუბრეთ:

გოჩა ძიმისტარაშვილი: „პატრიოტული ალიანსი“ – უპირველეს ყოვლისა, მინდა გითხრათ, რომ „ოცნება“ თავიდანვე უმრავლესობაში არ ყოფილა, ეს იყო მცდარი შეხედულებები. დღევანდელი მდგომარეობით, „ოცნებას“ ჰყავს 4 წარმომადგენელი, ასე, რომ „ოცნება“ არც მანამდე ყოფილა უმრავლესობაში. რა თქმა უნდა, არის პრობლემები, თუნდაც ის, რომ კოჰაბიტაციაში იყვნენ „ნაციონალებთან“, ვერ მოხერხდა სამართლიანობის აღდგენა. ჯერ არანაირი კონსულტაციები არ გვექონია, მაგრამ მომავალში რა იქნება, ამას ამ ეტაპზე ვერ გეტყვით, – ამბობს ძიმისტარაშვილი.

ლევან მგელაძე: ფრაქცია „ოზურგეთის მომავლისთვის“ თავმჯდომარე – მე ერთი შემთხვევა გითხრათ, რომ „ოცნება“ უმრავლესობა არასდროს ყოფილა, ასე რომ ჩვენთან აჭარის სცენარი ვერ განვითარდება. უბრალოდ, უნდა ვეცადოთ, რომ საკითხები, რაც ქალაქისთვის საჭირო როცაა, ქალაქის სასარგებლოდ გადაწყდეს.

ნათია შარაშენიძე: „ლეიბორისტული“ პარტია – კონსულტაციები ნამდვილად მიმდინარეობს იმასთან დაკავშირებით, რომ შეიცვალოს ის რეალობა, რაც დგას საკრებულოს დონეზე და ოზურგეთმა მიიღოს ის არჩევანი, რაც მოსახლეობამ გადანყვიტა. თუმცა, ყოველთვის ახერხებდა ხელისუფლება, რომ შეეკრიბა მორჩილი უმრავლესობა, მაგრამ დღეს არის ისეთი რეალობა, რომ კონსულტაციებიდან გამომდინარე, შეგვიძლია ვივარაუდოთ, რომ მივიღებთ იმას, რაც ხალხს უნდა, მიმდინარეობს კონსულტაცია, რომ შევინარჩუნოთ ის სმები, რაც შევძელით, რომ მოგვეპოვებინა.

თამილა ნადირიძე: „გაერთიანებული დემოკრატიული მოძრაობა“: წინასწარ ძნელია ამის თქმა, ჩვენი საკრებულო თავიდანვე სიჭრელით გამოირჩეოდა. შემთხვევა ვთქვა, რომ კონსულტაციების გარეშეც შევძლებთ, გავერთიანდეთ მოსახლეობის სასიკეთოდ. ვცდილობთ, რომ გაეძლიერდეთ, ეს მერისთვისაც სასარგებლო იქნება.

ირინა საჯავია: „ერთიანი ნაციონალური მოძრაობა“: არაფერს არ გამოვირცხავ. ეს ჩვეულებრივი პოლიტიკური პროცესებია, ვნახოთ, როგორ განვითარდება მოვლენები, ჩვენი განსხვავებული შეხედულებების მიუხედავად, ჩემს კოლეგებთან მსურს, ვისაუბრო.

ნინო ონიანი

გარემოვაჭრებს აქვთ არ გააქვებენ, მაგრამ სამომავლოდ მათ აქ მუშაობის პერსპექტივა არა აქვთ

ოზურგეთის ძველი ბაზრის წინ მდებარე გარემოვაჭრებს საგადასახადო სამსახურის და ქალაქის მერიის თანამშრომლები ერთად მიადგნენ. ერთი – დაჯარიმებით დამუქრა, მეორე – ადგილის დაცლას თხოვდა. გაურკვეველობაში მომხდარი მოვაჭრეები კითხულობდნენ, თუ აქედან გვაძევენ, მაშინ საგადასახადო რაღას გვემართლებათ. ახალი წლის შემდეგ ადგილობრივი ხელისუფლების გადაწყვეტილებით გარემოვაჭრეებიდან ქალაქის ტერიტორია გათავისუფლდა, ეს ადამიანები, რომლებიც ძველი ბაზრის წინ წლებია უკვე გარევაჭრობით არიან დაკავებული, მაინც დარჩნენ აქ, რადგან ეს ტერიტორია არ უშლის ხელს მოძრაობას, არ არის განთავსებული ტროტუარზე და მათთვის არ არის გამოყოფილი ალტერნატიული ფართი. როგორც მოვაჭრეები ამბობენ, სავაჭრო ტერიტორიის ნაწილი დაახლოებით 70კვ.მ გაყიდულია კერძო პირზე და აქ ალბათ მალაზია, ან სხვა შენობა უნდა ააშენონ, – გვითხრეს, ამ ტერიტორიის ნაწილი გაყიდულია, თუ ეს სიმართლეა, ჩვენ ადრე თუ გვიან მაინც მოგვინებს

დატოვება. აქ პურის ფულს ვშოულობთ, ხელისუფლებას არ ვანუხებთ, თუ აქედან გაგვიშვებენ, მაშინ დაგვასაქმონ და სამუშაო მოგვცენ, რომ ვიარსებოთ. საგადასახადო სამსახურიც მოგვადგა – ინდ.მენარმეებად დარეგისტრირდითო, მაშინ მე შესაბამისი პირობები უნდა მქონდეს, რომ დარეგისტრირდე, შენობაში უნდა ვიყო და არა ქუჩაში, მაგრამ ამას ეტყობა საგადასახადო კანონი არ ითვალისწინებს, ორმაგ წნეხში ვართ მოქცეული და რა უნდა ვქნათ ჯერ კიდევ არ ვიცით – გვითხრეს მოვაჭრეებმა.

ოზურგეთის ქალაქის მერიამ გვითხრეს, რომ წინა ხელისუფლების დროს ამ ადგილას მართლაც არის ფართი გაყიდული, შენობის პროექტი დამტკიცებული 50კვ.მ-ზე, ამ ეტაპზე გარემოვაჭრეებს ადგილის დაცლას არ მოთხოვენ, რადგან ჯერჯერობით ალტერნატიული ფართის შეთავაზება არ შეუძლიათ. როგორც ჩანს მოვაჭრეები ინდ.მენარმედ დარეგისტრირების ვალდებულებისაგან ვერ გათავისუფლდებიან. საქართველოს დემოკრატიული განვითარების კავშირის ხელმძღვანელის, ლევან ხინთიბიძის განმარტებით, ყველა ადამიანი, რომელიც ენევა სამენარმეო საქმიანობას, ვალდებულია დარეგისტრირდეს შესაბამის სამსახურში, მოხდეს მისი იდენტიფიცირება და მიენიჭოს შესაბამისი სტატუსი – ყველა პირი, რომელიც სამენარმეო საქმიანობას ენევა, აუცილებლად უნდა დარეგისტრირდეს საგადასახადო სამსახურში, რომ მისი საქმიანობა იყოს შესწავლილი, საგადასახადო სამსახური მას მიანიჭებს შესაბამის სტატუსს და მსგავსი ხასიათის პრობლემები აღარ ექნება – აღნიშნა ხინთიბიძემ ჩვენთან საუბარში.

სამუშაო ფართის ნახევარი თუ გაყიდულია, ქალაქის მერიას გარემოვაჭრეების გაძევება არ დასჭირდება, თავისით დატოვებენ კერძო პირის ტერიტორიას, თუ ინდ.მენარმეებად დარეგისტრირება ვერ მოახერხეს, საჯარო თანხებსაც აიკიდებენ.

რუსუდან რატინი

„აპი-ფიტოს“-ს მფუფსოკრობის შემსწავლელი კურსები

მსოფლიო ბაზარზე თავლით მოვაჭრე ქვეყნების რიცხვი თანდათან იზრდება. საქართველოს თავლის, ეკოლოგიურად სუფთა პროდუქტის ევროპის ქვეყნებში რეალიზაცია მაშინ მოხდება, როცა იგი საერთაშორისო სტანდარტის მოთხოვნებს დააკმაყოფილებს.

ამისთვის აუცილებელია ძვირადღირებული, თანამედროვე ლაბორატორია, ხოლო სტანდარტების შესაბამისობის შემთხვევაში ქართული პროდუქცია მოხვდება ევროპის საერთაშორისო ბაზარზე. საქართველოსა და ევროკავშირის შორის გაფორმებული ასოცირების ხელშეკრულება ითვალისწინებს პასუხისმგებლობას არა მარტო თავლის მოპოვებაზე, არამედ მის დამზადებაზე, მისი დამუშავების, შემდგომი დაფასოების, შენახვისა და სანიტარულ-ჰიგიენური პირობების მკაცრ დაცვაზე.

სააქციო საზოგადოება „აპი-ფიტო“ 2011 წელს დაფუძნდა, რომლის სამეთვალყურეო საბჭოს თავმჯდომარეა როლანდ ზირაქაშვილი. „აპი-ფიტოში“ 7 ნატურალური პროდუქტი – თავლი, ფუტკრის რძე, ყვავილის მტვერი, ცვილი, ქეო, შხამი და მასზე დამზადებული პროდუქციები უკვე წლების მანძილზე არის გაყიდვაში. ფუტკრის 500-მდე ოჯახი ლანჩხუთის მუნიციპალიტეტში და რამდენიმე

სოფელში ჰყავთ. პროფესიონალ მეფუტკრეებს ნელინადის სხვადასხვა სეზონზე ფუტკარი ალპურ ზონებში, რაჭაში და აჭარაში გადაჰყავთ. შემდეგ ოჯახები ლანჩხუთში ბრუნდებიან. „აპი-ფიტოს“ ფილიალები გახსნილია ქალაქ თბილისში და ქალაქ ბათუმში.

„აპი-ფიტოს“ მესვეურებმა მეფუტკრეობის შემსწავლელი ორთვიანი კურსები შექმნეს, აქ მოდიან სხვადასხვა პროფესიის ადამიანები, ასევე მეფუტკრეები, რომლებსაც ცოდნის გაღრმავება სურთ. 15-20-მდე ადამიანს ასწავლიან აკადემიკოსი ვენერა სტეფანიშვილი და როლანდ ზირაქაშვილი. კურსდამთავრებულებს აქვთ საშუალება ორკვირიანი უფასო პრაქტიკა ლანჩხუთში გაიარონ, თუმცა თვალსაჩინოებისთვის წარმოდგენილი ფირების დახმარებით პედაგოგები მათ სწავლის მეთოდს უადვილებენ.

დაინტერესებულმა პირებმა შეუძლიათ მოგვმართონ შემდეგ მისამართებზე:

ქალაქი თბილისი, ცოტნე დადიანის ქუჩა №7 სავაჭრო ცენტრი ქარვასლა, მეოთხე სართული, № 409 მალაზია.

საკონტაქტო ტელეფონები: 0322 660 960; 555 13 56 50

ქალაქი ბათუმი ჭავჭავაძის ქუჩა №5 სავაჭრო ცენტრი ბათუმი პლაზა.

0422292417

[www. goldbee.ge](http://www.goldbee.ge)

ჩაიონული საავადმყოფოს მიზოვებული შენობის ბინაღარი, მკავალპვილიანი დელა სოსიალური შეენოგის მოხსნას აპროგნსზგვს

ოზურგეთში რაიონული საავადმყოფო შენობა უსახლავკართა თავშესაფრად იქცა, უზარმაზარ შენობაში ნორმალური ცხოვრებისთვის ელემენტარული პირობები არ არის, მაგრამ როცა საცხოვრებელი საერთოდ არა აქვთ, ისევე აქ დარჩენას არჩევენ, საავადმყოფოში მისულს, ეზოში ბავშვები შემომხვდა, ჭიდან წყალს ეზიდებოდნენ. მისაღების კარს უკან ბავშვის ტირილი ისმოდა, ოთახიდან კვამლის სუნი გამოდიოდა, ჩვენი რესპონდენტი ოთხი შვილის დედა, ლია სირაძე გახლავთ, როგორც თვითონ გვითხრა – სულ ერთი თვეა, რაც საავადმყოფოში გადმოვიდა, ადრე ყოფილ სამშობიაროს მიტოვებულ შენობაში შვილებთან ერთად ცხოვრობდა. იქ გასათბობად დიდი ფართი იყო და გაცილებით უფრო ცუდი პირობები. კითხვაზე – მცირეწლოვანი შვილებით რამ აიძულა ასეთ პირობებში მოხვედრილიყო, გვიპასუხა, რომ მეუღლეს გაშორდა, მას საცხოვრებელი არსად აღარ აქვს და როცა გაიგო აქ თავშესაფრის შესახებ, მოვიდა, გვითხრა, რომ ცუდი პირობების გამო მისი შვილები ხშირად ავად არიან.

– ცუდი პირობების გამო ავად გამიხდა შვილები, წამლის ფული არ მქონდა, ხელგანვდილი დავდიოდი ქალაქის მერიაში, სამსახური მე არ მაქვს და ყოფილი ქმარი არ მუშაობს, რომ ბავშვებს ალიმენტს გადაუხადოს. კიდევ კარგი დამეხმარნენ და წამლის ფული მომცეს, მაგრამ მე ყველაზე უფრო სოციალური შემწეობა მჭირდება, მქონდა დანიშნული და სამშობიაროს შენობიდან საავადმყოფოში გადმოსვლის გამო მომიხსნეს, აგენტმა მითხრა ამის შესახებ ჩვენთვის უნდა გეცნობებინაო, ეს ორი შენობა ერთ ეზოშია, გვერდივერდ დგას და არა მგონია სხვადასხვა მისამართი ჰქონდეს, ასეც რომ იყოს, ეს ხომ მიტოვებული შენობებია და მეტი არაფერი, პურის ფულის მოხსნით მე ყოველდღიური საკვების მიღების საშუალება წამერთვა, ახლაც ერთი ნატეხი პური არ მაქვს, რა უნდა ვაჭამო ბავშვებს. აუცილებლად ვიჩივლებ თუ სოციალური სამსახური რამეს არ შეცვლის და არ აღმიდგენს ფულად შემწეობას. გაუსაძლის პირობებში და კიდევ მშვიერი, კიდევ მეზობლებს ვეცოდები და ისინი მეხმარებიან, რა აქვთ მათაც, რომ დამეხმარონ, მაგრამ გაჭირვებულმა და მშვიერმა იცის, რა არის ნამდვილი შიმშილი და სიცივე, ის უფრო შეგიცოდებს – ამბობს აცრემლებული ქალბატონი.

შუქი საახალწლოდ გამოუყვანეს და პროდუქტებიც მისცეს, ეს საარსებოდ, რამდენიმე დღეს ეყო, ქალბატონ ლიას ორი მცირეწლოვანი შვილი ჰყავს, ორი მოზარდი, 8 წლის

გვიი სკოლაში უკვე ორი თვეა არ წასულა, ფესსაცმლის არქონის გამო გაცივდა და ხშირად ავადმყოფობდა:

– საზაფხულო კეტებით გავუშვი სკოლაში, ისეთი შემცირებული მოვიდა, ვარჩიე ისევე სახლში ყოფილიყო, აქ ცეცხლს მაინც ვანთებთ და შედარებით თბილად იქნება. არ მინდა, რომ სულ ხელგამონვდილი ვიარო და ხვალინდელი დღის მეშინოდეს, ამიტომ რაც მეკუთნის, ის მომცეს მთავრობამ, სხვას არაფერს ვითხოვ, ცოტა ხანი კიდევ დაველოდები და თუ რაიმე არ შეიცვალა, თბილისში წავალ და მთელ ქვეყანას გაავაგებინებ, როგორ მანვალებენ და დამცინიან, ამის მოთმენა აღარ შემიძლია.

როგორც შევიტყვეთ, მას სოციალური შემწეობა საცხოვრებელი ადგილის გამოცვლის გამო მოეხსნა და კიდევ ორი თვის განმავლობაში არ აღუდგება, სანამ მისი ოჯახის შესწავლა ახლიდან არ მოხდება.

ამ დროს ოზურგეთის ქალაქის მერიას კანონით განსაზღვრული პოლიტიკა აქვს, ჯერ ყოფილ საავადმყოფოს შენობაში შესახლებულებს სწავლობს, როგორც საზოგადოებასთან ურთიერთობის სამსახურიდან შევიტყვეთ, თავშესაფრის მისაღებად განცხადებით სულ 50 ადამიანმა მიმართა, იმ დროისთვის მხოლოდ 9 ჰქონდა დოკუმენტები მიტანილი, შექმნილია ქალაქ ოზურგეთის მუნიციპალიტეტის ტერიტორიაზე არსებული ყოფილი საავადმყოფოს შენობაში თვითნებურად შესახლებულ ბენეფიციართა აღრიცხვისა და მათი სამართლებრივი სტატუსის შემსწავლელი კომისია. ბენეფიციარებმა უნდა წარმოადგინონ უძრავ-მოძრავი ქონების დამადასტურებელი დოკუმენტი, ამონაწერი საჯარო რეესტრიდან და სოციალური მომსახურების სააგენტოს მიერ მინიჭებული სარეიტინგო ქულა, წარმოდგენილი დოკუმენტაციის მიხედვით, დადგინდება, თუ ვის უზრუნველყოფს ქალაქის მერია თავშესაფრით, თავშესაფრად კი ყოფილ სამშობიაროს შენობას გაარემონტებენ, რისთვისაც ტენდერია გამოცხადებული. ასევე ქალაქის მერია თვითნებურად შესახლებულებს გახარჯული ელექტროენერჯის საფასურს პირველ მარტამდე დაუფარავს.

ლია სირაძეს დოკუმენტაცია არ აქვს წარდგენილი ზემოთხსენებულ კომისიაში, მან არც იცოდა ამის შესახებ, ასე თუ ისე მისი ოჯახის ცხოვრების მიმე პირობები უცვლელად დარჩება გვიან გაზაფხულამდე მაინც, მერე სიცივე აღარ შეაწუხებს, რადგან ჯერჯერობით ზუსტი ვადები, თუ როდის დასრულდება ბენეფიციართა შესწავლა და როდის გარემონტდება ახალი თავშესაფრის შენობა, მხოლოდ ვარაუდის დონეზე რჩება.

რუსუდან რატინი

„სანამ ადიდებული მდინარე სახლის კართან მოგვადგება, წაგვიღებს და წაგვლეკავს, დახმარება მანამაღე გვჭირდება“

დიმიტრი ბაქრაძის და მალაზონიას ქუჩის მცხოვრებლები ხელისუფლებისგან დროულ დახმარებას ითხოვან

ქალაქ ოზურგეთის დიმიტრი ბაქრაძის და მალაზონიას ქუჩაზე მცხოვრებლებმა 2014 წლის ოქტომბერში ერთობლივი განცხადებით დასახმარებლად ქალაქის მერიის ინფრასტრუქტურის სამსახურს მიმართეს. ეს ქუჩები ქალაქის ტერიტორიაზე, მდინარე ბჟუჟის სანაპიროსთან ახლოს მდებარეობს და შემოდგომაზე მომხდარი წყალდიდობის დროს მოსახლეობამ დიდი ზარალი ნახა. ადიდებულმა მდინარემ მათ საკარმიდამო და საყანე ფართობი წაართვა. როგორც ადგილობრივები აღნიშნავენ, არასწორად არის დაპროექტებული ახლახან აშენებული ჯებირი, იგი მდინარის შუაში მოექცა, მის ქვევით დარჩა ვიწრო გასასვლელი და წყალი მოსახლეობის საკარმიდამო ნაკვეთში შევიდა, საფრთხე შეექმნა საცხოვრებელ სახლებსაც. თუ ხელისუფლება დროულ დახმარებას არ აღმოუჩენს და ყურადღებას არ მიაქცევს მათ განცხადებას, როგორც სოფელ შემოქმედში ადიდა ბჟუჟი, გადმოვიდა ჯებირზე, წაიღო გზა, წალეკა მოსახლეობა, იგივე განმეორდება ოზურგეთის ქალაქის ტერიტორიაზე. საფრთხე ემუქრება 20-მდე ოჯახს, რადგან მდინარემ საკარმიდამო ნაკვეთების ნაწილი უკვე წაიღო და ახლა რეალური საფრთხის წინ მათი საცხოვრებელი სახლები დგას.

ადგილობრივები თვითონ საუბრობენ გარდაუვალ საფრთხეზე:

– 2013-2014 წლებში ჯებირი გაუკეთეს მდინარეს, თითქოს საფრთხე აგვაცილეს, მაგრამ პირიქით გამოდგა, მათი აშენებული ჯებირი მდინარის შუაში აღმოჩნდა, მდინარე მოსახლეობისკენ წამოვიდა, კალაპოტი შეიცვალა, ადიდების დროს წაიღო საკარმიდამო ნაკვეთები, სათხილე და საყანე, საფრთხე შეექმნა ჩვენს საცხოვრებელ სახლებსაც წყალი 20-30 მეტრით იყო სახლიდან დაშორებული, საქმე იმაშია, რომ ჯებირის გაკეთების დროს არავინ გვკითხა და არც გაიზიარა ჩვენი აზრი, ბჟუჟი მთის მდინარეა და გაზაფხულობით დიდდება, ჯებირის ასეთ ადგილას აგება ჩვენთვის საშიში და საზიანოა, არა მარტო ჩვენთვის, ზიანი მიადგება წყალსადენსაც, შეიძლება ქალაქის წყალმო-

მარაგებასაც შეექმნას პრობლემები. ამიტომ გადაუდებელ დახმარებას ვითხოვთ, დროულად მდინარეს უნდა მიეცეს მიმართულება და გაინმინდოს გასასვლელი, თორემ უფრო უარეს დღეში აღმოვჩნდებით. წყალდიდობები თებერვლის ბოლოს მასიურად იწყება და აუცილებელია, რომ ადიდებამდე მოგვარდეს ეს პრობლემა. ამის შესახებ ჩვენ მივმართეთ ქალაქის მერიის ინფრასტრუქტურის სამსახურს, დაგვიპირდნენ, დახმარებას და გვითხრეს, რომ თანხებიც არის გამოყოფილი, მაგრამ პირველ ეტაპზე ჩვენს წინ მიღებულ განცხადებებს განიხილავდნენ და დახმარების შესახებ პროექტს სამინისტროში გადააგზავნიდნენ, შემდეგ ჩვენი განცხადებაც უნდა განეხილათ, მაგრამ ჯერ არც პასუხი ჩანს და არც დახმარება, ჩვენ რამდენჯერმე ვიკითხეთ ამის შესახებ, მაგრამ ჩვენი განცხადების მიხედვით შედგენილი პროექტი არ აღმოჩნდა გადაგზავნილი შესაბამის სამინისტროში, ვართ გაურკვეველ მდგომარეობაში, საკუთარი ძალებით ამ პრობლემას ვერ მოვერევით, სანამ მდინარე სახლის კართან მოგვადგება, წაგვიღებს და წაგვლეკავს, დახმარება მანამაღე გვჭირდება, – აცხადებენ ადგილობრივები.

ზემოთხსენებულზე ქალაქ ოზურგეთის მერიის შესაბამის სამსახურს დავეუკავშირდით, კითხვაზე განიხილეს თუ არა დიმიტრი ბაქრაძის და მალაზონიას ქუჩის მცხოვრებლების განცხადება და თუ გადაგზავნეს ინფრასტრუქტურის სამინისტროში, პასუხად მივიღეთ რომ ქალაქ ოზურგეთის მუნიციპალიტეტს მთავრობის განკარგულებით გამოეყო საპროექტო სამუშაოებისთვის საჭირო თანხა შემდეგში გაბიზნების მოსაწყობად. უახლოეს მომავალში საპროექტო და ხარჯთაღრიცხვის დოკუმენტაციის მოსამზადებლად ხელშეკრულება გაფორმდება საპროექტო სამსახურთან.

პასუხი დადებითი მივიღეთ, მაგრამ როდის განხორციელდება ზემოთხსენებული და მოესწრება თუ არა წყალდიდობამდე, ვერ დავაზუსტეთ.

რუსუდან რატინი

ნებავ, მთელი საქართველო აქლავდებოდეს...

ჩოხატაურის მუნიციპალიტეტის სოფელ ხიდისთავში მცხოვრები მიქაბერიძეები გურიაში ტრადიციულ მომღერალთა ოჯახად ითვლებოდა. რამინის მამას, შალვას სახლში პატარა გუნდი ჰყავდა. ბავშვობიდანვე შვილებს ქართული ხალხური სიმღერა შეაყვარა. მის მეუღლეს, ლიუდის საოცრად ტკბილი ხმა ჰქონდა, კარგად უკრავდა გიტარაზე და ჩონგურზე. ასეთ გარემოში გაიზარდა რამინ მიქაბერიძე. მეოცე საუკუნის ლეგენდა, მაღალი დიაპაზონის მქონე მომღერალი ყველა კუთხის სიმღერის საუკეთესო შემსრულებელი იყო. წლების მანძილზე მან ხალხის სიყვარული დაიმსახურა. 19 თებერვალს რუსთაველის აკადემიურ თეატრში გამართულ 70 წლის იუბილეზე მომღერალმა ეს სიტობა და ყურადღება კიდევ ერთხელ გაითავისა. საქართველოს კულტურისა და ძეგლთა დაცვის მინისტრმა მიხეილ გიორგაძემ რამინ მიქაბერიძეს „ხელოვნების ქურუმის“ ჯილდო გადასცა. მწერალთა კავშირმა ქართულ ხელოვნებაში შეტანილი განსაკუთრებული წვლილისთვის ქართული კულტურის რაინდის წოდება მიანიჭა. ჟურნალი გურია REGION-ი ლოტბარს იუბილეს ულოცავს და მკითხველს მის შემოქმედებაზე მოეუთხრობთ.

– ჩოხატაური ჩემი ყველაზე საყვარელი ადგილია, ბევრ ქვეყანაში ვიმოგზაურე, მაგრამ სიზმარში, ყველგან, ხიდისთავს ვხედავდი. 1944 წლის 26 აპრილს დაიბადე, 11 დედამამიშვილიდან ორი ჩვილი ძმა დამელუბა, ოჯახში 9 და-ძმა ვიზრდებოდით, ახლა 5 დავრჩით, მე და იური, სამი და – ჟენია, მაყვალა და ნათელა. ხიდისთავის საშუალო სკოლის ბავშვთა გუნდში ვმღეროდი, ჩვენი ხელმძღვანელი იყო სანდრო კალანდაძე. ხშირად ვმონაწილეობდი სასკოლო ოლიმპიადებში. 6 წლის ბავშვი სცენიდან აღარ ჩამოვსულვარ, 1963-1967 წლებში ვსწავლობდი თბილისის მუსიკალურ სასწავლებელში, მყავდა საუკეთესო პედაგოგები – ვასილ მახარაძე, აკაკი ანდრიაშვილი, გივი ლორთქიფანიძე, ქეთო მეგრელიძე. ანზორ კავსაძე პარტიტურას მასწავლიდა, მან კონკურსის გარეშე მომღერალ-სოლისტად წამიყვანა საქართველოს ხალხური სიმღერისა და ცეკვის სახელმწიფო ანსამბლში (ამჟამად ერისიონი). მე, ჰამლეტ გონაშვილი და ჯემალ ნაკაშიძე ვასრულებდით გურულ სიმღერებს – „ალილო“, „შავი შაში“. ჩემი პირველი იმპრესარიო ჯემალ ნაკაშიძე იყო. მოგვიანებით სახელმწიფო ანსამბლ „რუსთაველი“ გადავივი, ჩემი პარტნიორები იყვნენ: ჰამლეტ გონაშვილი, ილია ზაქაძე, ანზორ ერქომაიშვილი, ირაკლი მათიკაშვილი, კაკო ლანდია, ოთარ ბერძენიშვილი, თემურ ქვეციშვილი, ბადრი თოიძე და სხვები.

– როდის გქონდათ საზღვარგარეთ პირველი გასტროლი?
– პირველად 1968 წელს უნგრეთში წავედი, მდინარე დუნაის სანაპიროსთან ვცხოვრობდით, იქვე ორი დიდი ცაცხვის ხე იდგა და ღია სცენა იყო, ერთ-ერთ ტურისტს მოენონა პოლიფონიური სიმღერა „შავი შაში“, სადაც ძალი

ყვეს, ბანი იყო ოთარ ბერძენიშვილი, ჰამლეტ გონაშვილი მეორე ხმას მღეროდა, ხოლო მე პირველს. უცხოელს წამოცდა – კონცერტი ღია ცის ქვეშ მიდის, ხეზე ხომ არ იმღერებთო? ხეზე სიმღერა გაგვიკვირდა, თუმცა ჩვენ ხელმძღვანელს ანზორ კავსაძეს ვუთხარით – რა უჭირს მერე, კაი იქნება, მარა რანაირად ახვალთ ამ სიმაღლეზეო? – გვიპასუხა. რადგან დაგვთნახმდა, მასალებით დატვირთული მანქანა მოიყვანეს, დანადგარი მოაწყვეს, ხოლო მიკროფონები ხის წვერზე მოაბეს. სცენაზე ხორუმის ცეკვას ასრულებდნენ. ამასობაში ჩვენ ხეზე ავიპარეთ, ჰამლეტმა ოთარს ეხუმრა – მაგლობლები ზევით ავალთ, შენ ქვემოთ იყეფეო. დავიწყეთ სიმღერა, პირველი მუხლის ნახევარი ისე დასრულდა, სიბნელეში არ ვჩანდით. შემდეგ ხის ფოთლებში ცისარტყელას ფერებმა ჩვენამდე მოაღწია და ჩოხებში ჩაცმული შაშვები გამოვჩნდით. საზღვარგარეთ მომღერლების პირველი გასვლა იყო, უცხოელებს ძალიან მოეწონათ. ჯერ ანზორ კავსაძის გუნდთან, შემდეგ „რუსთავეთან“ ერთად წარმატებით მოვიარეთ მსოფლიოს ოთხმოცზე მეტი ქვეყანა, სადაც პრესტიჟულ საკონცერტო დარბაზებში – პარიზის „ოლიმპია“, ლონდონის „ალბერტ ჰოლი“, ბერლინის დიდი თეატრი, ვენის ფილარმონიის საკონცერტო დარბაზი, ნიუ-იორკის „მეტროპოლიტან ოპერა“ და აშშ-ს, კანადის, მონრეალის პრესტიჟული, თეატრები, მოსკოვის დიდი თეატრი, კრემლის საკონცერტო დარბაზი. მაღალი სამემსრულებლო ხელოვნებისთვის მაყურებლები ოვაციებით გვაჯილდოვებდნენ. ამას მოჰყვა გერმანიაში ქართული კულტურის დღეები, სადაც ერთი თვე დავრჩით, შემდეგი თვე პოლონეთში გავატარეთ.

– რატომ დაიმსახურა ქართულმა სიმღერამ ასეთი მონონება?

– იმიტომ, რომ მდიდარი ფოლკლორი გვაქვს, მახსოვს კანადაში ორჯერ ვიმღერეთ, მესამედ დარბაზი ფერხზე წამოდგა და კიდევ შევასრულეთ, ასეთი წარმატება ჩვენი წინაპრების დამსახურებაა. ბარნაბ სიხარულიძემ მთელ ჩოხატაურს ასწავლა სიმღერა, ის თავის რაიონს არ გაცილებია, ჩვენ თაობას კი გაგვიმართლა და მთელმა მსოფლიომ მოისმინა ქართული სიმღერა.

– ასეთი წარმატებების შემდეგ განსხვავებულად შეაფასეთ ქართული სიმღერა?

– რა თქმა უნდა, უფრო დავრწმუნდით, რა დიდი საგანძური დაგვიტოვა წინა თაობამ. უცხოურ პრესაში კარგი გამოხმაურებები გვქონდა, შემდეგ იმპრესარიოებმა დაიწყეს ჩვენი წაყვანა. ანსამბლ „რუსთავეთან“ ერთად მომენიჭა საქართველოს სახალხო არტისტის საპატიო წოდება, საქართველოს სახელმწიფო პრემია, ალბერტ შვაიცერის საერთაშორისო პრემია, ზაქარია ფალიაშვილის სახელობის პრემია, დამაჯილდოვეს ღირსების ორდენით, 2013 წელს მომენიჭა საპატიო თბილისელის წოდება.

– ხშირად ასრულებთ ქალაქურ სიმღერას – შენ გიმღერი ჩემო თბილის ქალაქო.

– ძალიან მიყვარს რეზო ლალიძის სიმღერები. სახელმწიფო ანსამბლში იყო დიდი ჯანო ბაგრატიონი, იქ ვიმღერე ლალიძის „სამშობლო“, მან მითხრა, – ერთ გურულ კაცთან უნდა მიგიყვანო. დავით ანდლულაძესთან მივედი, ვიმღერე რომანსები. მოენონა და მკითხა – მეუღლე თუ გყავს? – არა, ვუპასუხე. – ცოტა ხანი თავი შეიკავე და დიდი მომღერალი დადგებო. ნოდარ ანდლულაძემ და ზურაბ ანჯაფარიძემ თქვეს – მართალია, რამინმა კარგი საქმე გააკეთა, თუმცა ჩვენ საუკეთესო კლასიკური მომღერალი დავკარგეთ. ალექ-

სი მაჭავარიანის, მელიტონ ბალანჩივაძის, ზაქარია ფალიაშვილის, დიმიტრი არაყიშვილის რომანსებს ვმღეროდი. ასევე ჯ. ვერდის ოპერიდან „რიგოლეტო“ ჰერცოგის პარტიას ვასრულებდი და სხვა კლასიკურ საოპერო სიმღერებს.

– საშემსრულებლო ხელოვნების პარალელურად თქვენ პედაგოგიურ მოღვაწეობასაც ეწეოდით.

– საქართველოს კულტურის მინისტრი ოთარ თაქთაქიშვილი, ძალიან განათლებული კაცი, ასევე კარგი კომპოზიტორი და საზოგადო მოღვაწე იყო, მან დამიძახა და ქართული ფოლკლორის სახელმწიფო ანსამბლი ჩამაბარა, მეც დავეთანხმე, ანსამბლი ავანყვე, საქართველოსთან დაძმობილებულ ქალაქ საარბრიუკენში გასტროლებზე წავედით, ამ დროს ანზორ ერქომაიშვილმა დამირეკა და მითხრა – ერთად ხომ არ ჩამოვყალიბოთ ბავშვთა ანსამბლი? თბილისის მასწავლებელთა სახლში, ფურცელაძის ქუჩაზე მყავდა ვოკალური ჯგუფი – ჯემალ და გურამ თამაზაშვილები, თემურ ჭკუასელი, ლევან ლვინჯილია, ასევე იყვნენ ქორეოგრაფები, მოფიქრებული მქონდა თემატური სიმღერები, მე და ანზორმა სკოლები მოვიარეთ და ბავშვები შევავრთვეთ. ამ დროს მომრავლებული იყო საესტრადო ანსამბლები, ქართული სიმღერის დაკარგვის საფრთხე გაჩნდა. ამიტომ სწრაფი ნაბიჯების გადადგმა იყო საჭირო. შეიქმნა ბიჭუნათა ანსამბლი „მართვე“, სადაც 37 ბიჭი და ერთი გოგო, ჩემი შვილი მაია მიქაბერიძე მღეროდა, ის წამყვანი სოლისტი იყო. მე და ანზორ ერქომაიშვილმა ერთმანეთი შევავსეთ, ანსამბლს 12 წელი ვხელმძღვანელობდი. სოლომონ ლაფაურმა პირველ არხზე მოამზადა გადაცემა „ქართული ხალხური სიმღერის უკვდავება“, მოვიწვიეთ პოეტი ირაკლი აბაშიძე. ტელეგადაცემას დიდი რეზონანსი მოჰყვა, მაყურებლებმა ბავშვების მიერ შესრულებული სხვადასხვა კუთხის სიმღერები მოისმინეს და მთელი საქართველო ალაპარაკდა. საკავშირო კომპოზიტორთა კავშირი, რომლის თავმჯდომარე დიმიტრი კაბალევსკი იყო, ბავშვთა ანსამბლს ეძებდა, რამდენიმე რესპუბლიკაში შეამონმა, თუმცა არცერთი არ მოეწონა. ოთარ თაქთაქიშვილი არა მარტო საქართველოში, ყოფილ საბჭოთა კავშირში ხელოვნების დიდი ქომაგი იყო, მის აზრს ყველა ითვალისწინებდა, ოთარმა კაბალევსკის ურჩია, – „მართვეს“ ხომ არ მოისმენდით, ჩამოვიდა საქართველოში, კონცერტი კონსერვატორიაში გაიმართა, ანსამბლი ძალიან მოეწონა და იუნესკოს მე-14 მუსიკალურ მსოფლიო კონგრესზე ქალაქ ვარშავაში მათი წაყვანა გადაწყვიტა. შემდეგ დაწყებული გასტროლები მოსკოვში, გერმანიაში, ვარშავაში, სვერდლოვსკში. „მართვეში“ ახალგაზრდების მთელი თაობა აღვზარდეთ, რომლებიც დღეს ფოლკლორულ გუნდებში მღერიან და თვითონ ხელმძღვანელობენ ფოლკლორულ ანსამბლებს. ასევე აჭარაში ქალაქ ბათუმში ჩამოვყალიბებ სახელმწიფო ფოლკლორული ანსამბლი, სადაც მრავალი თაობა ეზიარა ქართულ სიმღერას. ანზორ ერქომაიშვილმა მითხრა – ანსამბლ „რუსთავში“ არ გვყავს კარგი სოლისტები, ხომ არ გადმოხვალთ. ნახევარ განაკვეთზე დავიწყე მუშაობა, ჩავწერეთ ახალი რეპერტუარი. ჩოხატაურში 80-იან წლებში ანსამბლი „ნაბელავი“ ჩამოვყალიბე. ყოფილ საბჭოთა კავშირის ქვეყნებში გვექონდა გასტროლები.

– პედაგოგიურ საქმიანობას აგრძელებს მაია მიქაბერიძე.

– მაიამ ზაქარია ფალიაშვილის ნიჭიერთა ათნლედი დაამთავრა, შემდეგ თბილისის კონსერვატორიაში საგუნდო-სადირიჟორო სპეციალობას დაეუფლა. 1993 წელს ანსამბლი „რუსთავი“ გასტროლით აშშ-ში იმყოფებოდა. როცა დავბრუნდით, სიურპრიზი დამახვედრა, ბავშვთა ფოლკლორული გუნდი „საგალობელი“ ჩამოაყალიბა, შემდეგ გოგონათა ანსამბლი „მანდილი“ შექმნა. მაია თეატრალური უნივერსი-

ტეტის სამუსიკო მიმართულების ასოცირებული პროფესორია. ასევე კონსერვატორიის სამუსიკო სემინარიის გუნდის დირიჟორი. ხუთი შვილის დედაა – თათია, ნინო, გიორგი და ანასტასია (ტასო) კარგად მღერიან, რაც შეეხება თორნიკეს აბსოლუტური სმენა აქვს, კაპელაში მღერის, დედასთან ანსამბლ „საგალობელი“ მუშაობს, მეუღლეც მომღერალი შეირთო. შვილთაშვილი გიორგი გიორგობის დღესასწაულზე დაიბადა. რაც შეეხება მეორე შვილს, პატარა რამინ მიქაბერიძეს მეთორმეტე კლასში სწავლობს, თავისი დის ანსამბლში „საგალობელი“ მღერის. ჩემი ძმა, იური წმინდა ნიკოლოზის სახელობის ეკლესიის რეგენტია, ჰყავს ანსამბლი „კრანისი“. მისი ქალიშვილი, ხათუნა მიქაბერიძე გერმანიაში მოღვაწეობს, წამყვანი მეცოსოპრანოა.

– საზოგადოებამ ღირსეულად გინოდათ მეოცე საუკუნის ლეგენდა. დღეს, რამინ მიქაბერიძე არის სათანადოდ დაფასებული?

– ხალხს ვუყვარვარ, ეს არის ჩემი მთავარი ჯილდო. საქართველოში ხელოვანს არა აქვს დაფასება. ბევრი ჩანანერი მაქვს, თუმცა დისკებს ვერ ვუშვებ. საკმაოდ დიდი პედაგოგიური გამოცდილება დევაგროვე, ხელფასიანი ანსამბლი რომ მყავდეს, მათ ჩემს ცოდნას გავუზიარებდი. ლოტბარმა და პედაგოგმა, პირველ რიგში თავის საქმეზე უნდა იფიქროს და არა ეკონომიკურ მდგომარეობაზე. სამწუხაროდ, არ ვართ განვითარებული. თუ ჩემი რაიონის ადგილობრივი ხელისუფლება გადანყვეტს, ჩოხატაურის ანსამბლს კონსულტაცია გავუწიო, მზად ვარ ასეთი დახმარებისთვის.

– რა არის გურული სიმღერის მთავარი ხიბლი?

– სუფთა მთის გურიიდან, ჩოხატაურიდან გურული სიმღერა ანკარა წყაროსავით მოედინება, დღემდე არცერთი კუთხის გავლენა არ აქვს. მთავარია, ეს ხიბლი არ დაეკარგოთ და ჩვენ ტრადიციებზე მომავალი თაობა აღვზარდოთ, ამ სასიკეთო საქმეს ადგილობრივმა ხელისუფლებამ უნდა შეუწყოს ხელი. სიმღერას დიდი მადლი და ძალა აქვს. ჩემს საყვარელ გურიას და ჩოხატაურს ღმერთმა არ მოაკლოს ნიჭიერი მომღერლები, უკეთესი რა უნდა ვუსურვო. ნეტავ, მთელი საქართველო ამღერდებოდა...

რედაქციისგან: 14 ივლისს სოფელ ხიდისთავში ნოდარ დუმბაძის დაბადების დღეს აღნიშნავენ. მაია მიქაბერიძე სურვილი გამოთქვა, ამ ღონისძიების შემდეგ ჩოხატაურში ლოტბარის რამინ მიქაბერიძის კონცერტი გაიმართოს. სახალხო მწერალი და მომღერალი – იზიათია, ასეთი ბედნიერება რომელიმე მუნიციპალიტეტს ხვდეს წილად. მეოცე საუკუნის მოღვაწეებმა ნამდვილი ხელოვნებით ხალხი მარადისობაში გადაიყვანეს. ეს ადამიანები, კი, უპირველესად, ჩოხატაურელები და ხიდისთაველები არიან.

ლელა სურმავა

დადის ჩვენს გვერდით ეს დროული კასი...

გელა მუხამავრია უნილბო ცხოვრებისკენ გვინვევს. ის გვარნმუნებს, რომ ნილაბი მისი პროფესიის ატრიბუტია და მას მხოლოდ საოპერაციო ბლოკში იკეთებს. ყველა სხვა შემთხვევაში ამბობს: თუ გინდა იყო რაც გსურს, იყავი ის, რაც ხარ! მან დაიპყრო ექიმისთვის საოცნებო ყველა სიმაღლე, აღზარდა ექიმები, შექმნა და დღემდე ხელმძღვანელობს საქართველოს პროქტოლოგიის ცენტრს, აქვს ორი საავტორო ოპერაციული მეთოდი, რომლის შესახებ ვრცელი სტატია გამოქვეყნდა ამერიკულ ჟურნალში.

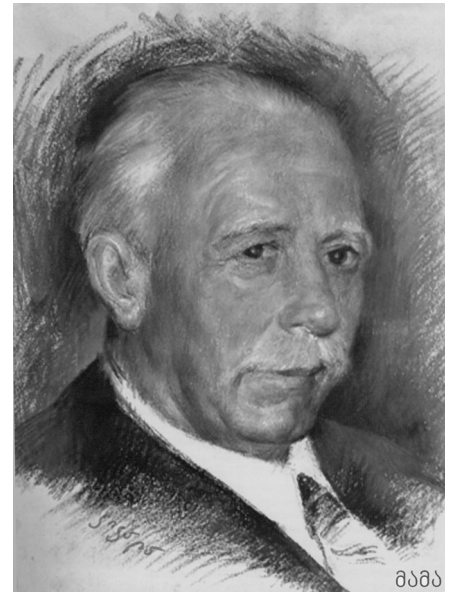
ჰემოროის ქირურგიული მკურნალობის საკუთარ მეთოდზე მედიცინის მეცნიერებათა დოქტორების გელა მუხამავრიას და მია ქარაბაკის სამი სამეცნიერო ნაშრომი გამოქვეყნებულია ევროპასა და აშშ-ში: Techniques in Coloproctology, 2009 (Italy); Disease of the colon and Rectum, 2011(USA); Journal of Gas-

trointestinal Surgery, 2013 (USA). აღნიშნული მეთოდით ოპერაციის გაკეთების შემდეგ დაავადების განმეორების ალბათობა აღარ არსებობს.

გელა მუხამავრიას მაღლიერია ასობით გადარჩენილი და ტკივილებდამცხრალი პაციენტი. პროქტოლოგიის ცენტრი, დღეს, ნამდვილად არის ფლაგმანი, მუდმივად დარგის განვითარების სტრატეგიას განსაზღვრავს. ექიმის სამუშაო კაბინეტში პატარა პროქტომუზეუმი ვიხილე, სადაც ყველაფერი ექსპონატებით არის გამოფენილი, რაც პირდაპირ, თუ ირიბად მის საქმიანობას უკავშირდება. ადამიანებთან დამოკიდებულების ემოციური პათოსი გელა მუხამავრიას თანდაყოლილი თვისებაა, გურული კაცი ხომ სხვაგვარი ვერ იქნება. მისთვის ყველაზე დიდი ბედნიერება სხვების გახარებაა, არასოდეს უფიქრია ფუფუნებაზე, სწორედ, ეს არის გელას მთავარი ხიბლი. ურთიერთობის დროს ის ყოველთვის გულწრფელია, ენდობა შინაგან ხმას, უმეგობროდ ერთი დღეც ვერ წარმოუდგენია. ჟურნალ გურია REGION-მა გელა მუხამავრიას მართლაც, ადამიანური, შეუნიღბავი ურთიერთობა დაინახა, ის ჩვენი მოხრობელიც გახდა. გურიაზე საუბრის დროს თვალეზზე ცრემლები მოადგა, მას ყველა სოფელზე მეტად ხომ ძიმიით უყვარს.

ბადუნია ამბობს-ის ჩვენი გვარის სიამაყეა, ქალაქში იმედად გვეგულდება. ოლონდ ხშირად ჩამოვიდეს და ხეებს ჩვენ დავრგავთ. გელას იდეა იყო – შევიკრიბოთ ჩვენებურები, მუხები დავრგოთ და ჩვენს ფუძეს მუხას მუხამავრიებმა დღესასწაულული მოვუნყოთ. მამ ასე, ყველანი

მუხის დარგვაზე გაზაფხულზე, მუხამავრიებში!

...ოთხნობიანი სიყვარულის შემდეგ, ინსტიტუტის დამთავრებისთანავე დაქორწინდნენ. თამარ კახიძე თერჯოლის მუნიციპალიტეტიდან იყო, აკაკი მუხამავრია – ოზურგეთიდან. 1937 წლის 10 დეკემბერს ბიჭი შეეძინათ და გელა დაარქვეს. მძიმე წლები იყო. დედაქალაქში დამკვიდრება ჭირდა, ორივე მუშაობდა და შვიდი თვის ჩვილი ძიმიით ბებიებაბუას ჩაუყვანეს გასაზრდელად. გელა ოთხი წლის იყო, მეორე მსოფლიო ომი რომ დაიწყო. აკაკი მუხამავრიას, როგორც პერსპექტიულ და განსაკუთრებული სპეციალობის ახალგაზრდას, ჯავშანი ჰქონდა და არავინ გაინვევდა ფრონტზე, მაგრამ ომის დაწყებიდან მერე დღესვე საკუთარი სურვილით კომისარიატში გამოცხადდა – დაჯავშნული და შეშინებული მტერს სახლში რაფერ დავხვდეთ და წასულა.

ნლები გადიოდა. მამის არცერთი წერილი არ მოსულა ფრონტიდან და არც ვინმე ამბის მომტანი ყოფილა. 1945 წლის აპრილის ერთ დღეს დედამ სკოლაში გელას მიაკითხა და მიახარა, უწყება მოვიდა, მამა ცოცხალია და დაბრუნდებაო. 1946 წლის 16 იანვრის გაყინულ ღამეს ერთი პატარა ჩანთით, ხუთწლიანი გაუჩინარების მერე მამამ ცოლ-შვილს კარებზე დაუკაკუნა, შემდეგ შიშნარევი სიფრთხილით მოუყვა 1941 წლის სექტემბერში ფაშისტებმა რომ დაატყვევეს და ხუთი წელი საკონცენტრაციო ბანაკებში როგორ გაატარებინეს. ბუნტის მოწყობის ორგანიზებისთვის დასახვრეტადაც გაუყვანიათ, მაგრამ გერმანიაში მოგვარემ იხსნა. 1924 წელს საქართველოდან გურიის აჯანყების მერე პარიზში გაქცეულმა თეოფილე მუხაშავერიამ მომძებნა და იმან გადამარჩინაო, – იხსენებდა აკაკი.

1970 წელს მ. ნემიროვასა და ე. კალანდაძის ავტორობით დაიბეჭდა წიგნი „ვერმანტის საიდუმლო საქმე“, რომელიც 1941-45 წლებში ქართველ მეომართა ჯგუფის ფაშისტურ საკონცენტრაციო ბანაკებში გატარებულ დღეებზე მოგვითხრობს. ამ ჯგუფის ერთ-ერთი წევრი აკაკი მუხაშავერია იყო და იგი ამ წიგნში აკაკი შავერიადაა მოხსენიებული.

1948 წელს აკაკი უკვე სტალინის საბჭოთა ბიძებმა წაიყვანეს, გაასამართლეს და 20 წლით პატიმრობა მიუსაჯეს. 11 წლის გელას არ გამოპარვია, დედამ როგორ შეკრა ბარგი, კედლის კარადაში შეაწყო და ყოველი ფეხის ხმა როგორ აფორიქებდა, გელამ გაიგო, დედა ახლობელს ეჩურჩულებოდა, ალბათ, მეც წამიყვანენო... როდის-როდის დედამ რომ ბარგი ამოალაგა, მიხვდა, ის გადარჩა. მეუღლის ავტორიტეტის და მოხერხების წყალობით აკაკი მუხაშავერია შუა აზიის ნაცვლად, რუსთავის ციხეში გაამწესეს. თამარ კახიძე მავთულებს იქით დარჩენილი ქმრისთვის პროდუქტს თვიდან თვემდე აგროვებდა და „პერედარჩებზე“ დადიოდა.

1955 წელს აკაკი მუხაშავერია ციხიდან გაათავისუფლეს. 1958 წელს გამოიძახეს საკავშირო უშიშროების კომიტეტში, ახლა უკვე სხვა მიზნით დაკითხეს და სამამულო ომის დროს ფაშისტური საკონცენტრაცი-

ციო ბანაკების ხელმძღვანელის ობერლენდერის წინააღმდეგ ჩვენების მისაცემად ბერლინში გადააფრინეს. ბერლინში გერმანულ ენაზე მისცა საბოლოო ჩვენება აკაკი მუხაშავერიამ. 1960 წელს რევანლიანი პატიმრობისთვის მხოლოდ მოუბოდიშეს და რეაბილიტაციის საბუთი მიართვეს.

საშუალო ტანის, სახასიათო თერთი უღვაშები, ყოველთვის მოწესრიგებული და ესთეტიური – ასეთი ახსოვთ აკაკი მუხაშავერია. ის მცენარეთა დაცვის ინსტიტუტში აგრონომ-ენტომოლოგად მუშაობდა. მთელი საქართველო ფეხით ჰქონდა შემოვლილი. ალბათ, დღეს, ბევრმა არ იცის, რომ აფხაზეთში, ბიჭვინთის შემოგარენის ჯანმრთელი მწვანე საფარი აკაკი მუხაშავერიას ნაამაგარიც არის. მეცნიერმა და მკვლევარმა სამოცდაათზე მეტი ნაშრომი გამოაქვეყნა სხვადასხვა ენაზე და ორი საავტორო უფლებაც ჰქონდა მიანიჭებული.

გელა მუხაშავერიას დედა, თამარ კახიძე იმ თაობის წარმომადგენელია, ვის სახელსაც საქართველოში დამოუკიდებელი ფიზკულტურის ინსტიტუტის დაარსება უკავშირდება. ის წლების მანძილზე იყო დეკანი, ყველაზე გვიან მიდიოდა ინსტიტუტიდან და დილით კი ისევ მოწესრიგებული, ღიმილიანი ხვდებოდა სტუდენტებს, რომლებსაც დედობრივ მზრუნველობას არ აკლებდა.

2011 წელი. ელგუჯა და ბადრი მუხაშავერებთან ერთად, ძიმიტში, ლავრენტი ბაბუას, თებრონე ნენას და ქეთო მამიდას საფლავზე.

ისინიც მთებში იხიზნებოდნენ.

– რატომ ჰქვია ჩვენ სოფელს ძი-
მითი? – უკითხავს ერთხელ გელას
ბაბუასთვის.

– ჯარი გადმოსულა, ბაბუა, ნა-
საკირელზე და დაღლილებს აქა-
ნე კარგად გამოუძინიათ და იმიზა,
მარა იმასაც ჩივიენ, „ჯიმა“ ძმებს
ნიშნავს მეგრულად და ვითამ ძმების
სამყოფი ადგილი იყოო.

ლავრენტი ბაბუას დიდი თეთრი
ულვაშები ჰქონდა, საგულდაგულოდ
მოვლილი. ერთხელ სამართებლით
პირს იპარსავდა და გელას უთქ-
ვამს – მოდი, ბაბუა, ნუ წვალობ, მე
გაგპარსავ, რა იყო შენს კისერს არ
მანდობო? – შენ, ბაბუა, კისერს კი
არა, მთელ ცხოვრებას განდობო, –
უთქვამს ლავრენტის.

ლავრენტი მშრომელი კაცი იყო და
მისი საკმარისი ღვინოც სულ ჰქონდა
და დასაყოლებელიც, მონუნუნე კაცს
რომ ნახავდა, იტყოდა, აგენს ჭკუა
მისი მოსწონარიენ, ქონება სხვისიო.
ბებია და ბაბუა გელას არდადეგე-
ბის მოლოდინში ყველაფერს მისთ-
ვის „ჭუჭკავდნენ“ – „ჯანჯუხას“ და
ჩირს, გემრიელ და ლამაზს „ბალანას“
უნახავდნენ.

ახლა სახლის გვერდით ლავრენ-
ტი ბაბუას, თებრონე ნენას და ქეთო
მამიდას საფლავებია, მოვლილი
ბზის მწვანე ბუჩქებით და შემო-
ფარგლული. ეს გელას დაჟინებული
სურვილი ყოფილა, საკუთარ ეზოში
დაესაფლავებინა საყვარელი ადა-
მიანები – თუ ვერ ჩამოვლენ ჩემი
შვილები და შვილიშვილები, თუ ამ
ეზო-კარს არ მიხედავენ, გაყიდვით

ხომ მაინც არ გაყიდნიან აქაურობა-
სო. იქნებ ამ ყველაფერს ბაბუას ბუ-
ხრის პირას დაბარებულნი: „ცეცხლი
შეინახე“ ჰქვია.

გაზაფხული ამ ეზოში ჯერ ისევ
წინაპართა დარგულ ხეებს მოჰყავს.
გელა, გია და კახა თავის დასარგავს
ჯერჯერობით დედაქალაქში რგავენ.
მომდევნო თაობიდან ნიკა და პატა-
რა გელაც მოდიან მუხაშავრიების
ფუძეზე. რამდენიმე წელია გელას
მეუღლე, ნელი სხირტლაძე ვეღარ
მიდის ძიმითში – „ყველაფერი ეგ
ყოფილა, ეგ იყო დედა და დედაბო-
ძი, ყველაფრის მომვლელი და პა-
ტრონი, მეუღლედ დაბადებული. მის
სიმაღლეს, სულის სიმაღლეს ჩემთ-
ვის ვერცერთი ქალი ვერ შენვდება,
აბა, მე ვინ ვარ უმაგისოდ, აქაურო-
ბა მისით სუნთქავდა... ისე წავიდა,
როგორც ნატრობდა, არავინ შეანუ-
ხა, ერთხელაც დაღამდა და ნელის-
თვის აღარ გათენდა, ყოველ დღით

ვფიქრობ, ნეტავი მისი ხმა გამაგო-
ნა“, – გელას თვალები ცრემლებით
ევსება.

**პროექტოლოგია, მე შენი მულ-
მივი ტყვე ვარ, ჩემი ახალბა-
ზრობა და ტალანტი სწორი
ნაწლავის კედელში მყუდრობს
და ბერლბა**

გელას მამამ რამდენჯერმე გა-
აგონა, როგორ გადარჩა ექიმების
წყალობით, ამ მონადინებით გან-
საკუთრებით ადამიანის ანატომიითა
და ფიზიოლოგიით იყო დანიტერე-
სებული, – ლექცია კი არა, პრაქტი-
კული არ გამიცდენიაო, ამბობს ის.
1992 წელს პირადი გამოცდილებისა
და ავადმყოფთა დაკვირვების მაგა-
ლითზე დაწერა თემა და ჯერ საკან-
დიდატო, შემდეგ სადოქტორო დი-
სერტაცია დაიცვა. ეს იყო სრულიად
ახალი ოპერაციული მეთოდი პრო-
ექტოლოგიაში, რომელიც მთლიანად
გამორიცხავდა დაავადების განმე-
ორების შესაძლებლობას. ამიტომ
მოიწონეს უცხოელმა კოლეგებმაც.
1999 წელს ოჰაიოს შტატში, კლი-
ვლენდის სამედიცინო უნივერსი-
ტეტის კოლოპროქტოლოგიის სამ-
სახურში, კლინიკის ხელმძღვანელმა
ვიტორ ფაციომ გელა მუხაშავრია
გამოცდილების გასახიარებლად მი-
იწვია.

**ამერიკურ ჟურნალში გამოქვეყ-
ნებული ვრცელი სტატიით მკურნა-
ლობის მუხაშავრიასეული ეს მეთოდი
მედიცინაში ნოვაციად შეაფასეს.**

პროექტოლოგიაში მასწავლებლე-
ბად რუსული სამედიცინო სკოლის
ისეთ კორიფეებს მოიხსენიებს, რო-
გორებიც იყვნენ ალექსანდრე რიჟი-
ხი, ვლადიმერ ალექსანდროვი, ვლა-

ნელისთან

დიმერ ფიოდოროვი. საქართველოში პროქტოლოგიის ცენტრის შექმნის დღიდან, 31 წელია მისი უცვლელი ხელმძღვანელი გელა მუხაშავრიაა. არასოდეს მიუტოვებია პროფესიული საქმიანობა, დღემდე მისი ყველაზე დიდი თანამდებობა საოპერაციო მაგიდასთან დგომაა. თუ ექიმი პაციენტის ეკონომიკურ მდგომარეობასაც გამოიკითხავს, არავინ იფიქროს, რომ მის ჯიბეში იხედება, უსახსრობის გამო გელას კლინიკიდან არავინ გაუბრუნებია. არასოდეს უნანია, რომ მრავალ პროფესიათა შორის, ექიმობა ყველაფერს არჩია! ხოლო ვინც ჰიპოკრატეს ფიცის დადებას გადაწყვეტს, ერთი რჩევა აქვს: ექიმს საქმე აქვს ბუნებაში ყველაზე რთულ მექანიზმთან – ადამიანის ორგანიზმთან. მედიცინის სფეროში დაოსტატება პრაქტიკულად უწყვეტი პროცესია. მას 34 სამეცნიერო ნაშრომი აქვს გამოქვეყნებული. მამის კვალზე ღირსეულად დგას მისი უფროსი ვაჟი გია.

„ყველა სადღეგრძელოს მირჩევნია გელა მუხაშავრიას სიცოცხლისა და მომავალი ცხოვრების, უდარდულობისა და სიხარულის – ამჯერად და მუდამ, რადგან გელა მთელი თაობის განსახიერებაა! – ეს აღდგომა დღეს ჩემს დაფაზე დაგინერე (ვერ ვლაპარაკობ და ეს დაფა ჩემი ხსნაა). ქართველებს ერთი კარგი სიტყვა გვაქვს „ვაჟკაცი“. „ვაჟი“ ყველამ ვიცით რაც არის, აი, „კაცი“ ის არის, რაც ჩვენს ენაში სიტყვა კაცობრიობას უდევს საფუძვლად.

აქედან ერმა შექმნა ცნება „ვაჟკაცი“. ბედნიერია ის, ვისაც ამ სიტყვით მოიხსენიებენ.

ჭაბუა ამირეჯიბი – ბერი დავითი
„გელა მუხაშავრია ნიჭიერი კაცია თავის პროფესიაში, ოხუნჯობაში, ლხინში, თანადგომაში, მოკლედ კარგი ვინმეა, მეგობრობაში ყველაფერზე „სპასობნი“, თხემით ტერფამდე თბილისელი, ღირსებით სავსე მოქალაქე“.

ჯანო ბაგრატიონი

შეხედე, რაცაა, ესაა რაცაა! – ვინც გელა მუხაშავრიას იცნობს,

ეს ფრაზა ზუსტად შეეფერება მის პიროვნებას. კომპოზიტორმა ვაჟა აზარაშვილმა და ალექო კაკულიამ მას სიმღერა „ავლაბარო, ავლაბარო ჭალარავ!“ მიუძღვნეს, ტექსტი აკროსტიხია და გელა მუხაშავრია იკითხება.

შენ თბილისის ძველისძველო ფიქრებო, აზარფემად ქება მითქვამს, შარი-შური შენი მიყვარს, ვიდრე შენ ხარ, მოდი ერთად ვიმღეროთ; როგორ მინდა გაგახარო, ჭარმაგო და ამაგდარო, იდღეგრძელეთ, ავლაბრელო ბიჭებო!

გელას ცხოვრება, ეს დედაქალაქის ცხოვრებაა, თბილისელების თბილისის გახსენება და იმ ჰაერით სუნთქვაა. ის ხომ მეოცე საუკუნის ქალაქის ნამდვილი მემკვიდრეა და როდესაც უსმენ, შენს თვალწინ ის ადამიანები ცოცხლდებიან, რომელთა შესახებ ერთხელ მაინც უნდა გქონდეს გაგონილი.

ასეთ რეალურ ისტორიებზე იზრდებიან თაობები. ქართველ ერში კაცობას ხომ სიცოცხლეზე მეტი ფასი აქვს.

...და კიდევ დიდხანს ივლის ჩვენს გვერდით ეს დროული კაცი.

ლელა სურმავა

შვილიშვილი ორჯერ შვილია და ორჯერ უფრო საყვარელი.

გელა

აღაპიანის ოთხი ბიჰი ქართულ ტრადიციულ მედიცინაში

ჟურნალ გურია REGION-ის მერვე ნომერში ჩვენ ვისაუბრეთ ქართულ ტრადიციულ მედიცინაზე, რომელიც არა მარტო მინერალური და მცენარეული წამლებით მკურნალობს, არამედ დიეტითაც. ხალხურ მედიცინაში მნიშვნელოვანია აღაპიანის ცხოვრების წესი, როგორ და როდის იკვებება ის, ასევე საყურადღებოა რა ტიპის აღაპიანია და როგორი კონსტიტუცია აქვს მას. რას ნიშნავს ოთხი კონსტიტუცია და რა შედეგს მოგვცემს ინდივიდუალური დიეტა? – ამ კითხვამ ჟურნალის მკითხველებში დიდი ინტერესი გამოიწვია. კლინიკა „ოჯახის მკურნალის“ ხელმძღვანელი თორნიკე ალაშვილი უფრო დეტალურად მოგვითხრობს.

ქართული ტრადიციული მედიცინის შესწავლა ხდება წერილობითი წყაროების და ეთნოგრაფიული მასალების მოპოვებით, გაანალიზებით და რაციონალური სამკურნალო საშუალებების, რეცეპტების კლინიკური გამოცდით. ამ საქმეში მნიშვნელოვანია ქართული ტრადიციული მედიცინის ფილოსოფიის, თეორიის და დიაგნოსტიკის საკითხების გაანალიზებაც. ქართული ტრადიციული მედიცინის პიონერი მკვლევარი იყო ლადო კოტეტიშვილი, რომელმაც გამოსცა ზაზა ფანასკერტელის „სამკურნალო წიგნი-კარაბადინი“, „უსწორო კარაბადინი“ და სხვა სამედიცინო წყაროები. ჩემი პედაგოგი იყო პროფესორი მიხეილ შენგელია, რომელმაც გაუწია ორგანიზირება მრავალ ექსპედიციას საქართველოში ხალხური მედიცინის შესწავლის მიზნით,

„შექმნა ღმერთმა მონყალემან ჯაცი ოთხთა ბუნებათაგან: ქარისაგან, ცეცხლისაგან, მინისაგან და წყლისაგან. ესე ერთმანერთსა არ გარივნა, ცალკე-ცალკე არიან სიმხურვალითა სიხმელთა, სიგრილთა და სინოტიითა.

დაჰბადა ღმერთმან მონყალემან ცეცხლისაგან ჯუერცხის გული, ნატველი, რომელ არს ზაფრა, და არს იგი მხურვალთა და ხმელი; და არს გემო მისი მწარე და ფერი მისი ჯუერცხის გულივითა ყუითელი.

შექმნა მონყალემან ღმერთმან ქარისაგან სისხლი, და არს იგი მხურვალთა და ნოტიო; გემო მისი – ტკბილი, და ფერი – წითელი.

და შექმნა ღმერთმან მონყალემან მინისაგან შავი ნატველი, რომელ არს სევდა, და არს იგი ხმელი და გრილი; და არს გემო მისი მყავე და ფერი მისი მწუანე.

და შექმნა ღმერთმან მონყალემან წყლისაგან თელგმა, რომელ არს ბალტამი, და არს გრილი და ნოტიო; და არს გემო მისი მლთაჲ და ფერი მისი თეთრი.

სამკურნალო წიგნი კარაბადინი ზაზა ფანასკერტელ-ციციშვილი

გამოსცა პირველწყაროები, მრავალი სამეცნიერო შრომები და სახელმძღვანელოები. დღესაც ბევრი მასალაა შესასწავლი და გასაანალიზებელი. ქართული ტრადიციული მედიცინის ლიგის წევრებმა დავინწყეთ თეორიულ-ფილოსოფიური საფუძვლების გაანალიზება და შეჯერება. შევადარეთ სხვა აღმოსავლურ ტრადიციულ სამედიცინო სისტემებს, რათა დაგვეზუსტებინა დეტალები. შედარებითი ანალიზის საფუძველზე ვარკვევთ, თუ როგორი აღნაგობის აღაპიანის ტიპები და ქრონიკული დაავადებების ფორმები იყო გამოყოფილი ძველ ქართულ ტრადიციულ მედიცინაში. ქართული ტრადიციული მედიცინის შესწავლა საფუძველს უყრის თანამედროვე მედიცინაში სრულიად ახალი მიმართულების – ინდივიდუალური, პიროვნებაზე ორიენტირებული თერაპიის ჩამოყალიბებას.

2009 და 2010 წლებში ერევანში ჩატარდა საერთაშორისო კონფერენციები, რომელიც ტრადიციული სამედიცინო სისტემების თანამედროვე მედიცინაში დანერგვის საკითხებს მიეძღვნა. ჩემს მოხსენებაში გავამახვილე ყურადღება იმ გარემოებაზე, რომ სრულიად განსხვავებულ ფილოსოფიურ-თეორიულ საფუძვლებში, რომლებიც გვხვდება ქართულ, ინდურ, ტიბეტურ და სპარსულ ტრადიციულ სამედიცინო სისტემებში, არის მრავალი საერთო და შესაძლებელია მათი ერთ სისტემაში გადაყვანა.

– როგორი კავშირია ქართულ მედიცინასა და სხვა ტრა-

დიციულ სამედიცინო სისტემებს შორის?

– ქართული ტრადიციული მედიცინა ახლოს დგას სპარსულთან და ბერძნულთან, მას აქვს საერთო აღმოსავლურ სამედიცინო სისტემებთანაც. შესაძლებელია ყველა ტრადიციული სამედიცინო სისტემების დაჯამება, როგორც დიაგნოსტიკის და დაავადებების კლასიფიკაციის საკითხებში, ასევე მკურნალობის, დიეტების ინდივიდუალურად შერჩევის მხრივ. საყურადღებოა, რომ ტრადიციული სამედიცინო სისტემები განიხილავენ ადამიანის გარკვეულ ტიპებს, თავიანთი ფიზიკური აღნაგობით, ფიზიოლოგიით და ფსიქიკით.

– რამდენი წელი მუშაობთ ამ საკითხებზე?

– თითქმის 20 წელი.

– რა დასკვნამდე მიდით?

– შეიძლება გამოიყოს ადამიანის ოთხი ძირითადი ტიპი და ასევე ოთხი ქრონიკული დაავადებების ფორმა, რომელთა მიმართ პაციენტებს აქვთ მიდრეკილება.

პირველი ტიპი, ეს არის თელგმა, ლიმფის სიჭარბით გამოწვეული და ბუნების ოთხი ელემენტიდან წყლის ელემენტს შეესაბამება. მისი თვისებებია სინოტივე და სიგრილე. თანამედროვე მედიცინის ენაზე ნიშნავს, რომ ის არის ჰიპერსტენიული აღნაგობის ადამიანი. მისთვის დამახასიათებელია ჭარბი წონა, პასიურობა, არის უმოძრაო. მისი დარღვევები გამოწვეულია მიკროელემენტების (კალციუმის, სილიციუმის და სხვ.) ნაკლებობით. ფიზიოლოგიურად ეს არის ორგანიზმის ჰიპორეაქცია, ანუ შენელებული სასიცოცხლო პროცესები, დაბალი ტონუსისკენ მიდრეკილება. მათ ხშირად აქვთ ფარისებრი ჯირკვლის ფუნქციის უკმარისობა, შეკრულობა, კანის სიმშრალე და ნახეთქები. ფსიქოლოგიურად ასეთ ტიპს ახასიათებს შიშები, შებოჭილობა. მათ ასევე ფლეგმატიკებს უწოდებენ.

– მეორე ტიპი, რომელიც გაზაფხულს შეესაბამება.

– ეს არის სისხლის სიჭარბით გამოწვეული ტიპი, სანგვინიკი. მათ ახასიათებთ მაღალი წნევა, სახის სინითლე. ასეთი ტიპის ადამიანები აქტიური, მხიარულნი არიან, მაგრამ გაღიზიანება და გაბრაზებაც ახასიათებთ. მათი ორგანიზმის თვისებებია სინოტივე და სიმხურვალე. აღნაგობით ის არ არის ჰიპერსტენიული, მაგრამ ავადმყოფობის დროს იმატებს წონაში. განსაკუთრებით მგრძობიარენი არიან წვიმიანი ამინდის მიმართ. მათ მიდრეკილება აქვთ ძვალ-სახსროვანი სისტემის დაავადებებისკენ, თირკმლისა და ნაღვლის ბუშტის კენჭებისკენ, სხვადასხვა ალერგიებისკენ, ღვიძლის პათოლოგიებისკენ და შაქრიანი დიაბეტისკენ. ხშირად აქვთ ჰიპერტონიული დაავადება. მათ ორგანიზმში ჭარბობს ჰიპერრეაქცია.

– მესამე ეს არის ქოლერიკი, ყვითელი ნაღველის ტიპი.

– დიახ, ზაფრა. ამ ტიპის თვისებებია სიმხურვალე და სიმშრალე. ის ყველაზე აგრესიული და დეპრესიულია, გვხვდება აუტოაგრესიაც. ამ ტიპის ადამიანებს არ მოსწონთ არსებული წესრიგი, ბუნებით რევოლუციონერები არიან.

მაგალითად ასეთი ტიპი იყო ვლადიმერ ულიანოვი. მას სამყაროში თავისი წესრიგის დამყარება სურდა, რის გამოც არსებულ წყობილებას ანგრევდა და ყველაფერს სპობდა. ასეთ ადამიანებში გვხვდება ფარისებური ჯირკვლის ზედმეტი აქტიურობა (თირეოტიკოსიკოზი), ხშირად აქვთ წყლულოვანი დაავადებები, დისტროფიული ცვლილებები სხვადასხვა ორგანოებში, დამბლა, ათაშანგის (III – IV სტადიები) და სხვა.

აღნაგობით არ არიან გამხდარნი, თუმცა თავიანთი დაავადებების გამო წონას კარგავენ. ზოგჯერ კახექსია ვითარდება. ამ ტიპის პიროვნებები თავიდან ძალიან ჭკვიანი და ინტელექტუალურები არიან, თუმცა სულიერი და მორალური თვისებებით არამყარნი. უყვართ ლიდერობა, აქტიური საქმიანობა. მრავალ ქველმოქმედებასაც ეწევიან ხოლმე. თუ შეხვდათ ისეთი წინააღმდეგობა, რომელთაც ვერ უტოლდებიან, ავლენენ საშინელ აგრესიას, ან ვარდებიან დეპრესიაში. ფიზიოლოგიის დონეზე დამახასიათებელია დისტროფიული ცვლილებები, ფსიქოლოგიურად კი – აგრესია და აუტოაგრესია.

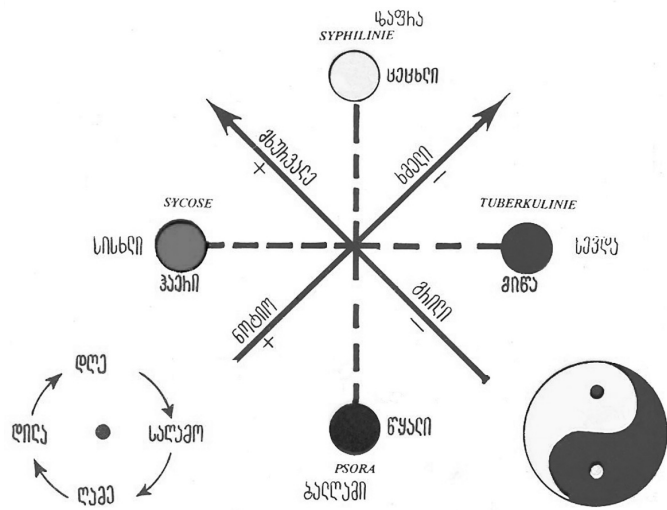
– მეოთხე ტიპი, ეს არის სევდის ანუ შავი ნაღველი.

– მეოთხე ტიპის თვისებებია სიმშრალე და სიგრილე. აღნაგობით ასტენიურნი, გამხდარნი არიან. შავი ნაღველის ქვეშ სხვადასხვა ავტორები გულისხმობენ ვენოზურ სისხლს, ჩამუქებულ, ანუ შავ ლიმფას, გამწვანებულ ნალველს, მოკლედ გადამწვარ ბიოლოგიურ სითხეებს.

ამ ტიპს მრავალი დაავადებების მიმართ აქვს მიდრეკილება. მაგალითად ტუბერკულოზი, ქრონიკული რინიტი და ბრონქიტები, მელანქოლია, აპათია. მათ სამკურნალოდ, ხშირად, ისეთი დიეტა სჭირდებათ, როგორც სხვა ტიპებისთვის არ არის რეკომენდირებული – ცხელი ცხიმოვანი ბულონები, ცხოველური ცხიმები. არ უხდებათ ჩირი, ლობიო, კომბოსტო...

– ამ ოთხი ტიპის განხილვის შემდეგ ყურნალის მკითხველს გარკვეული რეზიუმე შევთავაზოთ.

– ფსიქოლოგიურად პირველი არის ფლეგმატური, მეორე – სანგვინიური, მესამე – ქოლერიული, ხოლო მეოთხე – მელანქოლიური. აღნაგობით, პირველს და მეორეს ჭარბი წონისკენ აქვთ მიდრეკილება, მესამეს და მეოთხეს სიგამხდრისკენ. პირველს და მესამეს ენდოკრინული დარღვევები გამოარჩევს: ჰიპოთირეოზი და ჰიპერთირეოზი. მეორეს და მეოთხეს იმუნოლოგიური დარღვევები ახასიათებთ: იმუნოლოგიური ჰიპერრეაქცია შენელებული ტიპის და აუტოიმუნური პროცესები (მეორე ტიპი), იმუნოლოგიური ჰიპერრეაქცია შენელებული ტიპის (მეოთხე ტიპი). ჯანმრთელი ადამიანი არცერთ ამ ოთხ ტიპს მთლიანად არ მიეკუთვნება, ის მათ შორის შუაშია, რაც უფრო გამოხატულია, სხვადასხვა პათოლოგიები, მით უფრო მეტად ადამიანში

შეიძლება იყოს ერთ-ერთი ამ ოთხი ტიპის თვისებები.

- როგორ გეხმარებათ ამ საკითხების შესწავლა პრაქტიკული საქმიანობის დროს?

- ყოველ ტიპს თავისი ნამღებები აქვს ტრადიციულ მედიცინაში და ინდივიდუალური დიეტა. მაგალითად ფლეგმატიკს მხურვალე და მშრალი საკვები სჭირდება. მანონს და მჟავებს შეუძლიათ მისი მდგომარეობის გაუარესება, განსაკუთრებით მწვავე დაავადებების დროს.

შიმშილი ყველა ტიპისთვის არ შეიძლება. მესამე ტიპისთვის, სადაც ცეცხლის ელემენტი ჭარბობს, ფაქტობრივად, დამანგრეველია. მეორესთვის მხოლოდ სამი დღით შიმშილია რეკომენდირებული. ერთი თვე შიმშილობა პირველი ტიპისთვის არის სასარგებლო. მეოთხემ ცხელი, კალორიული საკვები უნდა მიიღოს და საერთოდ არ უნდა იშიმშილოს, ცხელი კალორიული საკვები უნდა მიიღოს თავისი

წონასწორობის დარღვევის გამოსასწორებლად. დიაგნოსტიკაში თანამედროვე მედიცინის და ტრადიციულის მონაცემების ერთობლივად შეფასება და გაანალიზება ხდება.

- რა შედეგი აქვს თანამედროვე ევროპულისა და აღმოსავლური ტრადიციული სამედიცინო სისტემების სინთეზს?

- თანამედროვე ევროპული მედიცინა ქრონიკულ დაავადებებს, როგორცაა - ჰიპერტონია, შაქრიანი დიაბეტი, კოლიტი, ქოლეცისტიტი, ფსორიაზი და სხვები ბოლომდე არასოდეს მკურნალობს. ტრადიციული სამედიცინო სისტემები ბევრად უფრო ეფექტურია მათ აღმოსაფხვრელად. ამიტომ აღმოსავლური და დასავლური მედიცინის სინთეზს დიდი მნიშვნელობა აქვს, დაავადებების პრევენციის, კომპლექსური მკურნალობის და რეაბილიტაციის თვალსაზრისით.

- ჩვენ ადრე ვისაუბრეთ, თუ რა მნიშვნელობა აქვს ჯანმრთელობისთვის წყლის მიღებას. რა რაოდენობის წყალი უნდა მიიღოს ადამიანი თავისი კონსტიტუციის გათვალისწინებით?

- საერთოდ, რეკომენდირებულია, სხეულის ერთ კილოგრამზე 30 მლ. წყალი. სასურველია მეორე და მესამე ტიპის ადამიანებისათვის. ადამიანის პირველი ტიპის ორგანიზმი 2-3 ლიტრ სითხეს ვერ აიტანს, ასევეა მეოთხე. მათ თაფლიანი წყალი უნდა დალიონ. წყლის მიღების კულტურაზე დამოკიდებულია წონის კორექციაც. ვისაც ჭარბი წონისკენ აქვს მიდრეკილება, დილით 300-500 მლ. წყალი უნდა მიიღოს. დანარჩენი ყოველი ჭამის შემდეგ ერთ საათში. ვინც გამხდარია, წყალი უნდა მიიღოს ჭამის დროს. ასე რომ, ტრადიციული სამედიცინო სისტემების განვითარება, მუდმივი ანალიზი და მათი გათვალისწინებით სწორი მკურნალობა გამოჯანმრთელების წინაპირობაა. სამედიცინო პირველწყაროებიც, სწორედ, ამას გადმოსცემს.

ლელა სურმავა

ელემენტი	წყალი	ჰაერი	ცეცხლი	მიწა
ბიოლოგიური სითხე	ბალღამი	სისხლი	ზაფრა	სევდა
თვისებები	გრილი და ნოტიო	მხურვალე და ნოტიო	მხურვალე და ხმელი	გრილი და ხმელი
პათოლოგიური რეაქცია	ჰიპორეაქცია, ჰიპოთეოზი, მიკროელემენტების უკმარისობა	ჰიპორეაქცია, ალერგია, აუტოიმუნური პროცესები	დესტრუქციული რეაქცია, ჰიპერთირეოზი	იმუნოლოგიური ჰიპერეაქცია შენელებული ტიპის
ემოციები, ფსიქიკა	შიშები, ფლეგმატიკი	გალიზიანება, სანგვინიკი	აგრესია, აუტოაგრესია, ქოლერიკი	დეპრესია, მელანქოლიკი
ფიზიკური აღნაგობა	პიკნიკური კონსტიტუცია	წონაში მომატება დაავადების გამო	წონაში დაკლება დაავადების გამო	ასთენიური კონსტიტუცია

ნარკარტული ღმერთი და განაკსეპული თუთაშხა

ჭაბუა ამირეჯიბი სამუშაო მაგიდასთან იჯდა, ახლოს მიმდევანა და შუბლზე მაკოცა. მწერლის მეუღლემ მითხრა – თქვენ საოცარ ძალას იგრძნობთ, ბერმა დავითმა დაგლოცათ.

– რა გაკავშირებთ ძირძველ კუთხესთან სამეგრელოსთან?

– სამეგრელოსთან მაკავშირებს ის გარემოება, რომ ქართველი ვარ, მეოთხედზე მეგრელი, მეოთხედზე გურული და ორ მეოთხედზე ქართლელი. მეოთხედზე მეგრელი იმიტომ, რომ დედაჩემის დედა, სოფიო ნიკოლოზის ასული დადიანი გახლდათ და მას დედა ჰყავდა აფხაზი – თამარ მიხეილ შერვაშიძის ასული, მეოთხედზე გურული იმიტომ, რომ ამ ქალბატონ სოფიო დადიანს ქმარი, ანუ ბაბუაჩემი, გურული მიხეილ ნაკაშიძე გახლდათ. ორ მეოთხედზე ქართლელი იმის წყალობით, რომ მამაჩემი ქართლელი იყო – დედით მაღალაშვილი და მამით ამირეჯიბი, ბებია კი იმერელი თავადის ასული – როდამ ჯოხთაბერიძე ჰყავდა. თავად განსაჯეთ, როგორი ქართველი ვარ. მეტი ქართველობა არა მგონია შესაძლებელი იყოს.

– ვინ არის დათა თუთაშხია, მისი პროტოტიპი, როგორ შეიქმნა ეს გმირი?

– თუთაშხა ძველი ქართული, ნარმართული ღმერთი იყო მთელი საქართველოსი და ბარემ აქვე ვიტყვი, სამეგრელო მთლიანი საქართველოს მნიშვნელოვან ნაწილად მიმაჩნია. ამიტომ ამოვარჩიე რომანის მთავარ გმირად განკაცებული თუთაშხა, უფრო კი იმ გარემოების გამო, რომ მეგრელთა ტომი სხვა ქართველ ტომთაგან მეტად მრავალრიცხოვანია და არა იმიტომ, რომ მეოთხედზე მეგრელი ვარ თავად. ერთი რამ არის კიდევ საინტერესო: პატიმრობაში შემხვდა ერთი მეგრელი კაცი – საჩინოელი გლეხი – გუძა შელია, ღირსეული პიროვნება და ტიპიური კოლხი. მისი დაპირისპირება მის ღიღინოსან ძმასთან და ხელისუფლებასთან ჩემი რომანის გმირის ბედისწერას ქარგად დავუდე. მეტი დამთხვევა აქ არ არის. სხვათაშორის, ჩემთან მეგობრობენ ჩინებული საჩინოელი ვაჟკაცები – ძმები კვარაცხელიები – მამუკა, მაცი და მალხაზი. ერთხელ მეც მიმიწვიეს საჩინოში და დიდად ვისიამოვნე.

– ვინ არის მუსტაფა შელია და რა გაკავშირებთ მასთან?

– მუსტაფა იყო მამით შელია, დედით – აბდუშელიშვილი. ის კარგად განათლებული და თავდადებული ქართველი გახლდათ, თბილისელი კაცი, რომელსაც ჯერ კიდევ არასრულწლოვანებაში ხვდა წილად ბოლშევიკე-

ბის ტრიბუნალის სასჯელი ქართული პატრიოტიზმისთვის. დაბრუნდა სტალინურ-რუსული ბანაკებიდან და ქართველი მოღვაწეების – ლევან აბდუშელიშვილისა და შალვა სვანიძის მიერ დაარსებული ეგრეთ წოდებული კონტრრევოლუციური ორგანიზაციის ახალგაზრდული ფრთის მეთაურობა იტვირთა; ეს იყო ორგანიზაცია „თეთრი გიორგი“, რომლის ერთ-ერთი წევრი მეც ვახვიდნა ჯარიდან დაბრუნებისთანავე. აქვე ვიტყვი: ჯარში წამიყვანეს უფროსის რადისტის რანგში, ვინაიდან ელექტროტექნიკუმი მქონდა დამთავრებული. ეს ტექნიკუმი გასამხედროებული იყო, ამიტომ მქონდა უმცროსი ლეიტენანტის წოდებაც, მაგრამ ერთი წლის მეტი იქ არ მიმსახურია, გამომაგდეს, როგორც პოლიტიკურად არასაიმედო ოჯახის შვილი, თორემ იმ ნაწილებს ფრონტთან საერთო არაფერი ჰქონდათ – თბილისისა და გროზნოს სამხედრო აეროდრომების მომსახურება ევალებოდათ,

„თეთრი გიორგის“ ანტისაბჭოთა საქმიანობა მალე გაიგეს ჩეკისტებმა და ორგანიზაცია ერთიანად გაანადგურეს. რაც შეეხება მუსტაფა შელიას, – იგი 1943 წლის ნოემბერში მოკლეს ჩეკისტებმა ურთიერთსროლაში, მისი თანამებრძოლები კი – ზოგი დახვრიტეს, ზოგი დიდი ხნით გადაასახლეს; მათ შორის მეც. სასჯელი არც დედაჩემს ასცდა – 10 წელი მოიხდა შეილის დაუსმენლობისთვის. მუსტაფა დიდი ვაჟკაცი იყო, ნათელი დაადგეს მის ხსოვნას და სამარეს; თუმცა, რა სამარეზეა ლაპარაკი, მხოლოდ ღმერთმა იცის, – სად დაფლა ჩემმა მუსტაფა შელია, ისევე, როგორც 1938 წელს დახვრეტილი მამაჩემი – ერეკლე ამირეჯიბი...

– ბატონო ჭაბუა, თქვენი პირველი ნაწარმოები.

– ჩემს პირველ გამოქვეყნებულ მოთხრობას ერქვა – „რატომ არ დამაცადე“. სხვათაშორის მოგახსენებთ, – წერა, მწერლობა ბავშვობიდანვე

„მჭრიდა“. პატიმრობაშიც ვწერდი, მაგრამ მაშინდელი თითქმის არაფერი შემომრჩა, – ჩეკისტები მართმევდნენ, აკრძალული იყო. ამ მოთხრობის გამოქვეყნება შემდეგნაირად მოხდა – დაენერე პატიმრობიდან გათავისუფლების შემდეგ, მივიტანე ჟურნალ „მნათობში“, რომლის მთავარი რედაქტორი სიმონ ჩიქოვანი იყო. პროზის განყოფილების გამგემ – არჩილ სულაკაურმა მითხრა – დატოვეთო. მაგიდაზე დავუდე, მანქანაზე ნაბეჭდს დახედა, ჩემი გვარ-სახელი წაიკითხა და მკითხა, რომელი ჭაბუა ამირეჯიბი ხარო? მივუგე – სეხნია არ მყავს-მეთქი. დეკემბრის ბოლო იყო, ჟურნალის იანვრის ნომერი უკვე სტამბაში გახლდათ. წაილო არჩილმა, წააკითხა სიმონს, ვილაცის მასალა ამოიღეს და ჩემი მოთხრობა იანვრის ნომერში დაიბეჭდა. ასე ვავხები მწერალი.

– ყველაზე მძიმე პერიოდი თქვენს ცხოვრებაში.

– რა თქმა უნდა, თექვსმეტწლიანი პატიმრობა, რის მანძილზე რამდენიმე გაქცევაც მოვახერხე. ისე კი, თუ სიმართლე გნებავთ, ისეთი ხასიათის კაცი ვიყავი და ვარ დღესაც, რომ პატიმრობას და გაქცევას ღმერთის მიერ მონიჭებულ ხვედრად ვთვლიდი და არც ამ ხვედრის სიმძიმე მიმაჩნდა აუტანლად. შეიძლება ითქვას, თავი მომწონდა, რომ საქართველოსთვის ვიყავი ამ დღემდე.

– როგორ მოხდა თქვენი ბერად აღკვეცა?

– ეს პირდაპირი შედეგია იმისა, რომ მძიმე ცხოვრებაში გამარჯვებები ღმერთის წყალობაა, ზეცამ მარგუნა. სხვა რა უნდა მწამდეს და რა სახის ცხოვრება უნდა ამერჩია საუკუნეს მიახლოებული ასაკის ადამიანს?!

– როგორი ცხოვრებისთვის იბრძოდა ჭაბუა ამირეჯიბი, რას ხედავთ დღეს?

– ჩემი წინაპრებისა და მთლიანად მოდემის ერთადერთი თუ არა, – უმთავრესი მიზანი ქართველი ერის დამოუკიდებლობა და თავისუფლება იყო. ამას შეენირა ჩემი წინაპრების უმრავლესობა და მათი მსხვერპლი ანდერძად მარგუნა მაღალმა ღმერთმა.

მენატრება ჩემი და თქვენი სამშობლოს ღირსეული მომავალი და ვერ ვხედავ დღევანდელი მამის განმანათლებლებელ ძალას, გარდა ერთი კაცისა – ბიძინა ივანიშვილს ვგულისხმობ. დღეს, თუ რამ კარგი ხდება საქართველოში, მისი დამსახურებაა, რადგან მისი ჯიბრით კეთდება. ასეა ეს!

**ლულა სურმაჯა
ჭაბუა ამირეჯიბი – ბერი დავითი
2012 წლის 19 მარტი**

თქვენ რას სწავლიან, მას იზამს...

საქართველო ყოველთვის იყო და დღესაც არის მსუყე, თან გამორჩეულად გემრიელი ლუკმა სხვათათვის. უმრავლეს შემთხვევაში, ქართველთა დიდ ნაწილს, დამწვარი მჭადის ქერქი თუ ერგო.

ასე მოხდა მაშინ, როცა XX საუკუნის გარიჟრაჟზე, სურეში ინგლისელი კაპიტალისტი ელიოტ სკოტი გამოჩნდა. – საიდან, სადაო? – ალბათ, იკითხავთ. მუდამ რალაცას ეძებენ ამ ერთ მტკაველა მინაზე და ახლა მინაშიც მიძვრებიან? – ბუზღუნებდნენ ლანჩუთელები, სადაც ბელგიელი კაპიტალისტი გრიუნერი 1894- 1914 წლებში, მთელი ოცი წელი ნავთობსადიებო მუშაობას ეწეოდა, თუმცა აქაურებს არავითარი ხეირი არ უნახავთ. „სწორედ, ბელგიელმა გრიუნერმა მოიყვანა ელიოტ სკოტი გურიაში, სოფელ ბუკისციხეში. ინგლისელი რაფიელ შარაშიძის ოჯახში დაბინავდა. ბუკისციხეში დიდი თათბირი გაიმართა, მონვეული იყვნენ თავადები – თომა, ჯაბა, ივანე ერისთავები, აზნაურები სურებიდან – ბიბინიშვილები. თავად რაფიელს სურების ტყის მოზრდილი ნაწილი ეკუთვნოდა. გურიის თავადებს დიდი სურვილი ჰქონდათ ამ ტყით, ქვეყნისა და (სულო ცოდვილო), თავადაც ხელი მოეთბოთ, მაგრამ მიუვალი იყო, რა უნდა ექნათ? თავადაზნაურობა გლეხებს უფლებას არ აძლევდა, ამ ტყეში, თუნდაც ერთი ტოტი მოეჭრათ“.

თათბირის მონაწილეებს ელიოტმა პირველსავე მოლაპარაკებაზე თითოეულს 500 მანეთი ოქროთი გადასცა, ადგილობრივ რწმუნებულად ქიშვარდი შერვაშიძე დანიშნა. მას სურებში სამუშაოს დასაწყებად 300 კაცის მობილიზება დაევალა. მუშებს მაღალი ხელფასი უნდა ჰქონოდათ – ასეთი დაპირება იყო.

ამ მუშათა შორის იყო ბაბუაჩემი, კირილე ბერიშვილი, რომლისგან ბავშვობაში ბევრი რამ მსმენია, მაგრამ ასევე ბევრი რამ არ მახსოვს, ყველა მისი ნაამბობი რომ ჩამენერა, საინტერესო ამბები ხომ არ დაიკარგებოდა?

უკიდურეს სიღარიბეში მყოფ სურებლებს ამ უნიკალური ტყის გაჩეხვა ენანებოდათ, მაგრამ მათთვის ეს ქონება უსარგებლო იყო, ამიტომ შეთავაზებას იოლად დათანხმდნენ.

დღეს ერთი რამ არის გულსატკენი, ორ დღეში სურებში 300 კაცი მოგროვდა, მეტიც იყო მსურველი, მაგრამ ადგილი აღარ დარჩა! არც მინდა ვიკითხო, ახლა რამდენ კაცს მოაგროვებენ სურებში?

პირველი ხეები დაბლა, სუფსის პირას მოჭრეს კარვების ასაგებად. ხე რომ წაქცეულა, ერთ მუშას ცრემლი მოერიო, მაგრამ სხვებს უთქვამთ – ჩვენ, ურგები ქოთანი ქვას და ლობიე ძაღლსო!და სინანულის გრძნობაც დაიკარგა!

ინგლისიდან მონვეული სპეციალისტები თავადებმა სურებში დიდი პატივით აიყვანეს და კარვებში დააბინავეს. მრავალი თათბირის შემდეგ აღმოჩნდა, რომ დამზადებული მორების გატანა სურებიდან შეუძლებელი იყო.

- ტყე, სუფსა, შავი ზღვა... – რუქას დასცქერის ინჟინერი.
- სუფსა, შავი ზღვა... ხმელთაშუა ზღვით პირდაპირ ინგლისში! – აცხადებს ელიოტი.
- მაგრამ გზა? – კითხულობს ინჟინერი.
- გავიყვანოთ რკინიგზა – ამბობს ელიოტი.
- ძვირი დაჯდება, ვალში ჩავეარდები – ამბობს მრჩეველი.
- მაშინ მდინარით – გადანყვეტს ელიოტი.
- მდინარის კალაპოტი სავსე რომ არის ღრანტეებით და

კლდეებით? ტყეები მასში არ გაიმართება – ნუხს ინჟინერი.

– გადანყდა – სუფსის კალაპოტი უნდა აფეთქდეს! მერე ლანქერი გვიშველის – ამბობს ელიოტი.

დეპუტას ინგლისში მიაქვს დავალება – სურებში სასწრაფოდ გამოგზავნონ ასაფეთქებელი მასალა.

პირველი ბუნტი სურებში

სურების უღელტეხილზე ასაფეთქებლები დაიწყეს. ტყის შუაგულში გზა შედიოდა, სიპებს ჯერ ხვრეტდნენ, მერე შიგ ლალუმებს აწყობდნენ და ინგროდა დაუდგენელი დროის სუფსის ხეობა. უმონყალოდ იჩეხებოდა ათასწლოვანი ცაცხვი და ნაბლი, ნაძვი და ფიჭვი, თელა და ურთხელა.

პირველსავე ხელფასს უკმაყოფილება მოჰყვა – ნამეტანი ხელდამწვარი ჩანა აი ელიოტე, ჩხოის კეკალს ვერ გააგდებოდა ხელიდან – აწუნუნდნენ გლეხები.

განაწყენება ელიოტის სხვა თვისებებმაც გამოიწვია. სურებლები უცხო ჯილაგის კაცს ვერ შეენყვნენ.

ინგლისიდან ჩამოტანილი სამუშაო იარაღები თვალს ახარებდა, საუკეთესო ხარისხის ბირდაბირე ხერხი, ნაკატი, ნაჯახი, ბურღა მზეზე ლაპლაპებდა. ერთ მუშას, გვარად ბარამიძეს, მუშაობის დროს ნაჯახი ქვაზე დაუკრავს და ხელსაწყოს პირი დაბლაგვებია. მეორე ხელფასზე მას ნაკლები ფული მისცეს. როცა მიზეზი იკითხა, ელიოტმა უთხრა – ნაჯახი რომ გააფუჭე, მისი მოსაპირავი ფული გამოგიქვითო.

ბარამიძემ ფული დახია, ელიოტს სახეში შეაყარა და მიაფურთხა. გადაგლეჯილი ხელის გულეები აჩვენა და უყვირა – ამის გასამთელებელი ფული მომეცი, თორემ ნაჯახით შუაში გაგჭრიო.

ელიოტი მოშიში კაცი იყო, მაგრამ თავადების და ხელისუფლების იმედი ჰქონდა. ქიშვარდი შერვაშიძე ველარც თვითონ იტანდა ამ „ფისის მწურავ“ ინგლისელს და „იორქმირს“ (ინგლისურად ღორს ნიშნავს) ეძახდა.

ამ შედავებამ თავი „ოუჩხრიკა“ სურებში დანყებულ რევოლუციურ განთიადს. ჯერ ცეცხლი „ძულე ბუჟუნობდა“ (ძლივს ინთებოდა), რის გაძლიერებასაც ხელი შეუწყო ტყეში დათიკო შევარდნადის გამოჩენამ. დათიკოს მოყვა სამეგრელოდან რევოლუციის მხარდამჭერები. ყველა მოვლენას აქვს თავისი დადებითი და უარყოფითი მხარე, არავინ მიწყენს და არც ტენდენციურობაში ჩამითვლის იმას, რომ სურებში ნიჭიერი, მედგარი და გარეგნობით გამორჩეული თაობები გამოიზარდნენ. მათ გათვითცნობიერებას უნებურად ელიოტმაც შეუწყო ხელი. პოლიტიკურ ბრძოლებშიც ამიტომ აღმოჩნდა ბევრი სურებელი, იმ ტყეში მუშაობის დროს მათ გადაედოთ იქ ასული პროპაგანდისტების თვისებები. სურებში რევოლუციისათვის მებრძოლთა სერიოზული ძალა ჩამოყალიბდა. რევკომში გაერთიანებულმა სურებლებმა გადანყვიტეს:

– აი, ელიოტე მართლა ღორია, ვინცხაა. მოგვისპო აი ტყეი და ჭერეხზე დაგვტია, კაპიკებს გვითვლის. ჩვენ მაგიდან ვეფერ ხეირს ვერ ვნახავთ, გავაქციოთ აი ძუნკალი კაძახი და მორები ჩვენ შეგვრჩება. როვა, არ გვეკუთვნის თუ?

სურების ბუნტის ამბავმა ხელათ ჩააღწია ოზურგეთამდე. საქმეში ჩართული თავადაზნაურები ყველა გზით ცდილობდნენ ბუნტის ჩაქრობას. ახლა გლეხებსა და მათ შორის დაიწყეს უკმაყოფილება.

– თქვენ რა გენაღვლებიენ, ბაბა, 500 ოქრო ხელში გაქვენ.

ამათ გამოსაცხობი ჭადი არ აქვენ ამ საღამოს. პანე ჭკუიანათ იყაით თვარა, თუ გადვირიეთ, აღმასხანეს ვარესს დაგმართებენ აი გამწარებული ხალხი. ხომ გახსოვლარიენ, ელიოტეს დაპირება? სადაა მერე? (აღმასხან ბედინეიშვილმა, ზემო სურებელმა გლენმა, ბუკისციხეში თავადი ზურაბ ერისთავი მოკლა. რ. ბ.)

შეშინდა ელიოტი და ხელფასის მომატების პირობა დადო. თავადების დახმარებით, კიდევ ერთხელ მოტყუდნენ სურებლები.

– სანამ თოვლი დაიდება, სუფსის ნაპირების დარჩენილი ნაწილი დახვრიტეთ, სალალუმეთ გაამზადეთ, გაზაფხულზე ადრიანათ დავინყოთ მუშაობა, ორმაგ ხელფასს მოგცემთ ახალ ნამუშევარში ძველ ვალებთან ერთად.

კატორღულმა შრომამ და ზამთარ-ზაფხულ წყალში გდებამ ჭლექის შემთხვევები გაახშირა. არ იყო წამალი, ექიმი და საჭმელი. იმ ზამთარს დიდი თოვლი მოვიდა სურებში, ელიოტი არ ჩანდა, ბუკისციხეში იმალებოდა. სურებლებმა ქიშვარდი შევარდნაძეს თხოვეს:

– ნახე ელიოტე და გადაეცი, – თუ არ ამოსულხარ, ჩვენ ხელშია აი ლაღუმები, როვაც გაშვანავს, ამ მორებს აგიფეთქებთ. ამოი, ექიმი ამეიყვანე, წამალი ამეიტანე და ამდენი მასალიდან ერთი პატარა საავადმყოფო მაინც გაგვიკეთო.

ისევ თავადაზნაურობა ჩადგა შუაში, ელიოტე სურებში აიყვანეს, მორიდდნენ. ისევ გაჩაღდა მუშაობა, ერთ თვეში 10 ათასი მორი დაამზადეს. ერთი კვირა მიმდინარეობდა მორების დათვლა, ბაბუაჩემიც მონაწილეობდა.

– კი, ბაბუა, 10 ათასი იყო, სამჯერ გადავთვალეთ – მიდასტურებს ბაბუა და ღარის წყალში ლაჩვებს აწყობს დასაღობად. ტყეში ღელეში აქ ჩანყობილი, გოდრის ღობვა უნდა დაინყო.

– გაგვაბდლა მაგ ოჯახქორმა ელიოტამ. მიწის მეტი რა გვქონდა. ფულის საშოვარად ნავედით, ოჯახს ხელი დავაკვლით და აფერი...

– აფერი არ მოგცენ, ბაბუა?
– აფერი ბაბუა, არასფერი არ შეგვრჩა ბოლოს, გამშპარი ტყავის გარდა.

სურებლის გზა

გაქსევა

10 ათასი მორი!!! ... და რომ გამოხედავდი გაღმიდან ტყეს, არც ეტყობოდა, თუ რამე აკლდა. ამიტომ ელიოტი კიდევ აპირებდა მუშაობის გაგრძელებას. მარა, კაცი ბჭობდა და ღმერთი იცინოდაო! დათვლის დამთავრების შემდეგ ერთნაირად ცქმუტავდნენ სუფსის პირას ელიოტი და სურებლები. გამზადდა პირველი ქარავანი ინგლისისკენ, დღე-დღეზე ინგლისიდან წამოსულ ფულს ელოდნენ სურებლები.

მაბრამ სურებლებს ვინ მისცა ამის ხელი?

მორები მეტად მძიმე აღმოჩნდა და სუფსამ ვერ დაძრა. ელიოტს დანა პირს არ უხსნის! სურებლებს დანა რომ დაკრა, სისხლი არ გამოუვათ!

– ოზურგეთში ჩავალ, ფული იქნება ჩამოსული. მთავრობას ვთხოვ დახმარებას, რამენაირად გავიტან ამ ხე-ტყესო – ხმადაბლა ჩაიდუღუნა ელიოტმა და წავიდა.

ისევ მოტყუდნენ სურებლები, ისინი თურმე უკანასკნელად ხედავდნენ ელიოტს.

ელიოტი თბილისში ჩავიდა და მეფისნაცვალს თხოვა დახმარება. მან ურჩია კონცესიონერს გაესაჩივრებინა ეს საქმე და რევოლუციის ქარბუქით აწრიალებულ ქვეყანაში დაბანდებული თანხის ანაზღაურება სხვა გზით ეცადა. ელიოტი ინგლისში გაიქცა, რადგან ეშინოდა, გამწარებულ სურებლებს, რევოლუციის სახელით, ხელში არ ჩაეგდოთ ხელმოცარული ელიოტ სკოტი.

ამ დროს გურიაში 1905 წლის ცეცხლი გიზგიზებდა.

ვის ღარჩა უდიდესი სიმდიდრე?

ამბავი ამოდიოდა სურებში, ელიოტი მოდის, ხე-ტყეს ხელი არ ახლოთო, მთავრობასთან შეთანხმებულია და ერთი ხეც რომ დააკლდეს, ეგ ბეკუციას ჩამოგიყენებთო.

შეშინდნენ სურებლები. იცოდნენ, რაც იყო ეგ ბეკუცია. გავიდა, ზამთარი, ზაფხული, კიდევ ზამთარი. ელიოტი არ ჩანდა!

სურებლებმა მოინდომეს ხე-ტყის დანაწილება და ამ გზით თავის გასტუმრება, მაგრამ თავადებმა და აზნაურებმა არც ეს დაანებეს განბილებულ ხალხს – ხელი არ ახლოთო! მაშინ მუშებმა თავადს დაუფიცეს – არც თქვენ ახლოთ ხელი, თვარა ამ ელიოტეს ნაჯახებით დაგაკლავთ მაგ მორებზეო.

ხე-ტყე დალპა. ელიოტეს სახელი ავ მოგონებდად შემორჩა! დიდის პატივით მიღებული სტუ-

მარი მწარე მოგონებდად დარჩა სურებში. ფულიან კაცს რაფერ ფუტკრის ნაყარივით შემოეხვევა გარს გაჭირვებული ხალხი, ამის მაგალითი ბევრი გვინახავს! ელიოტიც მიპატიუებებს ვერ უთავდებოდა (ოლონდ თავად-აზნაურობისგან). ბევრმა ბავშვიც მოანათვლინა, ბევრს ნათლიის სახელი დაარქვეს! მისი გაქცევის შემდეგ, იმ წამოზრდილმა ნათლულებმა, აღარ ისურვეს, ელიოტი რქმეოდათ და სახელი ილიად გადაიკეთეს! ელიოტეს ნაჯახი, ელიოტეს ბირდაბირე – ბავშვობაში მინახავს მეზობელთან გულდაგულ გადამალული ნივთები.

სურებლებს რა?

ძვირფასო მკითხველო! ბოდიშს გიხდით, რომ სათქმელი ვერც მთლიანად ვთქვი და ვერც ისე, როგორც მსურდა, მაგრამ საუკუნეზე მეტი ხნის წინანდელი ამბავი დღესაც რომ მეორდება, ეს არის უფრო სავალალო. ვფიქრობ, სურებლებს ჯერ კიდევ დაუკარგავ წარსულზე (ბევრი რამ უკვე დაიკარგა), ვწუხვარ – ნუთუ ისევ ელიოტს ეპოქაში ჩავრჩით? რა მოხდებოდა, მას რკინიგზა რომ გაეყვანა სურებში? ალბათ, ის ფარჩხსაც არ დატოვებდა სურებში, მაგრამ რაც დატოვა (დაულპობელი), სურებლებს რა?

სურებლებს დარჩა ის გზა, რომელიც მენშევიკების გაქცევამდე ნოე რამიშვილის გამოგზავნილი ასაფეთქებ-

ლი მასალებით გაკეთდა. ხალხმა მაშინ შეძლო, საკუთარი ძალებით გაეყვანათ ეს გზა.

ხელისუფლებაც ბევრჯერ შეიცვალა და ხელისუფალნიც, მაგრამ სურების გზა – სასიცოცხლო არტერია, არ შეცვლილა, რაც იმის გარანტიას იძლევა, რომ არც მეტი, არც ნაკლები, სურები მალე მოკვდება.

შარშან ზაფხულს, ნოე რამიშვილის შვილიშვილი, მიშელი მშობლიური სოფლის ცენტში საუბრობდა. სურების მთებიდან „ჩამოგლიჯინებული“ ურალები შეჩერდნენ, მაგრამ მიხვდნენ რა, უცხოელები იყვნენ, სარკეები შეაბრუნეს და გაიქცნენ!

დაიხ, გაექცნენ დამოუკიდებელი საქართველოს პირველი თავმჯდომარის შვილიშვილს, რომელიც ოცნებობს ბაბუას ნაფხური მინა დაიბრუნოს (თითქოს არ ეკუთვნის?) და პატარა მუზეუმი მოაწყოს ნასახლარზე. ვერ გაერკვა მიშელი და მისი თანმხლები პირები, რა ხდებოდა, სად მიდიოდა ეს სიმდიდრე და რატომ არ ჰქონდა ამ შეუფასებელი სიმდიდრის მფლობელ ხეობას გზა? მე იქ არ ვიყავი, თუმცა თარჯიმანი ტელეფონით გაკვირვებული მეკითხებოდა – რა ხდება, სად მიდის ეს მორები, რა უფლებით გლეჯენ გზას და ვინ არის მფლობელ-პატრონი?

უყურადღებოდ მიტოვებულ სურებლებს ახალი იმედი გაუჩნდათ, ეს იმედი ამ ცოტა ხნის წინ ჩატარებულმა სახალხო ყრილობამ გააჩინა, რაც ადგილობრივების ინიციატივით ჩატარდა.

სურებლებს ადგილობრივი ხელისუფლების იმედი აქვთ. წინა მთავრობამ უკანონო კანონი მიიღო და ამ კანონებით დღესაც ცხოვრობს სუფსის ხეობა. ვინ გაასხვისა სურების ტყე? რამდენი ხნით? სად არის სათანადო დოკუმენტაცია? სად მიდის ეს სიმდიდრე და რა უფლებით „გლეჯენ“ მი-

მეწონიანი მანქანები სურებლების გაკეთებულ გზას? დაიხ, შიშველი ხელებით, ხარები და ცხენები არ ჰყოფნიდათ, თავად ებმებოდნენ არნაბში (არნაბი მოთხრილი მიწის გასათანი მოწყობილობა). არც ესაა მთავარი პრობლემა! სურებლებს საკუთარ ეზოში, თავისი გაზრდილი ხის მოჭრის და გამოტანის უფლება არა აქვთ. არც კუბოს ფიცარი ეშვებათ! მრცხვენია ამ ფაქტებზე საუბარი, მაგრამ მოიკითხეთ, თუ ასე არ არის!

ღმერთმა ნუ ქნას, საქმე პროტესტის გამოხატვამდე მივიდეს, ეს არ სურთ სურებლებს! თუ დედის ძუძუ ხეობის მყელეფებს ხელიდან არ გამოვაცალეთ, ეს პროცესი კიდევ უფრო დააჩქარებს სურების სიკვდილს! არც იმას ვფიქრობთ, ციციკორეს ეპოქაში დავბრუნდეთ, მაგრამ არსებულ, სურების გამანადგურებელ კანონს ჩვენი კანონით შევცვლით. როგორ? – ალბათ, გაგიკვირდებათ.

„თემს რაც სწადიან, მას იზამს, თავის თემობის წესითა“... (ვაჟა-ფშაველა)
– მერე სადღა თემი? – ახლა იკითხავთ?
არის! ძალიან დიდი და ძლიერი თემია სურები. სად აღარ არიან, მაგრამ სურებლები არიან და დედის რძე ენატრებათ.

...და ერთი დაძახილი კმარა!
ქუდზე კაცი და მანდილზე ქალი!
– შეიკრიბება თემი და დასვამს კითხვას – ვის ეკუთვნის დედის რძე?
– შვილს! – ამაში ვერავინ შეედავება სურებლებს!
და აღარ დაელოდებიან პასუხს, ისე დაიბრუნებენ პირიდან გამოგლეჯილ დედის ძუძუს.

რუსუდან ბერიშვილი

ფუტკარს მეთაფლია ფუტკრის სახელწოდება აპის მელიფერა (Apis mellifera) მისცა კარლ ლინეიმ 1753 წელს.

ძველ ებრაელთა ტრადიციებიდან ცნობილია, რომ ახალშეუღლებულებს სკასთან დალოცავდნენ და უსურვედნენ მომავალ ბედნიერ ცხოვრებას და ფუტკარივით გამრავლებას.

ბერძნები თავლს „ღვთაებრივ საჩუქარს“ და „ღმერთების საკვებს“ უწოდებდნენ და ხშირად მას იყენებდნენ სხვადასხვა რელიგიური რიტუალების შესრულების დროს.

ბერძენი გეოგრაფი სტრაბონი კოლხეთის თავლზე წერს: „ქვეყანა კარგია და ნაყოფივც კარგია, გარდა თავლისა, რომელსაც ჩვეულებრივზე მწარე გემო აქვს.“ კოლხებს სამხედრო ეშმაკობაც გააჩნდათ. პომპეუსის შემოსევის დროს კოლხებს გზაზე, სადაც ჯარს უნდა გაეყო, მათობელა თავლით სავსე ჯამები დაუდგიათ, რომაელი ჯარისკაცები თავლის ჭამით გაბრუებულან. რის შემდეგ კოლხებს ადვილად დაუმარცხებიათ ისინი.

ჰომეროსი – ილია და ოდისეა-ში უმღეროდა რა თავლს, აღნიშნავდა მის მაღალ კვებით თვისებებს და უძველესი დროიდან, როგორც სიცოცხლის გამახანგრძლივებელი თვისების პროდუქტს.

პითაგორა – (ძველი დროის მათემატიკოსი) ამტკიცებდა, რომ მან მოხუცებულობას (90) მიაღწია იმიტომ, რომ სისტემატურად იკვებებოდა თავლით.

ჰიპოკრატემ – (გენიალური ექიმი) რომელიც ცხოვრობდა 2500 წლის წინ, იკვებებოდა სისტემატურად თავლით და იცოცხლა 107 წელი.

არისტოტელე – (დიდი ფილოსოფოსი) ძველი დროის მეფუტკრეობის მზე, ამტკიცებდა, რომ თავლი ხასიათდება განსაკუთრებული თვისებებით.

ეგვიპტელები – რამოდენიმე ათასი წლის წინათ იცნობდნენ თავლის სადღ-ზინფექციო თვისებებს. ისინი თავლს ხმარობდნენ მუმიების დასამზადებლად, რადგან თავლი ხრწნის და ლპობის პროცესების სანინაალმდეგო საშუალებებად იყო მიჩნეული.

ალექსანდრე მაკედონელის გვამი შუა აზიიდან საბერძნეთში თავლში შენახული ჩამოასვენეს, რადგან თავლი გვამს იცავდა გახრწნისაგან.

ციელონელები – ხორცს თავლში ამოავლებდნენ და ხის ფულუროში ინახავდნენ ერთი წლის განმავლობაში.

უკანასკნელ წლებში, ბოტანიკური ბაღის საქმიანობა მნიშვნელოვანი სიახლეებითა და შედეგებით ხასიათდება. ჯერ კიდევ ბევრი ამოცანაა გადასაჭრელი და წამოწყებული საქმე ბოლომდე მისაყვანი. ამ და სხვა საკითხებთან დაკავშირებით გვესაუბრება ბათუმის ბოტანიკური ბაღის დირექტორი თამაზ დარჩიძე.

უკანასკნელ წლებში, ბოტანიკური ბაღის საქმიანობა მნიშვნელოვანი სიახლეებითა და შედეგებით ხასიათდება. ჯერ კიდევ ბევრი ამოცანაა გადასაჭრელი და წამოწყებული საქმე ბოლომდე მისაყვანი. ამ და სხვა საკითხებთან დაკავშირებით გვესაუბრება ბათუმის ბოტანიკური ბაღის დირექტორი თამაზ დარჩიძე.

– ბათუმის ბოტანიკური ბაღის საქმიანობის შედეგებიდან შეიძლება მნიშვნელოვანი კომპონენტების გამოყოფა. პირველი და უმთავრესი – ბოტანიკური ბაღის სტრუქტურული სრულყოფა და წლიური სამუშაო პროგრამების მომზადება გახლავთ, რომელიც უმთავრესი ღონისძიებათა გეგმაა ბოტანიკური ბაღის მიზნებისა და ამოცანების შესრულების პროცესში ადამიანური რესურსების ეფექტური მართვის, ბაღის პრიორიტეტული მიმართულებების განვითარების ხელშეწყობის მიზნით, მცენარეთა ინტროდუქციისა და აკლიმატიზაციის სამსახურის ბაზაზე ჩამოყალიბდა ინტროდუქციის, ადგილობრივი ფლორისა და კონსერვაციის, დეკორატიული მებაღეობისა და მეყვავილეობის, მცენარეთა დაცვისა და მებაღეობა-მეყვავილეობის განყოფილებები, შესაძლებლობების ფარგლებში დაიწყო სპეციალისტების მოწვევა და ახალი კადრების მომზადების პროცესი, სწორედ, ამ კონტექსტში განვიხილავთ პროექტს „ბოტანიკური ბაღის სტიპენდიანტი“. თითოეული სტრუქტურული ერთეული ანხორციელებს წლიურ სამუშაო პროგრამას, რომელიც მოიცავს ბაღის წინაშე მდგარ ყველა სფეროს და ამოცანას, მასში განსაზღვრულია შესასრულებელი სამუშაოს არსი, კონკრეტული მიზნები და მიდგომები, აღწერილია მოსალოდნელი შედეგები და ამ შედეგების შეფასების კრიტერიუმები...

– პირადად ვიცი რა ამ პროგრამების რაობის და მნიშვნელობის შესახებ, სასურველია, მკითხველსაც ვუთხრათ თუ რა პროგრამებია ესენი...

– ბაღში ხორციელდება: 1. მცენარეთა ინტროდუქციისა და კონსერვაციის, 2. ადგილობრივი ფლორის დაცვისა და კონსერვაციის, 3. დეკორატიული მებაღეობისა და მეყვავილეობის, 4. მცენარეთა დაცვისა და მეხილეობა-სელექციის, 5. სამეურნეო, აგრო-ტექნიკურ და სარეაბილიტაციო ღონისძიებათა და 6. ეკოსაგანმანათლებლო, საინფორმაციო და ტურისტულ საქმიანობასთან დაკავშირებულ ღონისძიებათა პროგრამები.

სამუშაოების სწორად დაგეგმარებამ და მისმა ეფექტურმა შესრულებამ, ყველა მიმართულებით მრავალმხრივი შედეგები მოგვცა, განსაკუთრებით აღსანიშნავია ინტროდუქციისა და კონსერვაციის შედეგები. მიმდინარე წლის განმავლობაში ბაღის სპეციალისტების მიერ კოლექციის გაზრდის მიზნით გამრავლებულია ახალი სახეობის – 56 ტაქსონი, რეინტროდუქცირებულია – 22 ტაქსონი. აგრეთვე, არსებული ერთეული ეგზემპლარების შევსების მიზნით, გამრავლებულია 15, ხოლო გადაბერებული ეგზემპლარების შევსების მიზნით 2 ტაქსონი. მიმდინარეობდა დეკორატიულ-ყვავილოვან მცენარეთა კოლექციის განახლებასთან დაკავშირებული ღონისძიებებიც, რეინტროდუქცირებულია 15 ჯიშში, შემოტანილია 16 ახალი დასახელების მცენარე. ბაღის პარკებსა და სკვერებში დაირგო 2000-ზე მეტი ყვავილოვან მცენარეთა ნერგი. მცენარეთა ინტროდუქცია და კონსერვაცია ბაღის უმთავრესი მიზანი და ამოცანაა, ჩვენი ძირითადი ძალისხმევაც ამ მიმართულებითაა. მიმართული.

რეობდა დეკორატიულ-ყვავილოვან მცენარეთა კოლექციის განახლებასთან დაკავშირებული ღონისძიებებიც, რეინტროდუქცირებულია 15 ჯიშში, შემოტანილია 16 ახალი დასახელების მცენარე. ბაღის პარკებსა და სკვერებში დაირგო 2000-ზე მეტი ყვავილოვან მცენარეთა ნერგი. მცენარეთა ინტროდუქცია და კონსერვაცია ბაღის უმთავრესი მიზანი და ამოცანაა, ჩვენი ძირითადი ძალისხმევაც ამ მიმართულებითაა. მიმართული.

– ბუნებრივია, ბაღის საქმიანობა მეტად მრავალმხრივი და სპეციფიკურია, შესაბამისად, არის პრიორიტეტული მიმართულებებიც, რომელთა ნაწილი, შეიძლება საუკუნის პროექტადაც კი მივიჩნიოთ. ამ კონკრეტულ კონტექსტში, მანინც რა საქმიანობას გამოყოფდით?

– 2013 წელს, როდესაც საიუბილეო ღონისძიებების ფარგლებში, ბაღმა საერთაშორისო სამეცნიერო-პრაქტიკულ კონფერენციას უმასპინძლა, დებულებების დონეზე იქნა შეჯერებული ბათუმის ბოტანიკური ბაღის საშუალო ვადიანი მოქმედების სტრატეგია. მაშინ, ჯერ კიდევ პერსპექტივაში ვსაუბრობდით ბაღის ერთ-ერთ ისეთ მნიშვნელოვან ამოცანაზე, როგორცაა მერქნიან მცენარეთა კოლექციის სრული ინვენტარიზაცია. ერთი წელი გახდა საჭირო საიმისოდ, რათა დასრულებულიყო მცენარეთა ინვენტარიზაციის მრავალმხრივ მოსამზადებელი სამუშაოების ფაზა. ამ პერიოდში ბაღის ისტორიაში პირველად, მოხერხდა ტოპოგრაფიული რუკის შექმნა, ბაღის ტოპოგრაფიული რუკა, გეოდეზიური მეთოდიკითა და მეტოლოგიის სრული დაცვითაა შექმნილი და მიბმულია კოორდინატთა ერთიან სისტემაზე. პირველი და მეორე კატეგორიის 200-ზე მეტ ნერტილზე აგებულ რუკაზე, ზუსტადაა გამოხაზული ბაღის რელიეფი, აღწუსებულია ზონალური ცვალებადობა, დატანილია ყველა გეოდეზიური მონაცემი, კომუნიკაციები და ასე შემდეგ. აღნიშნული რუკის უმთავრესი ღირსება კი იმაში მდგომარეობს, რომ მასზე დატანილია ბაღის ტერიტორიაზე არსებული თითოეული ხე და ბუჩქი. ტოპოგრაფიული რუკის მომზადების პარალელურად, იქმნება ფიტო მონაცემთა ერთიანი

ელექტრონული ბაზა, სადაც ბალის კოლექციაში არსებულ ხესა და ბუჩქს გააჩნია დამოუკიდებელი სივრცე ინდივიდუალური მონაცემების განსათავსებლად, რომელიც საბოლოოდ, თავს იყრის ბალის ერთიან მყარ სერვერზე. მცენარის ინდივიდუალური, ელექტრონული მონაცემები საკმაოდ ვრცელია და ბევრად აღემატება მცენარეთა აქამდე არსებულ საპასპორტო მონაცემებს, იგი კომპლექსური და მრავალმხრივია, მისი გამოყენება ფართო დანიშნულებითაა შესაძლებელი.

მოსამზადებელი სამუშაოების ფარგლებში, 50 ათასი მცენარისათვის დამზადდა საინვენტარო ეგრეთ წოდებული ფეტონი (მათ შორისაა სარეზერვო ფეტონები), საველე სამუშაო ჯგუფები აღიჭურვა ინვენტარიზაციისათვის აუცილებელი ხელსაწყოებითა და საშუალებებით, ჩაუტარდათ სათანადო ტრენინგები საველე პირობებში მუშაობის ეფექტურობის ასამაღლებლად.

სასიხარულოა ის ფაქტი, რომ ხანგრძლივი პაუზის შემდეგ, უკვე დაიწყო მერქნიან მცენარეთა ინვენტარიზაცია, საველე ჯგუფები აქტიურად მუშაობენ ახალი ზელანდიის, შიმალაის, ხმელთაშუაზღვის, ჩრდილოეთ ამერიკის ფოტოგეოგრაფიულ განყოფილებებში და ვარდნარში, უფრო მეტიც, საველე აღწერა დასრულდა მექსიკის ფლორისტულ განყოფილებაში.

- ბატონო თამაზ, დამეთანხმებით, მიმდინარე წელი არანაკლები აქტივობებით გამოირჩევა საერთაშორისო ურთიერთობების, ტურიზმისა და მარკეტინგის, სხვადასხვა შემეცნებითი თუ საგანმანათლებლო მიმართულებით...

- გეთანხმებით, ბალის საერთაშორისო კონტრაქტების გაღრმავება, საგანმანათლებლო აქტივობები და მიღწევები ტურიზმისა და მარკეტინგის მიმართულებით მართლაც, რომ ხელჩასაჭიდა. გერმანიაში, კერძოდ, ბონისა და მიუნხენის ბოტანიკურ ბაღებში ვიზიტისა და მისი შედეგების შესახებ, აქვე იმას დავძენ, რომ აქტიური მუშაობა მიმდინარეობს საქართველოში BGCI გენერალური მდივნის, სარა ოლდსვილდის სტუმრობასთან და კავკასიის ბოტანიკური ბაღების ქალაქ თბისლისში შეკრების მომზადებასთან დაკავშირებით. ასევე მნიშვნელობას ვანიჭებთ 2015 წლის საერთაშორისო ვიზიტებისა და ღონისძიებების მომზადებას, როგორცაა მსოფლიო ბოტანიკური ბაღების კონგრესი (აშშ) და ევროპის ბოტანიკური ბაღების კონგრესი (საფრანგეთი), ამასთან მიმდინარეობს აქტიური კონსულტაცია ბათუმში საერთაშორისო ვორქშოფის ჩატარებასთან დაკავშირებით, რომლის მიზანია ბათუმის ბოტანიკური ბაღის სამოქმედო, გრძელვადიანი სტრატეგიის შემუშავება, რაზეც შეთანხმება ბონსა და მიუნხენში გამართულ შეხვედრებზე იქნა მიღწეული. აღსანიშნავია, რომ ართვინის ქოროხის უნივერსიტეტში ბოლო ვიზიტის ერთ-ერთი მიზანიც, ამ კონსულტაციის გაგრძელება იქ გამართული საერთაშორისო კონფერენციის მონაწილეებთან.

მიმდინარე წელს, კარგ წამოწყებას ჩაეყარა საფუძველი ეკოსაგანმანათლებლო სემინარების სახით, ვფიქრობთ, რომ მოსწავლეებისა და სტუდენტებისათვის გათვლილი ეს ინიციატივა მნიშვნელოვან წვლილს შეიტანს ახალგაზრდების ბუნებისდაცვითი განათლების ამაღლების თვალსაზრისით. ბაღში მომუშავე სპეციალისტებმა არაერთი სემინარი ჩაატარეს სხვადასხვა აქტუალურ და

პრობლემურ საკითხებზე, რომლებშიც მონაწილეობა დაახლოებით 200 ახალგაზრდამ მიიღო. საშური წამოწყება ასევე პროექტი „ბათუმის ბოტანიკური ბაღის სტიპენდიანტი“, რომელიც კვალიფიციური კადრების მომზადებისა და ხელშეწყობის პროცესში სამომავლოდაც, მნიშვნელოვან წვლილს შეიტანს.

- ბალის ვიზიტორთა დინამიკა მზარდია, რასაც მიმდინარე სტატისტიკაც ადასტურებს.

- დიას, წელს კიდევ უფრო გაიზარდა ბაღში შემოსულ დამთვალიერებელთა რიცხვი. 2014 წლის დასაწყისიდან დღემდე, ბაღში შემოვიდა 180 ათასი ადამიანი, მათ შორის 125 ათასი უცხოელია. ვიზიტორთა განსაკუთრებული სიმრავლით გამოირჩეოდა აგვისტო, ამ პერიოდში ბაღს ესტუმრა 65 ათასი ადამიანი, წინა წელთან შედარებით, დამთვალიერებელთა სიმცირით გამოირჩეოდა ივნისი, როცა გარკვეული ფაქტორების გამო, ბაღი კვლავ რჩება რეგიონის ერთ-ერთ უმთავრეს დამთვალიერების ობიექტად.

- ბალის საკუთარი შემოსავლები, მეტწილად ტურიზმზე მოდის, თუმცა, რამდენადაც ვიცი, წელს, შემოსავლების ზრდაში, სხვა სეგმენტების როლიც თვალშისაცემია...

- გეთანხმებით, ტურიზმის სფეროდან მიღებული შემოსავლების გარდა, ბაღმა მნიშვნელოვნად გაზარდა საწარმო მეურნეობიდან მცენარეთა რეალიზაცია, აშენდა მცენარეთა მაღაზია-სალონიც, რომელიც სამომავლოდ მნიშვნელოვნად შეუწყობს ხელს ამ საქმეს.

2014 წელს ბათუმის საკრებულომ დაამტკიცა ჩვენს მიერ წარდგენილი ცვლილებების პროექტი, რომელიც გულისხმობს ბალის შემოსავლების გეგმის ზრდას 260 ათასი ლარის ოდენობით, ეს თანხები არსებულ რესურსთან ერთად, მთლიანად იქნა მიმართული ბალის ინფრასტრუქტურის შემდგომი რეაბილიტაციისა და მატერიალურ-ტექნიკური ბაზის განახლების ღონისძიებებში... განხორციელდა ვარდან-ავსტრალიის გზის რეკონსტრუქცია, მექსიკის ფიტოგეოგრაფიული განყოფილებისა და „იაპონური ბაღების“ დამაკავშირებელი ბილიკებისა და გზის აღდგენა, მუდმივმოწყვდილე სკვერის ერთი ნაწილის, სავანე „მზიანი ღამის“ რეკონსტრუქცია. 2015 წელს სასიამოვნო სიახლეა ახალი პანორამული გადასახედები, პესტიციდების ახალი საცავი, ასევე შშმ პირებისათვის ადაპტირებული სველი წერტილები ზღვისპირა პარკში და ასე შემდეგ.

- საკუთარ წარმატებაზე საუბარი უხერხულია, თუმცა, ის მაინც უნდა ითქვას, რომ ბათუმის ბოტანიკური ბაღი წელგამართული და ღირსებით აღსავსე უმკლავდება ყველა სირთულეს და არც მიღწეული პოზიტიური შედეგებით კმაყოფილდება...

- მართებული მიდგომაა. ბაღი ყველა მიმართულებით დინამიურად ვითარდება, რაც მთავარია, მოტივირებულია თანამშრომელთა დიდი ნაწილი, რაც მიღწეული წარმატებების ძირითადი ფაქტორი გახლავთ. ვიმედოვნებ, ყველანი ერთსულოვნად, შემართებითა და კვალიფიციური მიდგომით გაავარძლებთ ყველა წამოწყებას და მივიყვანთ ბოლომდე, რაც მნიშვნელოვნად განსაზღვრავს ბათუმის ბოტანიკური ბაღის ხვალისდელ დღეს.

*ჯემალ წულუკიძე
ბათუმის ბოტანიკური ბაღის გაზეითი*

ოზურგეთის თეატრის საინტერესო შეოქმედებითი გეგმები აქვს

გვესაუბრება ოზურგეთის აღ. ნუნუნავას
სახელობის სახელმწიფო თეატრის დირექტორი
ზაზა ჯინჭარაძე

– რა იყო ბატონო ზაზა საინტერესო შარშან და რა სახს-
ლეები გაქვთ 2015 წლისთვის?

– 2014 წელი ძალიან ნაყოფიერი იყო ოზურგეთის თე-
ატრისთვის. განსაკუთრებით მინდა აღვნიშნო გასვლითი
სპექტაკლები და საერთაშორისო ფესტივალები. წარმა-
ტებით მივიღეთ მონაწილეობა კომედიების საერთაშორის-
ო ფესტივალზე, რომელიც ჩატარდა ქალაქ გორში, გ.
ერისთავის სახელობის სახელმწიფო თეატრში. ადგილზე
ჩამოვიდა 4 თეატრმცოდნე და ნახეს სპექტაკლი „თეთრი
ბაირალები“ (რეჟ. ო.კუტალაძე) შემდეგ თეატრი ღირ-
სეულად წარსდგა თბილისში საერთაშორისო ფესტივალ-
ზე, სადაც წარმოვადგინეთ „გამოდი სულო სინათლეზე,
ანუ „ჭკვიანი გიჟები.“ ამავ სპექტაკლით მივიღეთ მო-
წილეობა ლიტვის საერთაშორისო ფესტივალზე, სადაც
8 ქვეყნის ექსპერტთა ჯგუფმა შეაჯამა წარმოდგენილი
სპექტაკლები, ოზურგეთის სპექტაკლმა მაღალი შეფასე-
ბა დაიმსახურა. განსაკუთრებული წარმატება დაიმსახუ-
რა ბელა კიკვაძის მიერ შესრულებულმა – მარგომ. დიდი
წარმატებით წარსდგა ასევე რუსთავის მაცურებლის წინა-
შე, სადაც კულტურის სამინისტროს წარმომადგენლებისა
და რუსთავის თეატრის ერთობლივი გადწვეტილებით
დასახელდა გასტროლის საუკეთესო მამაკაცი – გიორ-
გი დოლიძე, ხოლო საუკეთესო მსახიობი ქალი – ბელა
კიკვაძე. 100-მდე წარმოდგენა ვაჩვენეთ მაცურებელს ად-
გილზე. ასე რომ ძალიან დატვირთული სეზონი გექონდა.
სამწუხაროდ, ვერ ჩამოვედით ჩოხატაურში, იქ არსებული
სცენა არ იძლევა საშუალებას სათანადო დონეზე იქნას
ნაჩვენები სპექტაკლი. იმედი გვაქვს, რომ ეს პრობლემა
დადებითად გადაწყდება და ჩოხატაურში აუცილებლად
აშენდება კულტურის სახლის შენობა, სადაც მრავალი
ლამაზი და საინტერესო შემოქმედებითი ღონისძიება და
სპექტაკლი იქნება წარმოდგენილი.

რაც შეეხება 2015 წელს, ჩვენ ვაპირებით 8 პრემიერის
გამოშვებას. მოლაპარაკებები უკვე დასრულდა ისეთ რე-
ჟისორებთან როგორცაა: ლევან ხვიჩია, ზურაბ სიხარუ-
ლიძე და სხვები. მინდა მოგახსენოთ, რომ „ანტიკონეს“
განახორციელებს ჩვენი თეატრის სამხატვრო ხელმძღვა-
ნელი ვასილ ჩიგოგიძე. მალე კი მისივე დადგმით მაცუ-
რებელი ნახავს „დონ ჟუანის დაბადებას.“ მოგეხსენებათ,
ვასო ჩიგოგიძე თავდაუზოგავად იღწვის ჩვენი თეატრის
აღორძინებისთვის და სწორედ მას მიუძღვილს ლომის
წილი იმ წარმატებებში, რასაც თეატრმა შარშან მიაღწია.

ყველა ოთხშაბათს და პარასკევს თეატრში იმართება

სპექტაკლები. ახალი თეატრალური სეზონის გახსნას და
დახურვას ეძღვნება თეატრალური კვირეულები, ხდება
თეატრალური კრიტიკოსების მოწვევა და სპექტაკლების
შეფასება. შარშან მოვიწვიეთ რეჟისორი კანდიდ გურგენი-
ძე, რომელმაც აღადგინა სპექტაკლი „იავნანამ რა ჰქმნა?!
რამაც მაცურებლის დიდი მოწონება დაიმსახურა. ასევე
შარშან დაინერგა თეატრში 10 ბალიანი სისტემით შეფა-
სების პრინციპი და მათი ბონუსებით წახალისება, რამაც
კარგ შედეგი გამოიღო.

უნდა აღინიშნოს კულტურის სამინისტროს თანადგო-
მა, რომლის დაფინანსებით შევიძინეთ თანამედროვე კინო
აპარატურა, რომელიც დამონტაჟდა მცირე დარბაზში,
გადმოგვეცა საგანმანათლებლო, დოკუმენტურ-შემეცნე-
ბითი ფილმები. ასევე სამინისტრომ დაგვიფინანსა სპექ-
ტაკლის „დონ ჟუანის დაბადება“ სადადგმო ხარჯი, დაგ-
ვიმზადეს პროფესიონალური დეკორაცია. შევიძინეთ 10
ცალი თანამედროვე განათება თავისი პულტით.

უნდა აღინიშნოს ქალაქის მერიისა და რაიონის გამ-
გეობის გვერდში დგომა და დიდი ღვაწლი კონკრეტულად
ქალაქის მერის, ბეგი სიორიძის. მისი მხარდაჭერა მნიშე-
ნელოვანია ფესტივალებზე, გასტროლებზე გამგზავრების
თუ სხვა საკითხების გადაწყვეტისას. ჩვენი გასვლა ლიტ-
ვაში მოხერხდა პირადად ბეგი სიორიძის დაფინანსებით.
ყურადღებას არ გვაკლებს გამგებელი და დეპუტატი მე-
რამ ჭანუყვაძე და ზვიად კვაჭანტირაძე.

– როგორია მაცურებლის დამოკიდებულება თეატრი-
სადმი?

– ოზურგეთის თეატრს ძალიან კარგი მაცურებელი
ჰყავს. აქვე დავძენ, რომ წელს გვექნება მოსწავლეებისა-
თვის სააბონენტო წარმოდგენები, ვსარგებლობ შემთხვე-
ვით და რესურსცენტრის ხელმძღვანელს ლელა იმედაშ-
ვილს მაღლობას მოვახსენებთ თანადგომისთვის.

დიდი მაღლობა მედიას თეატრის ცხოვრებისადმი ყუ-
რადღებისათვის და თანამშრომლობისათვის, მაცურებელს
სიყვარულისთვის და კეთილი სურვილებისთვის.

ოზურგეთის თეატრის შემოქმედებითი ჯგუფი და
სამხატვრო ხელმძღვანელი ვასილ ჩიგოგიძე, რომლის
სახელსაც უკავშირდება თეატრის მნიშვნელოვანი წარ-
მატებები, გაირდებით, რომ ჩვენი სპექტაკლებით კვლავ
წარმატებით წარვდგებით არა მხოლოდ საქართველოს
თეატრებში, არამედ მის ფარგლებს გარეთ.

ქეთევან კუკულავა

ოზურგეთის თოჯინებისა და მოზარდთა თეატრი

„ბავშვებისთვის უნდა ითამაშო ისე, როგორც დიდებისთვის, ოღონდ უფრო უკეთ“
კოტე მარჯანიშვილი

თოჯინების თეატრი საწყის სწორედ ნარსულში იღებს. ის ძირითადად არსებობდა, როგორც საკულტო-რელიგიური ფენომენი და სახალხო სანახაობა. საქართველოში თანამედროვე თოჯინების თეატრი 1934 წლის 26 მაისს დაარსდა. ნორჩი მაცურებლები ალტაცებით შეხვდნენ თავიანთი თეატრის დაბადებას.

საქართველოში თოჯინების თეატრის დაარსებაში მნიშვნელოვანი წვლილი შეიტანეს კოტე მარჯანიშვილმა, გიორგი მიქელაძემ, ალექსანდრე წუნუნავამ, თედო წეროძემ, მიხეილ სარაულმა და სხვებმა.

თოჯინების თეატრის დაარსების სურვილმა საქართველოს თითქმის ყველა კუთხე მოიცვა. ასე იყო გურიაშიც, კერძოდ ოზურგეთში. აქ თოჯინების თეატრის დაარსებას წინ უძღოდა ამ საქმეზე უსაზღვროდ შეყვარებული ადამიანების ღვაწლი. რესპუბლიკის დამსახურებული არტისტის ილია არობელიძისა და კულტურის დამსახურებული მუშაკის მიხეილ გოლიაძის გადმოცემით ჯერ კიდევ 1943 წელს ოზურგეთში მხატვარმა ალექსანდრე მკურნალმა დადგა ორი თოჯინური სპექტაკლი. იმავე ხანებში ოზურგეთის კულტურის სახლის სახელით თოჯინების წარმოდგენებს მართავდნენ ა. ხინთიბიძე, ს. თოიძე, ნ. ბუტენკო, დ. ბილიხოძე, მ. გოლიაძე, კ. იაბლუნსკი, მ. ჩიკაშუა და სხვ. 1956-58 წლებში მაშინდელ პიონერთა და მოსწავლეთა სახლში მიხეილ გოლიაძის ხელმძღვანელობით იდგებოდა თოჯინური სპექტაკლები.

1974 წელს ოზურგეთის კულტურის სახლში ი. არობელიძის და გ. კვერნაძის რეჟისორობით დაიდგა კ. გოგიაშვილის „ბაქია“, მხატვარი გ. ბერეჟიკიძე, კომპოზიტორი ლ. ხინგავა. სპექტაკლში მონაწილეობდნენ: მ. მგელაძე, ნ. ბარამიძე, ც. ოშიაძე, მ. ავაქიანი, გ. ქათამიძე, ზ. ტურაზიანი, რ. ჯინჯიხაძე, გ. ოშიაძე, ნ. ბასილაშვილი, ო. კუტალაძე, ო. ურუშაძე, სპექტაკლმა ნორჩ მაცურებლთა დიდი მონონება დაიმსახურა.

1979 წელს ოზურგეთში კულტურისა და დასვენების პარკთან გაიხსნა თოჯინების თეატრი, რისთვისაც განსაკუთრებული მზრუნველობა გამოიჩინეს კულტურის განყოფილების გამგემ გივი თავაძემ, კულტურისა და დასვენების პარკის დირექტორმა მამია ნაკაიძემ, ოზურგეთის თეატრის მსახიობებმა ილია არობელიძემ და ოთარ კუტალაძემ. მათ გვერდით დაუდგნენ ქუთაისის თოჯინების თეატრის დირექტორი გერვასი ცხადაძე და რეჟისორი მურმან ფურცხვანიძე. თოჯინების თეატრის რეჟისორად ოთარ კუტალაძე დაინიშნა. მის მიერ განხორციელებული სპექტაკლები, რომელშიც ძირითადად ოზურგეთის სახელ-

მნიფო თეატრის მსახიობები მონაწილეობდნენ, 10 წლის განმავლობაში ნორჩ მაცურებელს ხიბლავდნენ.

1989 წელს არასახარბიელო მატერიალურ-ტექნიკური ბაზისა და მსახიობთა პირობების გაუარესების გამო თეატრმა მუშაობა შეწყვიტა, მაგრამ მასზე ფიქრი და ზრუნვა არ შეუწყვეტია ხელოვნების მოყვარულ, ქომაგ ადამიანებს, რის შედეგადაც 1995 წლის 1 სექტემბერს ოზურგეთის კულტურის განყოფილებასთან, რომლის ხელმძღვანელი იმჟამად გახლდათ ლანერი გოგუა, დიდი სიხარულით შეხვდა ბავშვთა საყვარელი თეატრის ხელახალ აღორძინებას. ოზურგეთის სახელმწიფო დრამატული თეატრის დირექტორმა და სამხატვრო ხელმძღვანელმა ვასილ ჩიგოგიძემ საბავშვო თეატრს შესთავაზა სახელმწიფო დრამატული თეატრის მცირე სცენა. თეატრის დირექტორად და მთავარ რეჟისორად დაინიშნა ოთარ კუტალაძე.

2001-2002 წლებში ფონდ „ლია საზოგადოება საქართველოს“ მიერ გამოცხადდა კონკურსი – რეგიონებში თეატრალური ხელოვნების განვითარების ხელშეწყობისთვის. რეჟისორმა ოთარ კუტალაძემ და მხატვარმა თამაზ დარჩიამ წარადგინა პროექტი საქართველოს დამსახურებული არტისტის ილია არობელიძის მიერ ინსცენირებული ი. გოგიაშვილის „იანვანამ რა ჰქმნა.“ ფონდის კომისიამ მოიწონა პიესის ორიგინალური გადაწყვეტის ფორმა და თეატრმა მოიპოვა გრანტი. სპექტაკლი წარმატებით განახორციელა ოთარ კუტალაძემ, მხატვარი თამაზ დარჩია, მუსიკალური გამფორმებელი ნიკო გერაძე.

2003 წელს ოზურგეთის თოჯინებისა და მოზარდთა თეატრის დირექტორად დაინიშნა ლია მარტიანიშვილი, ხოლო მთავარ რეჟისორად ოთარ კუტალაძე. თეატრი წარმატებით დგამდა სპექტაკლებს: „ბასტი-ბუბუ“ და „ბატის ჭუკი“, „ოქროს წინილა“, „სიურპრიზი“, „კვირის ნირვები“, „ნუ იცინი, ნუ მაცინებ“ და სხვა.

2008 წელს ოზურგეთის მუნიციპალიტეტის მარიონეტების თეატრის დირექტორად დაინიშნა ლაშა კუტალაძე. ამ წელს შემოქმედებითი ჯგუფის მიერ წარმატებით დაიდგა მარიონეტული სპექტაკლები: „ნახევარწინილა“ (ხალხური ზღაპარი) რეჟისორი მ. ვანიძე. „კომბლე“ – რეჟისორი მ. ვანიძე, გერნეტის „ბატის ჭუკი“, რეჟისორი ო. კუტალაძე, თოჯინური სპექტაკლი ე. შვარცის „წითელქუდა“, რეჟისო-

რი ი. ჯიჯიეშვილი. მხატვარი თამაზ დარჩია, მუსიკალური გამფორმებელი ნინო გარაყანიძე. გაზეთი „გურიის მოამბე“ წერდა: „ბავშვების საყვარელმა თეატრმა „ნითელქუდა“ განსხვავებული, ორიგინალური და ძალიან საინტერესო ინტერპრეტაციით აჩვენა. ყველასათვის საყვარელი მსახიობის იური ჯიჯიეშვილის რეჟისორობით, თამაზ დარჩიას მხატვრული და ნინო გარაყანიძის მუსიკალური გამფორმებით დადგმულმა სპექტაკლმა გასაოცარი ეფექტი მოახდინა მაყურებელზე.

დიდი მონონება ხვდა წილად სპექტაკლებს „ყეყეჩი“ (იუმორისტული შოუ), სცენარის ავტორები: ნ. ხუნწარია, ფ. ვასაძე, გ. გაბისონია, გ. ივანიშვილი, ს. რამიშვილი, რეჟისორი ა. ფარსადანაშვილი, მუსიკალური გამფორმებელი იური ჯიჯიეშვილი, ტექნიკური რეჟისორი ამირან მგელაძე, კონსულტანტი ოთარ კუტალაძე.

გაზეთი „ალიონი“ წერდა: სპექტაკლში ჩვენი ცხოვრების რეალური ყოფაა წარმოდგენილი. როცა მშობლები ყოფითი პრობლემებითაა დაკავებული, შვილები კი „თავისუფალი, საკუთარი“ ცხოვრებით ცხოვრობენ და საუბრითაც თავისივე ენით საუბრობენ. ქუჩის ჟარგონი ერთგვარი ბარიერი ხდება სხვადასხვა ენაზე მოსაუბრე ორ თაობას შორის. რეჟისორი გამოსავალსაც სთავაზობს მაყურებელს, რომელიც დროდადრო წარმოჩინდება დადგმაში. ერთ-ერთი მათგანი ქართული ენის გაფრთხილებაა. „ჩვენს ლამაზ ენას, ჩვენს დედა ენას, რაში სჭირდება ჟარგონი ქუჩის!“... და კიდევ, „გახსოვდეთ, რომ თქვენ დამოუკიდებელი საქართველოს შვილები ხართ. ეს არის თემის დასაწყისიც და დასასრულიც“...

2009-10წწ მარიონეტების თეატრს კვლავ შეეცვალა სახელი და ეწოდა ოზურგეთის მუნიციპალიტეტის საბავშვო თეატრი. დირექტორად დაინიშნა ლაშა კუტალაძე. თეატრმა წარმატებით განახორციელა იუმორისტული შოუ „სიცილის სამყაროში“, რომელიც განახორციელა ალბერტ ფარსადანაშვილმა. წარმატებით დაიდგა მ. ანთაძის „ნაცარქექიას ახალი თავგადასავალი.“ ამავე წელს განხორციელდა საბავშვო თეატრისა და ოზურგეთის რესურსცენტრის ერთობლივი პროექტი „ჩემი ქალაქი – ჩემი ტოლია.“ რომლის დადგმაში თეატრს დაეხმარა ოზურგეთის მუნიციპალიტეტის გამგეობა და ოზურგეთის რაიონული პროკურატურა.

საბავშვო თეატრის სპექტაკლებში პერიოდულად მონაწილეობენ მსახიობები: მარიამ ჩიჩუა, თეა ჯიჯიეშვილი, ვანო ჩხაიძე, ირაკლი ვადაჭკორია, გურამ კეკელიძე, ზაზა ჯინჭარაძე, ანა მელივა, ნიკო ხარხელაშვილი, ამირან მგელაძე, ლაშა ლომჯარია, მირონისე ვანიძე, ხათუნა ჯაფარიძე, ლედი ხურციძე, მარინა ქილიფთარი, ალბერტ ფარსადანაშვილი.

საბავშვო თეატრმა თავისი არსებობის მანძილზე აქტიური შემოქმედებითი საქმიანობის შედეგად ნორჩი მაყურებლის დიდი სიყვარული მოიპოვა. სპექტაკლიდან სპექტაკლამდე იზრდებოდა საბავშვო თეატრის შემოქმედებითი დონე.

თეატრს ბავშვთა ესთეტიკურად აღზრდის საქმეში ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი ფუნქცია აკისრია და ამ ფუნქციას ბავშვების საყვარელი თეატრი, მართლაც, შესაშურად ასრულებს. ოზურგეთის საბავშვო თეატრში მაყურებელს ყოველთვის მიუხარია, იქ ხომ მათ საოცარი მშვენიერების სამყარო ელოდებათ. იქ არიან მათი საყვარელი პერსონაჟები, სხვადასხვა ზღაპრის გმირები, თავიანთი თანატოლები. ყოველ ახალ სპექტაკლს გართობასთან ერთად აღმზრდელობითი დატვირთვა აქვს. რისი დასტურიცაა სპექტაკლებზე მოსწავლეთა სისტემატური დასწრება. ასევე დღითი-

დღე იზრდება მაყურებლის ასაკობრივი კონტიგენტი.

თოჯინებისა და მოზარდმაყურებელთა თეატრი სისტემატურად მართავს სპექტაკლებს ოზურგეთის, ლანჩხუთის, ჩოხატაურის, ქობულეთისა და ბათუმის სკოლებსა და ბაღებში. განსაკუთრებით აღსანიშნავია თეატრის მონაწილეობა ერთობლივ პროექტებში. თეატრმა ოზურგეთის საგანმანათლებლო რესურსცენტრთან ერთად საჯარო სკოლებში განახორციელა რამდენიმე პროექტი, რამდენიმე სპექტაკლი დადგა ოზურგეთის სახელმწიფო თეატრთან არსებულ სტუდია „ჩარლისთან“ ერთად. აქტიურად მონაწილეობს ოზურგეთში გამართულ ყველა მნიშვნელოვან ღონისძიებაში. ასევე აღსანიშნავია თეატრის მონაწილეობა ბათუმის თოჯინების თეატრ „ბერიკების“ მიერ გამართულ საბავშვო ღონისძიებებში და ბორჯომში – ქალაქ ბორჯომის დღესასწაულისადმი მიძღვნილ ღონისძიებაში.

2011 წელს სტუდია „მუხამბაზთან“ ერთად დაიდგა „საშობაო კონცერტი“, ამავე წელს საბავშვო თეატრმა წარმატებით მიიღო მონაწილეობა თურქეთის ქალაქ გერზეში, მსოფლიო საერთაშორისო საბავშვო ფესტივალზე, სადაც წარმოადგინეს მ. სუპონინის „ბუტია“ და მ. ანთაძის „ნაცარქექიას ახალი თავგადასავალი.“ თეატრის მსახიობი ალბერტ ფარსადანაშვილი ფესტივალის ყველაზე ასაკოვან საუკეთესო მსახიობად დასახელდა და გადაეცა სპეციალური პრიზი. ასევე ყველა მსახიობმა მიიღო საჩუქრები. ქალაქ გერზეს მერმა ოსმან ბელოვაჯაკმა საბავშვო თეატრი დააჯილდოვა სპეციალური პრიზით და მადლობის სიგელით.

თეატრი საქველმოქმედო ღონისძიებებსა და სპექტაკლებს მართავს სოციალურად დაუცველ და შშმ ბავშვებისა და მოზარდებისთვის. ყოველ კვირა დღეს უფასოდ უჩვენებენ წარმოდგენებს. ასევე ყოველწლიურად იმართება 1 ივნისის ბავშვთა საერთაშორისო დღისადმი მიძღვნილი ღონისძიებები, ხოლო 1 იანვრიდან 7 იანვრის ჩათვლით ტარდება თეატრალური კვირეული.

თოჯინებისა და მოზარდმაყურებელთა თეატრის სპექტაკლებში პერიოდულად მონაწილეობდნენ ოზურგეთის სახელმწიფო დრამატული თეატრის მსახიობები: ზაზა ჯინჭარაძე, ირაკლი ვადაჭკორია, ივანე ჩხაიძე, გენადი ნიკოლაიშვილი, გიორგი დოლიძე, ნელი ბასილაშვილი, ირინა უჯმაჯურიძე, თეა ჯიჯიეშვილი, მამუკა გაგუა. მოყვარული მსახიობები: ანა მელივა, ლედი ხურციძე, ანა შენირული, ხათუნა ჯაფარიძე, მარიამ ჩიჩუა, სოფიკო ანდლულაძე, თეა ცხომელიძე, ნათია ხმელიძე, ეკა დობორჯგინიძე, აკაკი ქარსელაძე, თამილა მეგრელაძე. თეატრში სხვადასხვა დროს მუშაობდნენ ტექნიკური პერსონალი: თეიმურაზ ჩხარტიშვილი, იოსებ თამამაშვილი, დარეჯან ცენტურაძე, დათო შათირიშვილი, თამაზ მელაძე, ჯამბულ გოდორაძე,

თამაზ კალანდაძე, მუჰამედ გორგაძე, მამია ყაზაიშვილი, გივი გოგვაძე, ბაგრატ მესხაძე, თეიმურაზ ბეგლარიშვილი, თეიმურაზ ლომთათიძე, ჯემალ ბოლქვაძე, მაია მიმინოშვილი, ბონდო ჩხარტიშვილი.

აღსანიშნავია კულტურის დამსახურებული მუშაკის იური ჯიჯიშვილის დამსახურება. ის წლების მანძილზე იყო თოჯინების თეატრის მსახიობი, დამდგმელი რეჟისორი, სამხატვრო ხელმძღვანელი. ბატონი იური დღესაც აქტიურად არის ჩაბმული თეატრის შემოქმედებით ცხოვრებაში.

ასევე განუსაზღვრელია მხატვარ თამაზ დარჩიას წვლილი. მის მიერ გაფორმებული სპექტაკლები, სიხალისეს მატება მაყურებელს. იგი 15 წლის განმავლობაში იყო საბავშვო თეატრის მთავარი მხატვარი. ასევე აღსანიშნავია მხატვრების მირონისე ვანიძის და ნინო კეჭყემაძის დამსახურება თეატრის შემოქმედებით განვითარებაში.

მნიშვნელოვანია, აჭარის დამსახურებული არტისტის ვახტანგ გიგინეიშვილის წვლილი თოჯინების თეატრის მსახიობების პროფესიულ დაოსტატებაში. ვახტანგი ორი წლის განმავლობაში იყო თეატრის სამხატვრო ხელმძღვანელი და რამდენიმე სპექტაკლით გაამდიდრა თეატრის რეპერტუარი.

საბავშვო თეატრს წლების მანძილზე ხელმძღვანელობდა ლია მარტიაშვილი, რომელმაც მნიშვნელოვანი წვლილი

შეიტანა თეატრის წინსვლასა და განვითარებაში.

ამჟამად, თოჯინებისა და მოზარდ მაყურებელთა თეატრს წარმატებით ხელმძღვანელობს ნიჭიერი ახალგაზრდა ლაშა კუტალაძე. მისი თაოსნობით თეატრმა რამდენიმე წარმატებული პროექტი განახორციელა. რის შედეგადაც თეატრმა თავისი შემოქმედება არა მხოლოდ საქართველოში, არამედ მის ფარგლებს გარეთაც გააცნო მაყურებელს.

მოზარდების საყვარელი თეატრი საინტერესო და ნაყოფიერი შემოქმედებითი მუშაობით ერთ-ერთი წარმატებულია გურიის რეგიონში. მის ჩამოყალიბებაში, წინსვლასა და განვითარებაში უდიდესი წვლილი მიუძღვის ოთარ კუტალაძეს. სწორედ მისი დამსახურებაა, რომ თეატრმა მრავალ წინააღმდეგობას გაუძლო და დღემდე წარმატებით ფუნქციონირებს. თეატრში შესანიშნავი შემოქმედებითი ატმოსფერო სუფევს, რომელსაც ახალგაზრდა ხელოვანი ლაშა კუტალაძე ხელმძღვანელობს. მას გვერდს უმშვენიერებს ნიჭიერი შემოქმედებითი ჯგუფი. ისინი ცდილობენ შექმნან მართალი სახეები და გაახარონ თავიანთი ერთგული მაყურებელი. თეატრს სამომავლოდ მრავალი საინტერესო პროექტი აქვს, რომელსაც დარწმუნებული ვართ, ჩვეულებრივ სიყვარულითა და თავდადებათ წარმატებით განახორციელებენ.

ქეთევან კუკულავა

მოდა თავისუფალი უნდა იყოს

ჯონი უჯმაჯურიძემ დაამთავრა ჩოხატაურის №1 საჯარო სკოლა. პარალელურად სწავლობდა სამხატვრო სკოლაში. მის შემოქმედებით დაოსტატებაში მნიშვნელოვანი წვლილი მიუძღვის მხატვრებს შპია კვინტრადეს, არჩილ კუტალაძეს, ვოვა დურულს. ჯონიმ წარმატებით ჩააბარა თბილისის სახელმწიფო სამხატვრო აკადემიაში დიზაინის განხრით. სტუდენტობის პერიოდში სისტემატურად მონაწილეობდა გამოფენებში. მისი ნამუშევრები მწახველთა დიდ მონონებასაც იმსახურებდა. სამხატვრო აკადემიის დამთავრების შემდეგ მშობლიურ კუთხეს დაუბრუნდა და სამხატვრო სკოლაში ეწევა პედაგოგიურ საქმიანობას.

– ჯონი, როგორც დიზაინერი, რას გვეტყვი, როგორ ჩავიცვათ 2015 წელს?

– ეს წელი საერთოდ ძალიან ჰარმონიულია. მოდურია მშვიდი, ჰარმონიული, დახვეწილი ქალის სილუეტი. წელს, მოგეხსენებათ მწვანე ფერს ენიჭება უპირატესობა. ასევე აქტიურია ლურჯი და შაბიამნისფერი. კაბის სიგრძეს რაც შეეხება – გრძელი და მუხლს ქვემოთ, ძალიან მოკლე ნაკლებად. მოდაშია მაღალწელიანი შარვლები, ასევე მაღალწელიანი ქვედაბოლოები.

– ბუნევი კვლავ ძალაში რჩება?

– რა თქმა უნდა, მაგრამ უფრო ნატურალური ბუნვია მოდაში. ასევე აქტიურია ბუნვით განწყობილი სამოსი.

– როგორც ამბობენ იცვლება ფესაცმელების მოდა.

– დიას, წელს იცვლება ფესაცმელების მოდა. აქამდე ერთიანი ძირი იყო აქტიურად, ამჯერად მოდა იცვლება და პლატფორმა კალაპოტის ორივე მხარეს თანაბრად ნაწილდება.

– ჯონი, წელიწადის რომელი დრო გიყვარს?

– ყველაზე მეტად ზაფხული მიყვარს, ალბათ იმიტომ, რომ უფრო თავისუფალია ჩაცმის მხრივ და უფრო მრავალფეროვნების საშუალებას იძლევა.

საერთოდ, მოდა თავისუფალი

უნდა იყოს. ქალი უნდა იყოს ინდივიდუალური, რათა ყოველთვის სასურველი იყოს საზოგადოებისთვის, საყვარელი ადამიანებისთვის. ფსიქოლოგები ამტკიცებენ, რომ როცა კომფორტულად გაცვია, თავს კარგად გრძნობ, ამიტომ უნდა ვეცადოთ ჩავიცვათ გემოვნებით, არ არის აუცილებელი ძვირად ღირებული სამოსი, მთავარია კომფორტულად გრძნობდე თავს, რაც კარგი განწყობის საწინდარია.

– როგორია სამხატვრო სკოლის მოსწავლეების დაინტერესება დიზაინისადმი?

– მინდა გითხრათ, რომ ჩვენი მოსწავლეები ნამდვილად გამოირჩევიან დახვეწილი გემოვნებით, თითოეული მათგანი ავლენს საკუთარ ინდივიდუალობას. ჩვენ ამ კუთხით, რა თქმა უნდა ვმუშაობთ. შარშან ვაჩვენეთ და კვლავ ვეზადებით მოვანწყობთ გამოფენა – ჩვენება. ძვირფასო მანდილოსნებო იყავით მუდამ მხიარული და ჩაიცვით გემოვნებით. მიუხედავად ყველაფრისა ცხოვრება მშვენიერია.

წარმატებებს ვუსურვებ თქვენს ყურნალს. სასიხარულოა, რომ კარგი და საინტერესო სიუჟეტები მზადდება. ყურადღებისთვის კიდევ ერთხელ მაგონებთ გიხდით.

ქეთევან კუკულავა

მოსარული ვიქნები, თუ გურიას რაგბის სტადიონი აშენდება

ასოციაცია „ატუს“ დაფინანსებით ქალაქ თბილისში ორი რაგბის სტადიონი აშენდა, ასევე რუსთავში, ქუთაისში და გორში უკვე დასრულების სტადიაშია, ახლა საუბარია თელავზე და ზუგდიდზე. ბათუმის რაგბის სტადიონის მშენებლობა 2014 წლის მარტში დაიწყო. ტერიტორია სამუშაოთა მწარმოებელ, სოსო ბოლქვაძესთან ერთად დავათვალაიერეთ.

რაგბის სტადიონის მშენებლობა ქალაქ ბათუმის მერიის ზედამხედველობის ქვეშ მიმდინარეობს. 3 მილიონ ნახევარი ლარით ადგილობრივი თვითმმართველობა აფინანსებს, ხოლო 3 მილიონ ნახევარ ლარს ასოციაცია „ატუს“. დაახლოებით 760 ათასი ლარის სამუშაოებია შესრულებული. პირველ ეტაპზე მომზადდა მცირე ტრიბუნა, რომელიც ხელოვნურსაფარიან მოედანთან არის მიბმული და 550 მაყურებელზეა გათვლილი. ტერიტორია შემოიღობა, დავინყებთ დიდი ტრიბუნის მშენებლობას, იქ 2550 მაყურებელი დაეტევა.

– რა სამუშაოები მიმდინარეობს ამ ეტაპზე?

– ახლა საძირკველის ჩაყრის ბოლო ეტაპია, ფუნდამენტის ამოსვლის, ტერიტორიის დატყეპნის, სადაც

დიდი ტრიბუნა უნდა დაჯდეს, ადმინისტრაციული შენობით, გასახდელელებით, მსაჯთა ოთახებით. კლიმატურმა პირობებმა ხელი შეგვიშალა, თებერვლის თვიდან უკვე ინტენსიური სამუშაოები დაიწყება.

– როდის დასრულდება მშენებლობა?

– 2015 წლის დეკემბერში.

– ქალაქ ბათუმს ჰყავს ძლიერი რაგბის გუნდი?

– რა თქმა უნდა, ახლა ხელვაჩაურის ტერიტორიაზე ვარჯიშობენ, რაგბისტები ხშირად მოდიან, სტადიონის გახსნას მოუთმენლად ელოდებიან.

– რომელ რეგიონში იგეგმება კიდევ რაგბის სტადიონების მშენებლობა?

– ლანჩხუთელი ვარ, ამიტომ ამ მუნიციპალიტეტს გავუწევდი რეკომენდაციას. იქ რაგბისტების ქალთა გუნდია, მათ უნდა გამოხატონ ინტერესი. გურიას დიდი გუნდი არ ჰყავს, მარტო ბავშვთა გუნდებია, როცა თავისი ბაზა ექნებათ, გუნდიც შეიქმნება და მეტ წარმატებას მიაღწევენ.

ლელა სურმავა

ერთი ლაგაზი დღე ჩოსტაუჩის ხანდაზმულთა დღის სოციალურ ცენტრში

ამ დროებით პენსიონერთა კავშირია განთავსებული

2015 წლის 23 იანვარს ხანდაზმულთა დღის ცენტრში ჩატარდა ღონისძიება – „პატივი ეცით სიბერეს, ის ჩვენი მომავალი“. მონაწილეობა მიიღეს ცენტრის ბენეფიციარებმა – ანსამბლი „მანდილი“, რომლის ხელმძღვანელია ლეილა კოტრიკაძე. გიტარის თანხლებით რამდენიმე რომანსი შესრულა ლიანა მეგრელიძემ. მაცურებლები გაახალისა სკეტჩმა არსენ დუნდუას და ოთარ ცინცაძის მონაწილეობით. თავისი ლექსები წაიკითხეს ლამარა მამალაძემ და ნუნუ ანთიძემ. პენსიონერთა ანსამბლის შესრულებით, ხელმძღვანელი ჯემალ ნაკაშიძე, დარბაზში ომახიანი სიმღერები ისმოდა. ღონისძიების დასასრულს ყველა ბენეფიციარმა

„სულიკო“ იმღერა. საღამოს წამყვანი, მანანა სურმანიძე ხანდაზმულებს სიტბოთი და სიყვარულით ავსებდა.

მადლობას ვუხდით ჩოსტაუჩის ხანდაზმულთა ცენტრის ხელმძღვანელებს თამარ კოროშინაძეს და მარინა ხუნდაძეს, პენსიონერთა ანსამბლის ყველა წევრს, ჩოსტაუჩის მუნიციპალიტეტის გამგებელს, ირაკლი კუჭავას და საკრებულოს თავმჯდომარეს, ზაალ მამალაძეს. ასეთი საინტერესო შეხვედრები ხანდაზმულებს სიცოცხლეს გაუხანგრძლივებს და რწმენას გაუმყარებს.

ჩოსტაუჩის პენსიონერთა კავშირის თავმჯდომარე
ჯემალ ნაკაშიძე

ანწორ გოთუას პოეზია

მუდამ განსოვდეს

მუდამ განსოვდეს, სიმიდრე ღმერთი და სიყვარულია, მეგობრობა და თანდგომა, სხვა დანარჩენი ტყუილია, იცოდე, ჯერ არ მოჭრილა კაცის საყოფი ფულია, შრომის წუწურვილი გაგანდეს, თან გქონდეს კაცის გულია, თუ გული არ გაგანნია, ნეტავ რად გინდა ფულია.

აუცილებელი

ადამის მოდგმას, ღმერთმა ინება, შობიდან მისცა ღვთის სიყვარული, სიმშვიდე, სიბრძნე, გულმოდგინება, რაობის აღქმა და სიყვარული.

ამასთან ერთად პატივისცემა, უმფოთველობა, ერთი დიდება, ღვთის სიყვარული და მორჩილება, ვარდაუვალი ჭეშმარიტება.

ვერსად წავივა, შენთან დარჩება, საჭირო სწავლა, ჭკვა და ქონება, ავისრუდლება უფალის ნება, საწადელს შეგქმნის შენი გონება.

თუკი საესეა აზრის საგანმურთი, გზას გაგვიკვალავს ღმერთის სასწაული, როგორც ჩაიფიქრე მოამის სიყვარული, ისე მოგეცემა უფლის სახლადური.

განსოვდეს, კაცს მდგმურს ამა სოფლისა, იუავ მორჩილი შენი უფლისა, თუ გსურს, არ გდევდეს ბედი ობლისა, იუავ ერთგული წუთისოფლისა.

ქურნალი გურია REGION-ი რედაქცია მსოფლიო ბანს ზაატა ბურჭულაძეს 60 წლის იუბილეს ვულოცავთ. ჯანმრთელობას და დღევ რძელობას ვუსურვებთ.

ზაატა ბურჭულაძეს

შენ დაიბადე ქართველთა გულში,
შენით ამაუბს ჩვენი ერია,
შენი ცხოვრებით ჩასახლდი სულში,
რითაც გაგვხადე ბედნიერია.

გულთი გილოცავთ დაბადების დღეს,
მუდამ გვესმოდეს შენი ბანია,
მსოფლიომ ნახა შენი სილაღე,
გწუალობდეს ღმერთი, დრო და ხანია.

ნაცვლად, უფალს ვთხოვთ, დიდხანს გაცოცხლოთ,
შენებრ შვილები რომ გაგვიმრავლოს,
შენი სახელით სხვებმაც რომ გვლოცოს,
მუდამ უყვარდეს შენ საქართველოს.

არ დაივიწყო, რომ ხარ ქართველი,
მსოფლიო ბანით, სიტყვით მზიანი,
უფალი გფარავს, იუავ დღევ რძელი,
ღვთისგან ნაკურთხი ადამიანი.

(12.2. 2015 წელი)

ნუნუ ბერიშვილის პოეზიის საღამო

საქართველოს წითელი ჯვრის ჩოხატაურის ფილიალში ჩატარდა ხანდაზმულთა დღის სოციალური ცენტრის ბენეფიციარის ნუნუ ბერიშვილი – ყაჭეიშვილის პოეზიის საღამო. ქალბატონი ნუნუ რუსული ენისა და ლიტერატურის ფილოლოგია. ბავშვობის გარკვეული წლები სოფელ სურებში გაატარა. ამ სოფლის არაჩვეულებრივმა ბუნებამ მასზე მნიშვნელოვანი გავლენა მოახდინა. პოეზიის საღამოზე ნუნუ ბერიშვილმა დიდი შთაგონებით წაიკითხა

საკუთარი ლექსები. თითოეული ლექსი სამშობლოს, მშობლიურ კუთხეს, მოყვასის სიყვარულს მიეძღვნა. პოეზიის საღამო ქალთა ფოლკლორული ანსამბლის „მანდილი“ მიერ შესრულებულმა სიმღერებმა კიდევ უფრო გააღამაზა.

ჩემი ჩოხატაური

თბილი მოგონება

ჩოხატაურო, გურულის გრძობაჲ, უხვად დაღვრილო, ტკბილო,
ჩოხატაურო, სევდაჲ და რბოლაჲ, გურიის ნაღრო შვილო,
ოდითგან მედგრად რაინდულ სულით იცნობენ მოდგმას შენსა,
ხარ საამაუო ერისკაცებით, კიდევაც ხნავ და თესავ.
სტუმართმოყვარეჲ, მკუნებარე სულით, მათთან თუ გული გულობს,
ღვინში, ქეიფში თუ ქორწილებში, შენსავით ვერვინ სუძრობს
ჩოხატაურის ღამასო ზეცავ, მთელი გურიის სულო,
ბანძაროს სიბლო, მშვენიებით ფეთქავ, შავი ადვის სუნო.
გიევანს მოყვასი, გიევანს სამშობლო, სიმღერაც, ღვინიც გიევანს,
ამაუიცა ხარ, შეუდრეკელიც, ვერვინ დაგასწრებს სიტყვას,
იხარე, ჩემო, ძირძველო კუთხეჲ, იდიღე მხნედ და ღაღად,
კვლავ შეგ რჩენოდეს ომასი სული, კვლავ იდიღე რძემე მარად.

შუასურებო, ღრმა სურებო, დარჩენილო მარტოდ ობლად,
გაფრენიდან შენი შვილინი, დაცლილია კარი, ოდა,
შენებრ სუფთა, ღრმა სუნთქვასა, ურჩევნიათ კვამლით სავსე,
შენთვის ჯერ არ მოუცლიათ, არ იციან შენი ფასი.
შენ წკრიალა სუფსის წეალო, ვერაფერი დაგაშრობს.
აფრენილო მადლა მდელიც, მობიბინე, ჯეჯილო,
ირმის კვალზე, შველზე თვალი, ფრთხილად უნდა გეჭიროს.
ბერძნულავ თუ სეპტეჲრო, სასელიც თუ საყვითლიცა,
ბადის ვაშლო, გილოურავ, უუძმით კალთა აგვივსია.
შესასვლელში ცივი წუაროს, მონარნარე ვიწრო ზოლი,
ქვევით შარას, ფართო შარას, ნივჯიანში ჯოჯი ზომავს,
აქაფებულ წელის ჩანჩქერში, ჩაფენილი ემაწვილთ გროვა,
ქრიაშულით ახალისებს, ირვვლიც ეველას.
ეს ბავშვობის მოგონება, გონებაში ღრმად ჩამჯდარა,
ნეტავ იმ დროს, ნეტავ თითქოს, ბაბუაც კი არ მომკვდარა,
ხილნარიდან ერეკება, დასდევს ბავშვებს ჭოკით ქვემოთ,
ონავრებს კი ურჩევნიათ, მოწარული ხილის გემო,
ეს წაღკოტი ჯანით სავსე, კუთხე უნდა დააფასოთ,
შემობრუნდით, დაუბრუნდით, ჯობნის კიდეც, მრავალ სხვასო.

ხანდაზმულთა საოცარი ტაძარი

ხანდაზმულთა გასაოცარ ტაძარში
შეებას იგრძნობ, როგორც ღვთიურ ტაძარში,
აქ მოსულნი ვეფერებით ერთმანეთს,
მოკრძალებით ვევედრებით მადლად ღმერთს,
რომ მოგვმადლოს სათითად სუეველას,
რაც გვაკლია და გვინდა, რომ გვეჩინდეს,
რომ სულგრძელნი ვიყოთ უოველ მოყვასთან,
რომ გვსურს უფლის მოწალები გვჯეროდეს.
რომ ჩვენ სითბოს ეველას გავუნაწილებთ.
ჩვენსთანა ხანდაზმულთ თუ ემაწვილებს,
რომ სიკეთე, მადლი, ქველმოქმედება,
კდემით გასდევს თვითოეულის ქმედებას.
უფალს კსმის ხანდაზმულთა ვედრება,
რომ ცხოვრება უფრო მშვიდი ექნებათ,
რადგან სჯერათ, რომ ცხოვრების კანონით,
სიბერეც ხომ გარდუვალი რამ არის,
ეველას კარზე მოადგება ხარხარით
და ჩაივლის მათთვის, როგორც წღაპარი,
თანადგომით, სიყვარულით გამთბარი.

საქართველო

დიდება მარად, დიდება მარად, ჩემო სამშობლოც, ერთო და მეარო,
გამლიერდი და გაერთიანდი, რომ შეგ ნატროდეს მთელი სამყარო.
დიდება მარად, დიდება მარად, ჩემო ძირძველო, ნათელი მთელი,
რჩეულ წინაპართ ნათელი კვლო, გამორჩეულო შენ საქართველოც.
დიდება მარად, დიდება მარად, ქართველი ხალხის მშობავ, ერთობავ,
უძლეულო დროშავ, სიმტკიცეც, ნიჭო. ენავ, მამულო, სარწმუნოცაჲ,
დიდება მარად, დიდება მარად, წინაპართ გენო, შეკრულო მალავ,
ურევეო რწმენით, სულისკვეთებით, თავისუფალო, ჩემო ქვეყანავ,
დიდება მარად, დიდება მარად, ჩემო სამშობლოც, ერთო და მეარო,
გამლიერდი და კვლავ აღორძინდი, რომ შეგ ნატროდეს მთელი სამყარო.

გურული სემინარის თემატიკის შესანიშნავი კითხვები

1. ფარნავაზი
2. ვახტანგ გორგასალი
3. დავით აღმაშენებელი
4. თორნიკე ერისთავი
5. პეტრე ბავრათიონი
6. გიორგი სააკაძე
7. იოსებ სტალინი
8. გიორგი გოთუა – გენერალ-მაიორი, რუსეთის არმიის სარდალი, საფრანგეთის სახელმწიფოს არსებობა მისი და რუსეთის არმიის დამსახურება
9. ალექსანდრე ქართველიშვილი – საფრანგეთის და აშშ-ს ავიაციის მამა
10. ჯორჯ-მატეას მალიაშვილი – აშშ-ს ჯარების მთავარსარდალი.

გურული სემინარები

☺ ☺ ☺

ჩოხატაურის რაიონის სოფელ დიდ ვანში ძალიან ნიჭიერი, განსწავლული და ენამოსწრებული კაცი გაიოზ დოლიძე ცხოვრობდა. ერთხელ გაიოზი გზაზე მოდის, თანასოფლელი ქალბატონი შემოხვდა, გაუხარდა მისი დანახვა და ხმამაღლა შესძახა – გაიოზ გაკოცებდი, მარა სახეზე ვერ შეგნვდებო (გაიოზი მაღალი კაცი იყო).

– სადაც შემწვდები, კაჩო (კაცო), იქ მაკოცეო! – გურული სისხარტით მოუჭრა გაიოზმა.

☺ ☺ ☺

გაიოზი სოფელში სასადილოში მსახურობს, მასთან ერთი მომსახურე მივიდა და ჰკითხა – ნაბელავი სადაა კაცო, ნაბელავი?

– ნაბელავი, კაჩო, ჩხაკოურას ქვერელეა. ასე სწრაფად მოუძებნა გაიოზმა ნაბელავი.

☺ ☺ ☺

ანატოლი დარსალიას სიდედრი გარდაეცვალა. სოფლის ცენტრში გამოვიდა და მოახლოებულ ორმოცზე ნუნუნი დაინყო – კაცო, ეს რა წესი ყოფილა, მეუბნებიან, გოჭი კენტი რაოდენობით უნდა იყიდო, ერთი ცოტაა, ორი ლუნი იქნება, არ ვიცი, რა ვქნა.

ბიჭოიამ უთხრა – გენაცვალე, კენტია სამიც, ხუთიც, შვიდიც და ასე შემდეგ. სამი მაინც იყიდე, შე კაი კაცო, – ასე დაარიგა მას ჭკუა.

☺ ☺ ☺

სოფელში ერთი მსმელი და პურ-მარილიანი კაცი გიორგი ცხოვრობდა.

მარტო სხვისას ქეიფი არ უყვარდა. მისი სახლის ქვემოთ მე, რობერტი და მიშა ყანაში ვმუშაობდით. გიორგი გადმოდგა და გვეძახის – ჰე, ჰე, ჰე, მაი ყანა არსად გაგეცევათ, ამოდით, კაი სანთლის არაყი მაქვს და დავლიოთო. მუშაობას თავი მივანებეთ და ავედით. შუა სმაში ვიყავით, გიორგის ცოლმა, თამარამ, დაუძახა – მაქანე ინდაურის საჭმელი დგას და ჭუკებს დოუყარეო, გეიგონე გიორგი? – კი, ქალო – უბასუხა მან, თან ჩუმად დააყოლა – რომ ჩამოხვალ, შენ თვითონ დოუყარეო. გიორგის სახლის საქმის არაფერი გეეგებოდა.

☺ ☺ ☺

სოფლის ცენტრში ძუკუ რამიშვილი ტრაბახით ამბობს – გუშინ, გულო, ღორი დავკალი, სუფთა ხორცი 7 ფუთი გამოვიდაო. ერთი კვირის შემდეგ კანტორასთან წუნუნებს – მოგვეკლა, გულო, აი ღობიოს ჭამამ, აია საქმე? – ჰე, ჰე, ჰე, ძუკუია შეჩვენებულო, იიი შვიდფუთიანი ღორი ერთი კვირის წინ ჩემსას დაკალი? – ქირქილთ ჩაკეითხა გიორგი.

☺ ☺ ☺

მომღერალ კაცს – მიხეილ შათირიშვილს ასეთი ჩვევა ჰქონდა: ვისაც შეხვდებოდა, აუცილებლად თხოვდა – სიგარეტი მომანევინეო. თუ უარს მიიღებდა, იტყოდა, – კაი, მაშინ ჩემსას მოვწევო!

☺ ☺ ☺

აბელ რამიშვილს თავისი ბიძაშვილი ნოდარი წაეტრაბახა – ნახე, ბიჯო, „გუშინდელ ვეჩერნი“ თბილისში რა

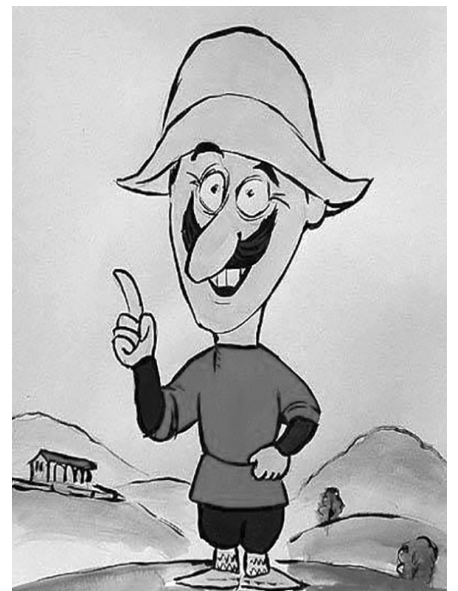
კარგად ვარ განერილი, როგორც წარმატებული მუშაკი?

– ხო, ხო, ხო, შენ „ვეჩერნი თბილისში“ თუ გაგწერენ, თორემ დილის გაზეთში ვინ გახსენებდაო – მოუჭრა აბელმა.

☺ ☺ ☺

სოფელში კარგი პური ცხვებოდა, ყოველთვის დიდი რიგი იყო. რიგში ბოლოები იმედგაცრუებულნი რჩებოდნენ. ერთხელ რეზო ხუნდაძე ბოლო აღმოჩნდა და პური გათავდა. იხტიბარი არ გაიტეხა და დაუფიქრებლად წამოიძახა: რა აზრი აქვს ამ პურის ყიდვას, რამდენიც ვიყიდე, იმდენი ბაღნებმა შემეჭამესო. რიგიდან გავიდა და დამშვიდებულმა თქვა – ნავალ ისევე და ჭაღს გამოვაცხოზო.

სპარტაკ რამიშვილი (დიდი ვანი)

მზვიდობა უნდა, ჩვენი გურია

ოზურგეთს

არ გინახავს? წარმოხსანე,
აჭი, ბეუჯი, ბახვისწყალი,
ლამაზ მდინარეთა სახე,
თან მდიდარი მიწა-წყალი.

ამ მიწაზე აღმოცენდა,
ზვანი და მოიდანახე,
იქვე სერი, გაკირული,
უკეთესი ვერსად ვნახე.
მთათა ორ ზურგზე გაშენდა,
ექადია, კვირიკეთი,
იქცა ქალაქად, დამშვენდა,
მას ეწოდა ოზურგეთი.
ღრამ თავისი გაიტანა,
სახელს დაჭევა მისი ბედი.

ანბინ კიკიაშვილი

9772346176009